

NOREGS OFFISIELLE STATISTIKK XI 276

JORDBRUKSSTATISTIKK
1956

Agricultural Statistics 1956

STATISTISK SENTRALBYRÅ
OSLO 1957

Noregs offisielle statistikk, rekkje XI

Norway's Official Statistics, series XI

Rekkje XI

Prenta 1956

- Nr. 237 Norges fiskerier 1953 *Fishery statistics of Norway*
- 238 Norges jernbaner 1952—53 *Chemins de fer norvégiens*
- 239 Meieribruket i Noreg 1954 *Norway's dairy industry*
- 240 Norges elektrisitetsverker 1954 *Electricity plants*
- 241 Bankstatistikk 1954 *Banking statistics*
- 242 Alkoholstatistikk 1955 *Alcohol statistics*
- 243 Lønnsstatistikk 1954 *Wage statistics*
- 244 Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1955 *Municipal debt and cash holdings etc.*
- 245 Norges industri 1954 *Industrial production statistics*
- 246 Statistisk årbok 1956 *Statistical yearbook of Norway*
- 247 Norges handel 1955 Del I *Foreign trade of Norway Part I*

Rekkje XI

Prenta 1957

- Nr. 248 Økonomisk utsyn over året 1956 *Economic survey*
- 249 Sinnssykehusenes virksomhet 1954 *Hospitals for mental disease*
- 250 Husholdningsregnskaper for fiskerfamilier 1954 *Family budgets for fishermen's families*
- 251 Bedriftstelling i Norge 24. april 1953 I Bergverk og industri *Census of establishments April 24, 1953 I Mining and quarrying and manufacturing*
- 252 Kommunevalgene og ordførervalgene 1955 *Elections in the rural and town municipalities*
- 253 Folketellingen 1. desember 1950 X Boligstatistikk *Population census December 1, 1950 X Housing statistics*
- 254 Folkemengdens bevegelse 1954 *Vital statistics and migration statistics*
- 255 Syketrygden 1953 *Assurance-maladie nationale*
- 256 Norges fiskerier 1954 *Fishery statistics of Norway*
- 257 Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1954 *Medical statistical report*
- 258 Folketellingen 1. desember 1950 VI Personer 15 år og mer etter utdanning *Population census December 1, 1950 VI Persons 15 years of age or more by education*
- 259 Skattestatistikk 1955—56 *Tax statistics*
- 260 Norges handel 1955 Del II *Foreign trade of Norway Part II*
- 261 Telegrafverket 1955—56 *Télégraphes et téléphones de l'Etat*
- 262 Norges bergverksdrift 1955 *Norway's mining industry*
- 263 Norges postverk 1956 *Statistique postale*
- 264 Undervisningsstatistikk 1953—54 *Statistics on education*
- 265 Ulykkestrygden for industriarbeidere m. v. 1951—1952 *Assurances de l'Etat contre les accidents pour les ouvriers industriels etc.*

NOREGS OFFISIELLE STATISTIKK XI 276

JORDBRUKSSTATISTIKK 1956

Agricultural Statistics 1956

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY
OSLO 1957

Utkomen før:

Representativ landbruksteling 1923 VII nr. 117.

Landbruksareal og husdyrhold 1924 VII nr. 153, 1925 VII nr. 183, 1926 VIII nr. 28, 1927 VIII nr. 39, 1928 VIII nr. 77, 1930 VIII nr. 140, 1931 VIII nr. 166, 1932 VIII nr. 194, 1933 IX nr. 16, 1934 IX nr. 43, 1935 IX nr. 71, 1936 IX nr. 96.

Jordbruksstatistikk 1937 IX nr. 132, 1938 IX nr. 159, 1939—1944 X nr. 99, 1945 X nr. 117, 1946 X nr. 148, 1947 X nr. 161, 1948 X nr. 195, 1949 XI nr. 44, 1950 XI nr. 69, 1951 XI nr. 108, 1952 XI nr. 127, 1953 XI nr. 176, 1954 XI nr. 202, 1955 XI nr. 235.

Jordbrukstelingen i Norge 1949:

- Første hefte. Arealet, husdyrholdet m. v. XI nr. 40.
- Annet » Eiendomsforholdene, arbeidsstyrken m. v. XI nr. 71.
- Tredje » De naturlige jordbruksområder XI nr. 87.
- Fjerde » Oversikt XI nr. 103.

Også i 1907, 1917, 1929 og 1939 var det særskilde jordbrukstelingar. Oppgåver over husdyrhold, utsæde m. m. vart henta inn saman med folketeljingane i 1835, 1845, 1855, 1865, 1875, 1890 og 1900. Ein viser cgså til Beretninger om amternes økonomiske tilstand (1827—1920).

Av statistiske publikasjonar som gjeld jordbruket, kan ein elles nemna meieristatistikken (årleg frå 1925) og veterinærstatistikken (årleg frå 1889) og av særskilde etterrøknader:

Husdyrbruket. Produksjon 1927/28 VIII nr. 98.

» » 1946/47 XI nr. 24.

Svineholdet 3. april 1934 og 1933 IX nr. 38.

Pelsdyrtellingen 1. september 1934 IX nr. 65.

» » 1936 IX nr. 115.

» » 1946 X nr. 151.

Beitetellingen 1935 IX nr. 110.

Bureising med statsstøtte 1921—1936 X nr. 1.

Gårdbrukernes og småbrukernes formue og gjeld 1932/33 IX nr. 18.

Bøndenes bruttoformue og gjeld 1940, 1944 og 1946 X nr. 183.

Føreord

Dette heftet inneheld resultatata frå ei representativ jordbruksteljing pr. 20. juni 1956. I Statistiske meldinger nr. 12, 1956, gav Byrået ei førebels melding om desse resultatata. Omframtp oppgåver over areal og husdyrhald, vart det òg henta inn oppgåver over arbeidsstyrken i jordbruket og lengda og inndelinga av arbeidsdagen. I dette heftet vil ein elles finna opplysningar om avkastninga i jord- og hagebruket, prisar på produkt og produksjonsmiddel m. m. Ein finn dessutan eit oversyn over verksemda til Jordskifteverket og fjøsrekneskapslaga.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 8. juni 1957.

Signy Arctander.

Paul Barca.

Innhald

	Side
Oversyn.	
Det statistiske materialet	7
Areala	7
Maskinar og reiskapar	12
Jordskifte	13
Avlinga, jordbruket og hagebruket.....	13
Bruken av kunstgjødsel og kraftfôr.....	22
Husdyrhaldet.....	25
Fjøskontrollen	30
Husdyrprodukta	31
Arbeidsstyrken i jordbruket	36
Lønene i jordbruket 1956-57	41
Prisar på landbruksprodukt og produksjonsmiddel m. m.....	45
Arbeidsdagen i jordbruket.....	59
Tabellar.	
I. Jordbruksarealet 1956. Dekar.....	72
II. Husdyrhaldet pr. 20. juni 1956	74
III. Avlinga i jordbruket 1956	76
IV. Avlinga i hagebruket 1956	81
V. Utsæde, avl, innførsel m. m. av korn og poteter	84
VI. Jordskifte 1859—1955	86
VII. Oppgåver frå fjøskontroll-laga 1938—1956	87
VIII. Lønene i jordbruket. Menn	88
IX. Lønene i jordbruket. Kvinner.....	90
X. Lønene i jordbruket 1956-57 jamførde med 1955-56 og 1948-49.....	92
Vedlegg.	
Rundskriv og skjema	93

Contents

	Page
General survey.	
The statistical material	7
Area	7
Machinery and equipment	12
Redistribution of intermixed holdings.....	13
Crop, agriculture and horticulture.....	13
Use of commercial fertilizers and feedstuff.....	22
Number of domestic animals.....	25
Dairy accounting units.....	30
Livestock products.....	31
The working staff in agriculture.....	36
Wages in agriculture 1956-57	41
Prices for agricultural products, producer goods, etc.....	45
The working-day in agriculture.....	59
Tables.	
I. Agricultural area in 1956. Decares.....	72
II. Number of domestic animals, June 20, 1956.....	74
III. Agricultural production in 1956.....	76
IV. Horticultural production in 1956.....	81
V. Seed sown, production, imports, a.s.o. of grains and potatoes.....	84
VI. Redistribution of intermixed holdings 1859—1955.....	86
VII. Dairy accounting units 1938—1955.....	87
VIII. Wages in agriculture. Men.....	88
IX. Wages in agriculture. Women.....	90
X. Wages in agriculture 1956-57 compared with 1955-56 and 1948-49.....	92
Appendices.	
Circulars and questionnaires.....	93

Oversyn

Det statistiske materialet.

Den representative jordbruksteljinga pr. 20. juni 1956 er gjennomført på same måten som i åra 1946–1948 og 1950–1955. Teljinga skulle femna over ca. 10 prosent av bruka med over 5 dekar jordbruksareal. I utvalet var alle herad og bruksklassar representerte i høve til talet på bruka, men ved tilfelleleg utval innan kvar bruksklasse.

I 1946–1948 var det den fullstendige jordbruksteljinga i 1939 som låg til grunn for utvalet av representative bruk. For 1950 og dei seinare år er det teljinga i 1949 som ligg til grunn for utvalet. Sjå elles «Jordbruksstatistikk 1950».

Utrekningane for 1956 byggjer på oppgaver frå 22 000 bruk. Dette svarar til 10,32 prosent av alle bruka med over 5 dekar jordbruksareal i 1949. Jordbruksarealet ved dei bruka som var med i teljinga, var 1 067 000 dekar i 1949. Det svarar til 10,39 prosent av jordbruksarealet ved alle bruk med over 5 dekar jordbruksareal.

Bruka mellom 20 og 50 dekar er etter måten litt sterkare representerte enn dei andre bruksgruppene. Brukstalet i denne bruksgruppa svarar til 10,8 prosent av alle bruka mellom 20 og 50 dekar i 1949. Gruppa over 100 dekar er representert med relativt færrest bruk, 9,8 prosent. Noko skilnad er det òg mellom dei einskilde fylke med omsyn til representasjonen. I Buskerud og Sogn og Fjordane femner teljinga over 10,9 prosent av bruka. I Finnmark, der representasjonen er dårlegast, er 9,2 prosent av bruka med i teljinga. For dei ymse landslutene varierer det berre mellom 10,5 prosent på Vestlandet og 10,0 prosent i Nord-Noreg.

På grunnlag av dei prosentvise brigde i areal og husdyrhald frå 1949 til 1956 ved dei bruka som er med i teljinga, har ein rekna ut arealet og talet på husdyr i dei einskilde fylke. Jeløy er rekna saman med bygdene i Østfold, og Aker er rekna med i Akershus.

Skjema og rettleiing for teljinga er prenta som vedlegg attarst i boka.

Areal.

Tabell 1 gjev eit oversyn over åker- og hagearealet.

Tabell 1. Åker- og hageareal. Bygdene i alt.

	Korn og erter	Poteter	Røt-vokstrar	Grøn-saker	Annan åker og hage	Åker og hage i alt
a) Dekar.						
1939	1 836 741	506 927	225 434	52 787	323 779	2 945 668
1949	1 520 089	582 410	154 379	43 012	401 123	2 701 013
1950	1 567 693	589 605	166 080	47 572	346 808	2 717 758
1951	1 613 629	585 166	165 797	52 526	365 395	2 782 513
1952	1 688 710	579 473	164 783	62 328	361 894	2 857 188
1953	1 744 361	561 483	173 268	64 467	363 599	2 907 178
1954	1 871 034	545 342	166 486	48 632	382 005	3 013 499
1955	1 913 490	561 155	155 638	59 848	406 636	3 096 767
1956	1 992 500	581 455	155 943	65 336	395 174	3 190 408

Tabell 1 (framh.). Aker- og hageareal. Bygdene i alt.

	Korn og erter	Poteter	Rotvokstrar	Grønsaker	Annan åker og hage	Åker og hage i alt
b) Relative tal. 1939 = 100.						
1949	82,8	114,9	68,5	81,5	123,9	91,7
1950	85,4	116,3	73,7	90,1	107,1	92,3
1951	87,9	115,4	73,5	99,5	112,9	94,5
1952	91,9	114,3	73,1	118,1	111,8	97,0
1953	95,0	110,8	76,9	122,1	112,3	98,7
1954	101,9	107,6	73,9	92,1	118,0	102,3
1955	104,2	110,7	69,0	113,4	125,6	105,1
1956	108,5	114,7	69,2	123,8	122,1	108,3

For åra 1940—1948 viser ein til «Jordbruksstatistikk 1951».

Akerarealet vart auka under krigen. Det var størst i 1942 med 3 388 000 dekar. Det var så nedgang framover til 1947. Sidan har det vori auke, men fyrst i 1954 var åker- og hagearealet større enn i 1939.

I tabell 2 er det meir detaljerte arealoppgåver for åra 1949, 1955 og 1956. Tabell I bak i boka viser arealet i 1956 fylkesvis for dei einskilde vokstrane.

Tabell 2. Bruken av arealet i 1956 samanlikna med 1955 og 1949.

	Arealet i dekar			Brigde 1949-56		Brigde 1955-56	
	1949	1955	1956	I dekar	I pct.	I dekar	I pct.
Haustkveite	7 133	20 025	49 961	+ 42 828	+ 600,4	+ 29 936	+ 149,5
Vårkveite	301 142	162 125	157 476	- 143 666	- 47,7	- 4 649	- 2,9
Haustrug	5 634	3 872	6 680	+ 1 046	+ 18,6	+ 2 808	+ 72,5
Vårrug	4 264	2 620	2 468	- 1 796	- 42,1	- 152	- 5,8
Bygg	399 563	1 011 611	1 086 363	+ 686 800	+ 171,9	+ 74 752	+ 7,4
Havre	758 499	682 544	663 278	- 95 221	- 12,6	- 19 266	- 2,8
Blandkorn	38 982	26 519	22 320	- 16 662	- 42,7	- 4 199	- 15,8
Erter	4 872	4 174	3 954	- 918	- 18,8	- 220	- 5,3
Korn og erter i alt.	1 520 089	1 913 490	1 992 500	+ 472 411	+ 31,1	+ 79 010	+ 4,1
Grønfor	163 607	112 480	109 298	- 54 309	- 33,2	- 3 182	- 2,8
Potet	582 410	561 155	581 455	- 955	- 0,2	+ 20 300	+ 3,6
Førnepe	47 453	45 313	39 282	- 8 171	- 17,2	- 6 031	- 13,3
Kålrot	71 802	83 266	80 766	+ 8 964	+ 12,5	+ 2 500	+ 3,0
Førbete	23 861	16 086	17 135	- 6 726	- 28,2	+ 1 049	+ 6,5
Førmergkål	11 263	10 973	18 760	+ 7 497	+ 66,6	+ 7 787	+ 71,0
Grønsaker	43 012	59 848	65 336	+ 22 324	+ 51,9	+ 5 488	+ 9,2
Andre vokstrar på åker og i hage ¹ ..	199 338	220 073	224 683	+ 25 345	+ 12,7	+ 4 610	+ 2,1
Brakk	38 178	74 083	61 193	+ 23 015	+ 60,3	- 12 890	- 17,4
I alt åker og hage..	2 701 013	3 096 767	3 190 408	+ 489 395	+ 18,1	+ 93 641	+ 3,0
Eng til { Eng på dyrka jord ...	4 864 775	4 529 772	4 474 611	- 390 164	- 8,0	- 55 161	- 1,2
Eng til slått { Natureng	1 097 301	861 740	842 985	- 254 316	- 23,2	- 18 755	- 2,2
	153 033	118 860	110 690	- 42 343	- 27,7	- 8 170	- 6,9
	225 430	87 421	82 359	- 143 071	- 63,5	- 5 062	- 5,8
Eng til beite { på dyrka jord	298 487	383 054	363 348	+ 64 861	+ 21,7	- 19 706	- 5,1
	362 137	385 954	382 645	+ 20 508	+ 5,7	- 3 309	- 0,9
Kulturbeite { på dyrka jord	258 997	263 369	260 381	+ 1 384	+ 0,5	- 2 988	- 1,1
	494 458	600 834	609 537	+ 115 079	+ 23,3	+ 8 703	+ 1,4
I alt jordbruksareal	10 455 631	10 327 771	10 316 964	- 138 667	- 1,3	- 10 807	- 0,1
Av dette:							
Dyrka jord	8 123 272	8 272 962	8 288 748	+ 165 476	+ 2,0	+ 15 786	+ 0,2
Innmark	10 077 168	10 121 490	10 123 915	+ 46 747	+ 0,5	+ 2 425	-

¹ Jordbær og bringebær rekna med.

Kornarealet har framleis auka. I 1956 var det 79 000 dekar større enn 1955. Det var ein auke på 4,1 prosent. Sidan 1949, då det var fullstendig jordbruksteljing, har samla areal korn og erter til mogning auka med 472 000 dekar. Denne auken svarar til 31,1 prosent. Siste året vart kornarealet auka i mest alle fylka. Det er Vestfold som syner størst auke i høve til 1949 — 60 prosent. Også i dei andre fylka på Austlandet har det vori sterk auke sidan 1949. Elles har det vori auke i Rogaland og Trøndelag, medan resten av landet syner nedgang. Det har vori relativt størst nedgang i Troms, Sogn og Fjordane og Hordaland.

Vårkveitearealet synte sterk nedgang i åra 1950–1953. Det var så ein auke i 1954, men i 1955 var arealet atter som i 1953. I 1956 var arealet knapt 3 prosent mindre enn året før. I nokre fylke auka arealet i 1956. Det gjeld i fyrste rekkje Akershus, Hedmark og Telemark. Dei fleste fylka synte nedgang. Vårkveitearealet i 1956 var knapt 48 prosent (144 000 dekar) mindre enn i 1949. Haustkveitearealet auka svært mykje frå 1955 til 1956, relativt sett. Serleg stor auke var det i Østfold. Auken i haustkveitearealet var mykje større enn nedgangen i vårkveitearealet. Samla kveiteareal i landet var difor større i 1956 enn året før.

Samla rugareal var ein god del større i 1956 enn i 1955. Auken skriv seg frå haustrugen, medan vårrug synte litt nedgang. Trass i auken er rugarealet lite.

Auken i byggarealet har haldi fram. I 1956 var arealet 75 000 dekar større enn i 1955. Det svarar til ein auke på 7,4 prosent. Sidan 1949 har det auka med 687 000 dekar eller 172 prosent. Av samla areal korn og erter i 1956 (1 993 000 dekar) vart 1 086 000 dekar nytta til byggdyrking. Siste året auka byggarealet i alle fylka med unntak av Agder, Telemark, Rogaland og Troms.

Havrearealet gjekk tilbake med vel 19 000 dekar eller 2,8 prosent siste året. Sidan 1949 har det vori ein nedgang på 95 000 dekar. Det er 12,6 prosent reduksjon. Siste året var det berre 5 fylke som hadde auke i havrearealet. Det var Møre og Romsdal, Agderfylka, Telemark og Rogaland — stort sett dei fylka der byggarealet var redusert.

Arealet til blandkorn auka med 15,6 prosent frå 1954 til 1955, men i 1956 var det 15,8 prosent nedgang att i høve til 1955.

Det blir framleis dyrka lite erter til mogning. Arealet i 1956 var knapt så stort som i 1955.

Det var færre bruk med korndyrking i 1956 enn i 1949. Medels kornareal ved dei bruk der det er korndyrking, har auka mykje. I 1949 vart det dyrka korn ved 53 prosent av bruka med over 5 dekar jordbruksareal. Desse bruka hadde i medel 13,5 dekar korn og erter til mogning. I 1956 var det korndyrking ved 43 prosent av bruka, og i medel var kornarealet 21,7 dekar. På Austlandet og i Trøndelag vart det i 1956 dyrka korn på om lag 70 prosent av bruka med over 5 dekar. På Vestlandet og i Agder var det 25—30 prosent som dyrka korn. Av Vestlandsfylka skil elles Rogaland seg ut med ca. 67 prosent, medan det på den andre sida var berre knapt 8 prosent som dyrka korn i Hordaland og Sogn og Fjordane. I Nord-Noreg var det berre 3 prosent av bruka som hadde kornareal.

Potetarealet synte noko nedgang i tida 1950–1954. Dei to siste åra har det vori auke. Frå 1955 til 1956 var auken 20 000 dekar eller 3,6 prosent. Potetarealet i 1956 var om lag like stort som i 1949. Det var auke i dei aller fleste fylke i 1956. Størst var auken i Hedmark og Vestfold. Trøndelag har sterkast auke i høve til 1949, medan potetarealet i Akershus var ein god del mindre i 1956 enn i 1949.

Samla areal til rotvokstrar og førmergkål var om lag som året før, og det skil seg lite ut frå arealet i 1949. Det har likevel vori visse brigde. Siste året auka arealet til førmergkål relativt mykje. Også førbeterearealet auka noko, medan det vart nytta mindre areal til førnepe og kålrot. Sett i høve til 1949,

har arealet til rotvokstrar auka heller mykje i Agder og på Vestlandet, medan det har vori stor nedgang i Nord-Noreg.

Det var 9,2 prosent auke i grønsakarealet siste året. I 1956 var arealet 52 prosent større enn i 1949.

Grønforarealet var 2,8 prosent mindre i 1956 enn i 1955 og 33 prosent mindre enn i 1949.

Samla areal til åker og hage har auka kvart år sidan 1949, serleg på grunn av auka korndyrking. Siste året var auken 94 000 dekar eller 3,0 prosent. Sidan 1949 har det vori ein auke på 489 000 dekar eller 18 prosent. Det er Vestfold som har auka åker- og hagearealet relativt mest sidan 1949. Elles har det vori heller sterk auke i dei andre fylka på Austlandet òg, i Rogaland og i Trøndelag.

Tabell 3. Åker- og hagearealet i 1956 i høve til 1949 og 1955.

	Korn og ertter	Poteter	Rotvokstrar	Annan åker og hage	Åker og hage i alt
a) Relative tal. 1949=100.					
Østfold	141,1	92,2	89,1	108,8	127,6
Akershus	140,1	86,6	93,9	88,5	122,5
Hedmark	140,0	95,9	86,9	95,7	122,5
Oppland	118,7	108,4	78,1	84,1	110,8
Buskerud	132,0	92,7	91,5	132,0	124,5
Vestfold	160,4	98,6	91,3	114,2	137,2
Telemark	137,4	96,1	93,4	138,5	124,7
Aust-Agder	76,5	100,4	133,3	118,3	97,9
Vest-Agder	63,3	97,2	160,3	98,4	87,7
Rogaland	125,9	102,7	133,6	125,8	119,6
Hordaland	45,5	91,7	168,8	119,3	101,7
Sogn og Fjordane	30,0	102,6	187,7	127,5	103,4
Møre og Romsdal	91,8	101,9	140,6	96,8	99,7
Sør-Trøndelag	112,1	107,3	91,5	102,2	108,8
Nord-Trøndelag	125,7	118,6	91,4	88,6	118,7
Nordland	88,8	101,3	55,4	78,6	90,0
Troms	12,6	101,0	63,0	82,2	90,4
Finnmark	-	89,1	34,5	49,8	61,0
Bygdene i alt	131,1	99,8	101,0	103,7	118,1
b) Relative tal. 1955=100.					
Østfold	105,8	104,7	102,7	83,7	103,1
Akershus	103,9	101,8	108,0	93,3	102,5
Hedmark	104,5	108,7	94,5	95,5	103,7
Oppland	101,7	105,4	95,6	97,4	101,8
Buskerud	105,3	103,8	93,6	102,5	104,2
Vestfold	104,7	107,5	102,9	101,4	104,6
Telemark	107,1	101,5	94,2	115,8	107,3
Aust-Agder	103,1	105,7	95,7	104,9	104,0
Vest-Agder	107,9	98,3	116,2	91,4	99,6
Rogaland	103,6	103,1	108,4	108,3	104,9
Hordaland	106,7	98,5	100,4	96,8	98,1
Sogn og Fjordane	102,5	102,0	108,6	103,1	103,0
Møre og Romsdal	111,0	99,6	95,5	91,8	100,4
Sør-Trøndelag	100,4	101,0	94,6	107,3	100,8
Nord-Trøndelag	103,3	103,5	92,6	101,0	102,4
Nordland	106,0	101,9	92,9	115,4	106,2
Troms	92,0	103,4	145,6	96,3	100,6
Finnmark	-	94,3	-	81,7	86,6
Bygdene i alt	104,1	103,6	100,2	98,7	103,0

Engareala til slått har framleis gått tilbake, både på dyrka jord og natureng. Nedgangen var likevel mindre enn året før. Frå 1954 til 1955 gjekk slåttengarealet tilbake med 145 000 dekar og frå 1955 til 1956 med 87 000 dekar. Nedgangen er relativt størst for saterlykkjer og utslåtter. Sidan 1949 er utslåttene reduserte med 64 prosent. Relativt sett har nedgangen i slåttengarealet på innmark vori langt svakare, men reduksjonen rekna i dekar er større. Innmarksarealet til slått har gått attende med 644 000 dekar sidan 1949.

Samla beiteareal på kulturbeite og anna eng til beite var litt mindre i 1956 enn i 1955. Rekna frå 1949, er det likevel ein auke på 200 000 dekar.

Areal dyrka jord har auka noko frå år til år — sidan 1949 med 2 prosent — medan det ikkje er nemnande endring i innmarksarealet. Samla jordbruksareal gjekk attende med 0,1 prosent siste året. I høve til 1949 er det ein nedgang på 1,3 prosent.

Tabell 3 syner brigda fylkesvis for korn og erter i alt, poteter, rotvokstrar, annan åker og hage og samla åker- og hageareal.

Tabell 4, som gjeld oppgåver frå Landbruksdepartementet, syner kor store areal det var som vart *nydyrka* (fulldyrka) og *overflatedyrka*, og kor mykje tidlegare dyrka jord som vart *grøfta* ved hjelp av tilskot og lån i åra 1949–1955.

Tabell 4. Dyrking og grøfting med tilskot og lån 1949–1955.

	Fulldyrka	Overflate- dyrka	Grøfting av tidlegare dyrka jord
	Dekar	Dekar	Dekar
1949	32 732	19 403	17 915
1950	34 831	27 597	19 626
1951	30 823	26 637	15 217
1952	33 043	26 055	19 280
1953	47 732	30 148	47 976
1954	56 212	29 816	64 400
1955	60 911	28 187	90 376

Tala for 1955 syner stor auke når det gjeld grøfting av tidlegare dyrka jord. Det er noko auke når det gjeld fulldyrking òg, men det vart overflatedyrka litt mindre areal i 1955 enn i 1953 og 1954.

Tabell 5 gjev dei same oppgåvene fylkesvis for 1954 og 1955.

Av fylka var det Hedmark som fulldyrka størst areal i 1955. Dernest kom Nordland og Troms. Overflatedyrkinga var størst på Vestlandet. Rogaland og Sogn og Fjordane står fyrst av fylka, med Nordland på tredjeplassen. Grøfting av tidlegare dyrka jord er mest vanleg på Austlandet. Serleg mykje vart det *grøfta* i Østfold og Hedmark i 1955.

Tabell 5. Dyrking og grøfting med tilskot og lån. Fylkesvis.

	Fulldyrka		Overflatedyrka		Grøfting av tidlegare dyrka jord	
	1954	1955	1954	1955	1954	1955
	Dekar	Dekar	Dekar	Dekar	Dekar	Dekar
Østfold	333,0	669,1	42,1	35,6	13 746,8	21 196,8
Akershus	958,0	1 904,3	80,8	82,4	7 659,4	10 210,6
Hedmark	9 859,9	11 958,4	572,9	705,0	12 818,8	17 368,4
Oppland	5 369,9	5 711,0	1 856,4	1 629,2	4 780,2	7 709,1
Buskerud	1 052,4	1 116,6	693,3	848,8	2 159,3	3 372,1
Vestfold	514,9	493,1	33,8	52,0	8 099,8	11 635,6
Telemark	666,8	807,5	650,9	707,6	1 111,5	3 094,4
Aust-Agder	457,9	567,6	289,0	265,7	853,6	1 721,0
Vest-Agder	921,5	1 077,0	976,2	751,0	499,2	880,9
Rogaland	2 259,9	2 460,4	4 755,3	4 863,1	1 452,2	1 633,2
Hordaland	1 685,2	1 542,6	3 543,0	3 046,4	625,8	814,0
Sogn og Fjordane .	2 056,7	1 763,0	4 396,5	3 737,7	375,7	269,4
Møre og Romsdal .	4 393,7	3 510,4	3 382,8	2 342,3	1 465,4	1 279,1
Sør-Trøndelag	3 754,9	3 796,4	2 278,3	1 899,9	2 256,4	1 894,7
Nord-Trøndelag ...	4 042,8	5 437,5	1 312,2	1 248,6	3 537,4	3 890,4
Nordland	7 360,8	6 860,7	2 775,7	3 335,1	1 923,8	1 955,4
Troms	5 734,8	6 078,9	1 963,3	2 388,9	766,3	816,4
Finmark	4 788,8	5 156,9	213,8	247,5	268,8	634,1
Bygdene i alt	56 211,9	60 911,4	29 816,3	28 186,8	64 400,4	90 375,6

Maskinar og reiskapar.

Til vanleg blir det samla inn oppgåver over maskinar og reiskapar berre i samband med dei 10-årlege fullstendige jordbruksteljingane (sjå publikasjonane frå Jordbruksteljinga 1949).

Tabell 6 viser innførsla av sume landbruksmaskinar.

Tabell 6. Innførsel av landbruksmaskinar. Stk.

	1951	1952	1953	1954	1955	1956
Traktorar i jord- og skogbruk..	4 030	4 890	5 155	7 454	6 562	5 731
Gjødselspreiarar	..	..	..	200	434	337
Såmaskinar for hest og traktor..	..	..	..	478	684	480
Slåmaskinar for hest	6 395	4 222	2 303	661	472	273
Slåttestyr for traktor				2 180	4 148	3 438
Sjølvbindarar	..	..	..	233	123	245
Skurdtreskjarar	..	..	..	551	728	473
Treskjeverk	541	221	207	64	32	17
Mjølke-maskinar	..	..	2 474	3 105	2 162	2 115
Separatorar	1 449	200	400	348	303	246

Denne tabellen er no gjord noko meir detaljert enn han var tidlegare. På denne måten kjem det til syne visse karakteristiske trekk. Ein vil t. d. leggja merke til at det no blir innført få slåmaskinar for hest, medan slåttestyr for traktor spelar ein stor rolle.

I tabell 7 er det gjevi eit oversyn over innanlandsk produksjon av sume landbruksmaskinar og reiskapar.

Tabell 7. Innanlandsk produksjon av maskinar og reiskapar til landbruket. Stk.

	1950	1951	1952	1953	1954	1955
Vanlege plogar for hest	2 655	1 861	1 999	578	439	459
Traktorplogar	1 467	2 892	2 303	3 587	5 136	5 533
Hyppeplogar og andre lette plogar....	965	536	445	1 037	681	639
Fjørhorver for hest	2 033	1 661	1 570	832	1 181	1 640
Rullehorver for hest	546	365	292	245	172	184
Ugras- og mosehorver for hest	1 071	1 642	769	635	681	825
Andre horver for hest.....	1 259	675	525	269	330	339
Traktorhorver	852	1 159	1 871	2 534	3 353	
Hestehakker.....	1 785	813	772	532	535	634
Radreinskarar for hest	2 053	2 435	1 462	1 030	722	559
Radreinskarar for traktor	..	..	..	..	828	477
Naturgjødelspreiarar	318	634	716	455	463	665
Kunstmjødelspreiarar	1 314	1 289	1 652	1 649	1 404	1 218
Sleperiver	7 598	6 638	3 543	2 866	2 382	2 334
Potetopptakarar for hest	948	1 251	907	835	717	630
Potetopptakarar for traktor	..	..	..	140	530	147
Potetplogar for hest	1 128	1 489	1 455	1 222	1 038	1 331
Potetsorterarar	435	655	590	371	394	464
Hakkemaskinar	480	406	326	137	116	93
Treskjeverk	404	453	257	255	262	185
Rotrasparar og rotskjeremaskinar	927	877	635	1 294	1 122	1 122
Frukttre- og ugrassprøyter	..	1 754	1 259	1 168	1 334	1 617

Mekaniseringa av jordbruket har haldi fram. Ved utgangen av 1956 vart det rekna med ca. 40 000 traktorar i landet. Av desse var ca. 5 000 2-hjuls traktorar. Talet på skurdtreskjarar er rekna til ca. 3 000.

Etter oppgaver frå Driftskredittkassen for jordbruket var det i drift 2603 maskinstasjonar pr. 1. juli 1956. Desse stasjonane hadde bortimot 3 100 traktorar, vel 3 000 plogar, knapt 3 400 horver og litt over 1 500 traktorslåmaskinar. Av meir spesielle maskinar hadde dei m. a. 215 skurdtreskjarar, 139 buldozarar, 289 grøftemaskinar og 263 kompressorar.

Jordskifte.

I tabell VI bak i boka er det teki inn nokre oppgaver over Jordskifteverket si verksemd i tida 1859–1955.

I denne tida er det slutta av vel 30 700 jordskiftesaker med 202 800 lott-eigarar. Det arealet som er skifta, svarar til 35 577 km². Av dette er 4 475 km² innmark og 31 102 km² utmark. Dette gjeld areal som jamnast er oppmålt og kartlagt. Noko jord blir skifta utan oppmåling og kart — i 1955 såleis vel 5 100 dekar.

I tida 1859–1955 har det vori i alt 7 051 overjordskiftesaker.

Avlinga.

Fylgjande utrekningar går inn under den offisielle avlingsstatistikken:

I. For kvar månad i veksetida (mai—september) sender landbruksdirektøren ut ei melding om avlingsvonenene for dei ymse jordbruks- og hagebruksvokstrar, med ei førebels utrekning av avlingsmengda ved utgangen av september.

II. Avlingsresultata for jordbruksvokstrane blir til slutt rekna ut av Byrået på grunnlag av oppgaver frå jordstyra i dei einskilde herad (frå og med 1925).

III. På grunnlag av oppgaver frå hagebruksfunksjonærane reknar Byrået ut avlinga frå hagebruket (frå og med 1933).

I Statistiske meldinger nr. 11, 1956, gav Byrået eit førebels oversyn over avlingane i Noreg i 1956 på grunnlag av meldingane frå landbruksdirektøren. Melding om hagebruksavlinga — på grunnlag av oppgåvene frå hagebruksfunksjonærane — vart send ut som pressemelding 9. november 1956. Dessutan er det gjevi eit oversyn i Statistiske meldinger nr. 12, 1956. Meldingar om avlinga av jordbruksvokstrane, rekna ut på grunnlag av oppgåvene frå jordstyra, er tekne inn i Statistiske meldinger nr. 1, 2 og 3 for 1957.

Jordbruket.

Tabell 8. Avlinga av dei ymse jordbruksvokstrar i 1956 samanlikna med 1955 og 1954.

	Avling i tonn			Avling pr. dekar i prosent av medelsåret		
	1954	1955	1956	1954	1955	1956
Korn og erter.....	433 210	362 302	545 446	93,9	74,7	105,1
Poteter	1 129 670	980 648	1 392 375	91,7	76,7	104,0
Førnepe	211 358	187 565	166 418	95,0	84,3	86,1
Kålrot	355 836	291 261	378 215	88,9	73,5	99,2
Førbete	75 390	68 260	78 136	79,7	83,1	90,7
Førmergkål	94 499	49 506	100 761	92,4	80,5	98,0
Høy	3 113 679	2 444 469	2 858 577	105,8	81,5	97,6
Halm	608 553	401 554	666 794	101,4	67,5	106,5
Grønfør (tørt).....	57 516	50 303	59 878	100,0	80,7	97,1
I alt 1000 f.e.....	2 149 898	1 717 690	2 229 684	100,6	78,5	100,6

Ved omrekninga til føreiningar har ein rekna: 1 f.e. = 1 kg kveite, rug, bygg og erter, 1,2 kg havre, 1,1 kg blandkorn, 4,5 kg poteter, 9 kg kålrot, førbete og førmergkål, 12 kg førnepe, 2,5 kg høy, 4,1 kg halm og 2,5 kg tørt grønlfør. Disse omrekningfaktorane er nytta for alle åra, utan omsyn til kvaliteten av avlinga. Avkastninga frå beita er ikkje med i den avlingsmengda som tabell 8 syner. Ein reknar at det frå beita blir teki ca. 850 mill. føreiningar årleg.

Tabell 8 syner òg avlinga pr. dekar i prosent av medelsåret. Når ein skal døma om desse prosenttala, må ein vera merksam på at nemninga «medelsår» gjeld den avlingsmengd ein reknar med å få i eit vanleg godt år, når det ikkje er noko serleg som skiplar avlingsvonenene. Det er berre den mest årsikre voksteren, høyet, som gjennom ei lengre årrekke kjem opp i om lag 100 prosent av medelsårsavling. For åkervokstrane ligg medelprosentane for åra etter 1900 mellom 88 og 92 prosent, og for samla avling på 95 prosent.

Tabell 9 gjev meir detaljerte oppgaver over avlinga i 1956. Tabell III bak i boka viser avlinga i dei einskilde fylke.

Vinteren 1955–56 var heller streng over heile landet. På Austlandet og Sørlandet var det små eller medels snømengder, medan det var etter måten mykje snø elles i landet.

Våren kom seint over heile Sør-Noreg. Det var mykje kald vind og tørt vør på Austlandet og i Agder, medan det elles var meir normal nedbør. I Nordland og Sør-Troms kom våren til vanleg tid, og lenger nord var våren etter måten tidleg. Over det meste av landet var det stort sett gode vilkår for våronna,

Tabell 9. Avlinga av dei einskilde jordbruksvokstrar i 1956.

	Areal i 1956 Dekar	Avling i kg pr. dekar	Samla avling i 1956		Prosent av medels- år	Kvali- tet ¹
			Tonn	1000 f.e.		
Haustkveite	49 961	298,5	14 911	14 911	109,1	3,2
Vårkveite	157 476	260,2	40 976	40 976	108,2	3,2
Haustrug	6 680	286,2	1 912	1 912	110,5	3,2
Vårrug	2 468	225,3	556	556	100,0	3,2
Bygg	1 086 363	273,8	297 400	297 400	102,5	3,4
Havre	663 278	274,8	182 276	151 897	108,4	3,1
Blandkorn	22 320	288,3	6 434	5 849	107,8	3,3
Erter	3 954	248,2	981	981	105,6	3,4
Korn og erter i alt.....	1 992 500	273,7	545 446	514 482	105,1	3,3
Poteter	581 455	2 394,6	1 392 375	309 417	104,0	4,0
Fôrnepe	39 282	4 236,5	166 418	13 868	86,1	3,9
Kålrot	80 766	4 682,8	378 215	42 024	99,2	3,8
Fôrbete	17 135	4 560,0	78 136	8 682	90,7	4,2
Fôrmergkål	18 760	5 371,0	100 761	11 196	98,0	4,4
Grønfôr (tørt).....	109 298	547,8	59 878	23 951	97,1	3,8
Høy { eng på dyrka jord	4 474 611	562,8	2 518 091	1 007 236	97,8	4,0
frå { natureng på innmark	842 985	342,6	288 772	115 509	96,1	3,8
{ sæterlykkjer	110 690	322,3	35 671	14 269	93,3	3,4
{ utslåtter	82 359	194,8	16 043	6 417	96,6	3,5
Halm	1 992 500	334,7	666 794	162 633	106,5	3,5
I alt 1000 f.e.				2 229 684	100,6	

¹ Kvalitetsgradering: 5=sers god, 4=mykje god, 3=god, 2=mindre god, 1=dårleg.

men serleg i dei indre bygdene i Trøndelag vart våronna seinka på grunn av snømengdene.

I juni månad var det nokolunde eins vår over heile landet. Det var ei varmebylgje ikring 10. juni, men i det store og heile var vëret kaldt. Sist i månaden kom det snø i høgtliggjande strok. Fyrst i månaden var det svært tørt på Austlandet og i Agder, men det kom regn i tide, slik at årsvoksteren ikkje vart øydelagd. Stort sett var det meir enn normal nedbør i juni.

Det kalde vëret varde ved i Sør-Noreg i juli òg, men det kom ein bolck med varmt og drivande vår frå midten av månaden til ikring 25. juli. Det heldt fram med kaldt, rått vår i august. Solskinsdagane var få.

I Nord-Noreg var det meir normale vërtilhøve i juli og august, men på sume stader var det noko lite nedbør i juli. I Finnmark var det heller kaldt i august. Det var frostnetter i fyrstninga av månaden.

I september var vëret kaldt, med relativt mykje nedbør over heile landet.

I oktober vart vërtilhøva mykje betre over Austlandet og Sørlandet. Det vart godvêrsbolckar, slik at avlingane kom bra velberga i hus. På Vestlandet var det svært mykje nedbør. I Trøndelag og sume stader i Møre og Romsdal var det ein av dei vandasta haustane på lang tid, med stor nedbør og låg temperatur.

Samla avling (beita er haldne utanfor) er utrekna til 2 230 mill. fôreiningar. Det er den største årsavling som til dessa er utrekna. Den største avlinga tidlegare var i 1953, med 2 201 mill. f.e. I 1955 var avlinga 1 718 mill. f.e.

Avlinga i 1956 svarar til 267 fôreiningar pr. dekar. Det er rekna som 101 prosent av medelsår. I 1955 var medels avling pr. dekar 206 f.e., som vart rekna som 78,5 prosent av medelsår. I 1953 var avlinga 259 f.e. pr. dekar, rekna som 104 prosent av medelsår.

Ein må vera merksam på at utviklinga når det gjeld dyrkingsteknikk m. m., fører til at kravet til medelsårsavling pr. arealeining aukar. Når det gjeld samla avling, var medelsåret rekna til 205 f.e. pr. dekar i 1939, 232 f.e. i 1949 og 265 f.e. pr. dekar i 1956.

Avlinga av *korn og erter* er utrekna til i alt 545 000 tonn i 1956. Det er meir enn i noko år tidlegare. I 1955 var avlinga 362 000 tonn og som medel for åra 1945–1950 ca. 340 000 tonn. Kornarealet har auka dei siste åra. Ved sida av dette, var avlinga pr. dekar uvanleg stor i 1956, både absolutt og relativt. I medel gav kornet 274 kg pr. dekar. Det vart rekna som 105 prosent av medelsår.

Det var serleg Austlandet som fekk store kornavlingar i 1956, opp til 120 prosent av medelsår i sume fylke. Agder og Vestlandet fekk knapt medels kornavling. Nordafjells vart avlingane dårlege. Serleg ille var det i Sør-Trøndelag, der det berre vart 64 prosent av medelsår.

Kvaliteten av kornet var dårlegare enn i 1955. Det hadde relativt stort vassinnhald. Grodde korn gjorde òg sitt til å setja ned kvaliteten. Noko korn vart hausta som grønfôr på grunn av legde og sein mogning. Stort sett var kvaliteten dårlegast nordafjells, der bergingstilhøva var vandast.

For heile landet under eitt gav vårkveiten 260 kg pr. dekar. Det var 108 prosent av medelsår. I 1955 var avlinga 169 kg pr. dekar — 73 prosent av medelsår. Bygdene på Austlandet fekk sers store avlingar. Jamt over fekk dei mellom 100 og 120 prosent av medelsår, og sume bygder fekk meir. Fylkesvis ymsa prosenttala mellom 112 og 117 i Vestfold, Østfold og Akershus, og mellom 104 og 109 på Austlandet elles og i Rogaland. Trøndelag fekk berre 73–80 prosent av medelsår.

Haustkveiten gjer seg mest gjeldande i Østfold. Avlingane var meir ujamne enn vårkveiteavlingane, men som medeltal for heile landet gav haustkveiten 299 kg pr. dekar, rekna som 109 prosent av medelsår.

Samla kveiteavling i 1956 var 55 900 tonn mot 31 800 tonn i 1955. I perioden 1945–1950 var den årlege kveiteavlinga ca. 70 000 tonn. Kveitearealet var større då.

Vårrug gav medelsårsavling i 1956 og haustrug 111 prosent. Samla rugavling i 1956 var 2 500 tonn.

I medel for heile landet gav bygget 274 kg korn pr. dekar. Det var knapt 103 prosent av medelsår. I 1955 var avlinga 207 kg pr. dekar og svara til 80 prosent av medelsår. Bygget òg slo relativt best til over Austlandet. Østfold, Akershus, Buskerud og Vestfold fekk 118–128 prosent av medelsår og Hedmark, Oppland og Telemark 105–106 prosent. Agder og Vestlandet fekk knapt medelsårsavling, bortsett frå Møre og Romsdal, der det berre vart 83 prosent. Også byggavlingane vart dårlege nordafjells. I Sør-Trøndelag svara dei såleis til 65 prosent av medelsår og i Nord-Trøndelag til 71 prosent. Då byggdyrkinga har ein brei plass i Trøndelag, har dei relativt små avlingane der gjort mykje til å dra ned medeltalet for heile landet. Samla byggavling i 1956 er utrekna til 297 000 tonn. I 1955 var avlinga 209 000 tonn. I åra før krigen var den årlege byggavlinga noko over 100 000 tonn. Byggarealet har auka mykje dei siste åra.

Havren gav 275 kg pr. dekar i 1956 — heile landet sett under eitt. Det var 108 prosent av medelsår. Avlingane vart relativt størst på Austlandet, men med større variasjonar fylkesvis enn for bygget. I Østfold vart det 121 prosent av medelsår, og i Akershus, Buskerud og Vestfold 110–116 prosent. Telemark fekk vel medelsårsavling, medan det vart knapt medelsår i Hedmark og Oppland. I Rogaland òg låg avlinga nær medelsåret. Elles i landet var det dårlegare. Trøndelag fekk relativt små havreavlingar, Sør-Trøndelag 60 og Nord-Trøndelag 68 prosent av medelsår. Samla havreavling for heile landet vart 182 000 tonn i 1956 mot 114 000 tonn i 1955. Havrearealet var mindre i 1956 enn i 1955.

Det var noko frostskaide på både bygg og havre i utsette strok. Det gjorde seg mest gjeldande i Nord-Østerdal og Trøndelag. Noko vart slegi som grønfør, og mange stader var den kornavlinga som kom i hus, ikkje skikka til såkorn.

Blandkornet gav 288 kg pr. dekar. Det var 108 prosent av medelsår. For erter til mogning var avlinga 248 kg pr. dekar, rekna som 106 prosent av medelsår. Areala er små, og avlingsoppgåvene er få og usikre.

Halmavlinga vart stor i 1956. I medel for landet vart det 335 kg halm pr. dekar, eller knapt 107 prosent av medelsår. Kvaliteten vart delvis mindre god. Noko halm blir brend eller nedpløgd, men etter kvart blir meir og meir av förhalmen luta.

Potetavlinga i 1956 er ei av dei største landet har hatt. Totalavlinga er utrekna til 1 392 000 tonn. Avlinga pr. dekar var 2 395 kg. Det er 104 prosent av medelsår. I 1955 var avlinga pr. dekar 1 748 kg eller 77 prosent av medelsår. Det året var totalavlinga 981 000 tonn. I 1948, då potetarealet var større, vart avlinga 1 454 000 tonn. Det òg var eit godt avlingsår, med 2 242 kg pr. dekar og 104 prosent av medelsåret.

Det var jamt gode potetavlingar i storparten av distrikta sønnafjells. Ein-skilde stader vart det små avlingar på grunn av frostskaide, serleg i nordre Østerdal. Elles var det få bygder som ikkje fekk full medelsårsavling. I mange bygder, serleg på Austlandet, var dei oppe i 120 prosent og vel så det. Dei einskilde fylke på Austlandet fekk mellom 108 og 122 prosent av medelsår. I Agder og på Vestlandet til og med Sunnmøre låg avlingane jamt over på 100–110 prosent av medelsår.

Nordafjells var potetavlingane ujamne og til dels sers små. Det var serleg mykje frostskaide i Trøndelag. I Sør-Trøndelag gav potetene berre 71 prosent av medelsår og i Nord-Trøndelag 77 prosent. I Nord-Noreg ymsa potetavlingane heller mykje. Mange bygder fekk full medelsårsavling, men andre stader gjorde tørke og frostskaide sitt til å redusera avlingane. Nordland fekk 85 prosent av medelsår, medan Troms nådde opp i 99 prosent.

Kvaliteten av potetavlinga i 1956 var stort sett mykje god. Det var lite sjukdom i veksetida. Åtak av tørr-røt har til dels vori merkande etter opptakinga.

Rotvokstrar og förmergkål gav ei samla avling på 723 000 tonn i 1956. Dette er rekna som 95 prosent av medelsår. I 1955 var totalavlinga 597 000 tonn. Det var Trøndelag som fekk relativt minst avlingar, men sume fylke på Austlandet og i Nord-Noreg nådde heller ikkje opp i medelsårsavling.

For heile landet sett under eitt gav förnepe 4 236 kg pr. dekar. Det er rekna som 86 prosent av medelsår. Dei store förnepeareala i Trøndelag er ei av årsakene til at dette prosenttalet ligg så lågt. Kålrota gav 4 683 kg pr. dekar. Det var 99 prosent av medelsår. Dei fleste fylka sønnafjells fekk mellom 94 og 110 prosent av medelsår. I Trøndelag vart det berre ca. 75 prosent. Förbetene gav ujamne avlingar. For heile landet under eitt vart det 4 560 kg pr. dekar eller 91 prosent av medelsår. Förmergkålen gav 5 371 kg pr. dekar, rekna som 98 prosent av medelsår. Arealet til förmergkål var heller stort i 1956. Sume stader vart rotvokstrane sett mykje tilbake av tørke fyrst på sumaren. Det kalde vëret og insekt-åtak gjorde òg sitt.

Grønføret gav ei samla avling på 60 000 tonn. Det vart 548 kg pr. dekar og 97 prosent av medelsår.

Høyavlinga er utrekna til 2 859 000 tonn i 1956. I 1955 var avlinga 2 444 000 tonn. I 1953 og 1954 var høyavlinga over 3,1 mill. tonn. Engareala til slått har i det siste gått tilbake frå år til år. Siste år var det ein reduksjon på knapt 90 000 dekar.

Det var stort sett gode vilkår for engvokstrane i 1956, men avlingane vart likevel noko ujamne. Mange stader var fyrsteårsenga noko tunn på grunn av

tørken i 1955. Mykje eng var òg skadd av isbrann. Det gjorde seg serleg gjeldande i Troms, men òg sør i landet.

For heile landet under eitt gav eng på dyrka jord 563 kg høy pr. dekar. Det var 98 prosent av medelsår. I 1955 var avlinga 473 kg pr. dekar og 81 prosent av medelsår. Over store delar av Austlandet var avlingane noko ujamne, og dei fleste fylka fekk noko under medelsårsavling. I Østfold og Vestfold vart det jamt gode avlingar, med 5–6 prosent over medelsår. Også Vest-Agder og Rogaland fekk over medelsårsavl. Mykje av Vestlandet elles, og Trøndelag og Nordland fekk knapt medelsårsavling. I Troms var høyavlingane ujamne. Fylket fekk vel 90 prosent av medelsår. I Finnmark vart det 95 prosent.

Natureng på innmark gav 343 kg høy pr. dekar for heile landet, sett under eitt. Det var 96 prosent av medelsår. I 1955 var det 291 kg pr. dekar og 83 prosent av medelsår. I dei fleste fylke låg avlinga mellom 95 og 100 prosent av medelsår i 1956. Avlingstala var etter måten små i dalbygdene i Oppland og i sume delar av Troms og Finnmark.

Sæterlykkjene gav 322 kg pr. dekar i 1956. Det vart rekna som 93 prosent av medelsår. Utslåttene gav 97 prosent av medelsår. Avlinga pr. dekar var 195 kg.

Trass i det regnfulle vêret kom høyet nokolunde velberga i hus. Noko høy som vart slegi seint, vart likevel mykje skadd av regnet. Dette gjorde seg serleg gjeldande i dal- og fjellbygdene på Austlandet, i dei indre bygdene i Trøndelag og i Finnmark. I det store og heile vart kvaliteten dårlegast for høy frå sæterlykkjer og utslåtter.

Tabell 10 gjev eit oversyn over samla avling i jordbruket i dei einskilde fylke for dei tre siste åra, og medeltal for 1936–1940.

Tabell 10. Avlinga i jordbruket rekna i 1000 f.e.

	Avling i 1000 f.e.				I prosent av medelsår		
	1936–1940 ¹	1954	1955	1956	1954	1955	1956
Østfold	146 438	168 659	103 377	204 348	100,4	60,4	115,1
Akershus	171 619	182 077	119 570	210 037	98,3	64,3	110,7
Hedmark	192 612	228 757	187 243	249 158	98,7	79,3	102,3
Oppland	170 604	200 897	157 271	217 059	99,6	74,6	101,2
Buskerud	96 736	109 401	72 635	116 112	105,8	68,0	107,0
Vestfold	100 250	112 430	74 138	135 384	97,9	61,9	112,7
Telemark	62 067	64 264	46 284	65 986	104,1	71,8	101,0
Aust-Agder	31 630	31 520	24 380	33 230	94,5	76,8	98,6
Vest-Agder	39 591	41 083	34 827	42 337	93,1	79,9	101,7
Rogaland	105 719	125 765	123 025	144 733	94,3	90,4	102,4
Hordaland	85 756	91 549	86 074	95 309	94,5	86,7	99,6
Sogn og Fjordane	73 749	89 408	79 018	92 660	97,9	81,7	96,5
Møre og Romsdal	103 019	133 879	112 801	117 375	103,2	86,4	92,5
Sør-Trøndelag	140 667	163 566	145 753	140 563	103,2	90,4	87,2
Nord-Trøndelag	133 638	165 866	155 834	146 094	103,2	95,9	85,9
Nordland	106 447	136 373	111 896	127 583	107,4	84,5	96,7
Troms	49 184	84 455	67 462	73 524	109,8	83,6	92,9
Finnmark	9 114	19 949	16 102	18 192	107,2	84,4	93,4
Bygdene i alt	1 818 840	2 149 898	1 717 690	2 229 684	100,6	78,5	100,6

¹ Utan grønfør, forbeter og førmergkål.

Tabell 11 gjev oversyn over avling pr. dekar av dei ymse vokstrar for heile landet under eitt i tida 1925–1956.

Tabell 11. Avling i kg pr. dekar.

	Kveite	Rug	Bygg	Havre	Blandkorn	Poteter	Førnepe	Kålrot	Høy frå	
									eng på dyrka jord	natur-eng på innm.
1925—1929.....	171	173	187	187	197	1 777	3 985	3 509	422	222
1930—1934.....	167	177	189	186	191	1 800	3 920	3 652	417	230
1935—1939.....	202	194	206	219	224	1 736	3 920	3 561	459	226
1940—1944.....	167	174	182	177	199	1 709	3 759	3 282	398	217
1945—1949.....	199	190	218	209	229	1 879	3 765	3 202	494	275
1949.....	217	208	216	215	248	1 887	4 104	3 923	547	299
1950.....	209	214	237	231	250	1 892	4 270	4 166	578	314
1951.....	165	185	224	220	230	1 735	3 839	3 848	505	279
1952.....	193	214	231	201	231	2 049	4 206	4 199	550	310
1953.....	225	221	254	248	258	2 225	5 284	5 081	590	322
1954.....	205	219	240	228	245	2 072	4 756	4 188	595	339
1955.....	174	197	207	167	193	1 748	4 139	3 498	473	291
1956.....	269	270	274	275	288	2 395	4 237	4 683	563	343

Hagebruket.

Utrekningar over hagebruksavlinga har ein for alle år frå og med 1933. Grunnlaget for utrekninga vart revidert i 1950. Tala for medelsårsavling vart då auka. Dette gjorde seg serleg gjeldande for frukt, der dyrkinga har gjort store framsteg i dei seinare år. Også for bær og grønsaker vart medelsårsavlinga auka noko. Dei avlingsmengdene ein har komi fram til ved utrekningane for 1950 og seinare år, kan ein difor ikkje utan vidare samanlikna med utrekningane frå åra før (sjå Jordbruksstatistikk 1950).

Utrekninga av grønsakavlinga gjeld som før berre hovudkulturane. Grønsakarealet i småhagar (kjøkenhagar) som ikkje er spesifisert for dei einskilde grønsakslag, er heller ikkje med i utrekninga. Slik spesifisering har ein heller ikkje for byane.

Dei grønsakareala som er med i utrekninga, svara i 1949 til ca. 75 prosent av heile grønsakarealet (lauken er då rekna med). Om lag 23 prosent fall på «kjøkenhagane», og ca. 2 prosent var småkulturar som raudbete, nepe, salat o. a.

For frukt og bær derimot er utrekninga fullstendig, og tek også med byane. Avlingsoppgåvene skal for alle voksterslag gjelda slik vare som ein kan rekna som godt brukande i hushaldet, eller som god torgvare ved sal. Under «kål» er rekna med dei ymse slag i høve til det arealet dei blir dyrka på i distriktet. Av tomatane reknar ein med det som når mogning (også ved «ettermogning»). Av dei grøne tomatane tek ein med det som ein reknar blir nytta til sylting.

Heile kålrotavlinga blir i statistikken rekna med under jordbruksvokstrane. Til vanleg går det meste av kålrota til fôr, og ein har ikkje materiale som syner kor mykje det er som blir nytta til mat.

Tabell 12 viser utrekna avling i 1956 samanlikna med 1955.

Frukttrea kom seint i blom våren 1956. Bløminga var rik, men vëret var mindre lagleg, og det vart noko ujamn kartsetjing. Vêrtilhøva utover sumaren førde til sein utvikling og mykje småfrukt av mindre god kvalitet. Det var heller lite skurv på frukta dette året.

Fruktavlinga er utrekna til 94 900 tonn i 1956 mot 67 400 tonn i 1955. I 1954 var avlinga 95 600 tonn.

Tabell 12. Avlinga i hagebruket i 1956 samanlikna med 1955.

	Talet på tre og buskar, areal i dekar, m ² 1956		Medels-årsavling pr. eining Kg	Samla medels-årsavling Tonn	Avling i 1956 i pct. av medels-årsavling	Samla avling	
	I pct. av 1949	Utrekna abso-lutte tal				1955	1956
			Tonn				
	Tre:						
Eple, sumar- og haust- » vinter-	119,5	1 076 261	20	21 525	104,1	16 119	22 403
Pærer	132,6	1 921 989	20	38 440	115,0	27 787	44 207
Plomer	112,8	406 220	22	8 937	74,8	9 032	6 687
Kirsebær og morellar .	120,8	897 690	16	14 363	116,3	10 665	16 699
	103,4	379 626	12	4 556	107,9	3 826	4 917
	Buskar:						
Rips	111,7	1 865 917	6	11 196	102,9	9 982	11 518
Stikkelsbær	118,5	1 130 372	4	4 521	104,9	4 042	4 741
Solbær	131,4	1 802 290	3	5 407	102,1	3 344	5 521
	Dekar:						
Jordbær	118,1	11 236	500	5 618	78,1	3 711	4 390
Bringebær	111,3	5 653	450	2 544	86,9	1 416	2 211
Kål	142,8	21 882	3 200	70 024	110,2	54 989	77 189
Gulrot	139,2	12 563	2 800	35 176	114,3	31 146	40 190
Bønner	135,5	1 008	650	655	84,4	682	553
Hageerter	274,5	5 039	650	3 276	118,0	2 116	3 865
Matlauk	151,0	2 570	2 000	5 139	107,5	3 703	5 524
Purre	134,3	828	2 500	2 071	108,6	2 227	2 249
Selleri	122,1	616	1 500	924	99,4	795	918
Persillerot	109,3	186	1 200	223	108,9	323	243
Rabarbra	98,1	517	4 000	2 066	100,6	1 886	2 077
Agurkar på friland...	129,8	2 103	500	1 052	61,0	1 178	641
Tomatar på friland...	57,2	288	1 000	288	55,5	286	160
	m ²						
Agurkar under glas ...	153,7	161 029	15	2 415	103,0	2 281	2 488
Tomatar under glas ..	186,2	668 737	12	8 025	106,5	8 212	8 547

Avlinga av sumar- og hausteple er rekna til 22 400 tonn eller 104 prosent av medelsår. I 1955 var avlinga 16 100 tonn, som då var 77 prosent av medelsår. Avlinga var relativt best i Vestfold, der dei fekk 125 prosent av medelsår. I Hedmark og Agder var dei oppe i 120 prosent. Hordaland fekk knapt medelsår. I Trøndelag vart det dårleg avling, og i Nordland fekk dei berre tiandeparten av medelsår.

Avlinga av vintereple er utrekna til 44 200 tonn. Det var 115 prosent av medelsår. I 1955 gav vinterepla 27 800 tonn, som var 74 prosent av medelsår. I Buskerud og Vest-Agder vart det 130 prosent av medelsår i 1956, og i Vestfold og Sogn og Fjordane fekk dei 125 prosent. I Trøndelag vart det dårleg avling av vintereple òg.

Pærene slo dårleg til i 1956. Dei gav 75 prosent av medelsår, og avlinga er utrekna til 6 700 tonn. Året før var det pærene som gav relativt best avling — 9 000 tonn og 102 prosent av medelsår. I 1956 var det Østfold som fekk relativt best pærevling med 105 prosent av medelsår. Elles var det fire andre fylke som nådde opp i medelsår. Dei fylka som har flest pæretre — Hordaland og Sogn

og Fjordane — fekk berre 50—60 prosent av medelsår, men desse to fylka hadde serleg rik pærehaust i 1955.

Plomeavlinga er rekna til 16 700 tonn i 1956. Dette var 116 prosent av medelsår. I 1955 gav plomene 10 700 tonn, som var 77 prosent av medelsår. I Buskerud gav plomene 150 prosent av medelsår i 1956. Elles var det fleire fylke som fekk 130 prosent eller meir. I Rogaland, der talet på plometre er større enn i noko anna fylke, fekk dei berre 80 prosent av medelsår, og i Trøndelag vart det ikkje meir enn 70 prosent.

Kirsebær og morellar gav i alt 4 900 tonn — 108 prosent av medelsår. I 1955 gav dei 3 800 tonn eller 85 prosent. I Buskerud vart det 140 prosent av medelsår og i Vestfold 125 prosent. Dei fleste fylka fekk 100—110 prosent, men i Møre og Romsdal og Trøndelag vart det berre 60—70 prosent.

Samla *bæravling* er utrekna til 28 400 tonn i 1956, mot 22 500 tonn i 1955 og 27 800 tonn i 1954. Stikkelsbæra slo best til med 105 prosent av medelsår. I Østfold og Møre og Romsdal gav stikkelsbæra 120 prosent. Dei fleste fylka fekk 100—110 prosent. Hedmark nådde ikkje heilt opp til medelsåret, og i Nord-Trøndelag og Nord-Noreg var avlinga heller dårleg. Ripsen gav 103 prosent av medelsår. I Møre og Romsdal vart det 120 prosent, medan dei fleste fylke fekk medelsårsavling. Det vart 102 prosent av medelsår for solbær. Rogaland og Møre og Romsdal fekk 120 prosent. Solbæra slo ikkje så godt til på Austlandet som elles i landet. I Hedmark vart det berre 50 prosent av medelsår, og fleire av dei andre fylka på Austlandet nådde heller ikkje opp i fullt medelsår. Bringe-bær og jordbær gav etter måten lita avling. Bringe-bæravlinga var 87 prosent av medelsår. Hordaland fekk 105 prosent. Elles var det berre 3 andre fylke som nådde opp i medelsår. I Trøndelag vart det berre 70 prosent, og Hedmark nådde ikkje lenger enn til 60 prosent av medelsår. Jordbæra gav berre 78 prosent av medelsår. I Møre og Romsdal fekk dei 120 prosent. Østfold, Aust-Agder, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag fekk medelsårsavling. Elles var 70—90 prosent det vanlegaste, men Hedmark fekk ikkje meir enn 40 prosent av medelsår. Av samla bæravling i 1956 var 11 500 tonn rips, 5 500 tonn solbær, 4 700 tonn stikkelsbær, 4 400 tonn jordbær og 2 200 tonn bringebær.

Avlinga av *grønsaker på friland* er for 1956 utrekna til bortimot 134 000 tonn mot vel 99 000 tonn i 1955. Grønsakarealet har auka noko dei siste åra. Dei tidlege grønssakene vart seinka noko av det relativt kalde vëret, og på Austlandet gjorde tørken fyrst på sumaren sitt til å setja dei tilbake. Sumaren var for kald for slike vokstrar som krev mykje varme, t. d. agurkar og tomatar på friland.

Av samla grønssakavling i 1956 fall 77 000 tonn på kål. Kålen gav 110 prosent av medelsår. Fleire fylke nådde opp i 120 prosent eller vel så det, men det var nokre fylke som ikkje nådde opp i medelsårsavling. Sør-Trøndelag fekk såleis berre 70 prosent. Gulrotavlinga er utrekna til 40 000 tonn, 114 prosent av medelsår. I Rogaland og Møre og Romsdal vart det 130 prosent. Berre i Sør-Trøndelag og Finnmark vart det mindre enn medelsår, men dei nådde opp i 90 prosent. Bønnene gav 84 prosent av medelsår. Berre Aust-Agder fekk full medelsårsavling. Dei fleste fylka elles fekk mellom 70 og 90 prosent. Hagerter slo godt til og gav 118 prosent av medelsår. I Østfold og Aust-Agder vart det 130 prosent. Dei fleste fylka fekk medelsårsavling eller vel det. Matlauken gav 108 prosent av medelsår. Best slo han til i Vest-Agder og Rogaland, der han gav 120 prosent. Berre tre fylke nådde ikkje full medelsårsavling, men ingen av dei fekk mindre enn 90 prosent. Purren slo godt til og gav jamne avlingar over heile landet, 109 prosent av medelsår. Det vart relativt best avling i Østfold med 115 prosent, og ikkje noko fylke fekk mindre enn 90 prosent av medelsår. Selleri gav knapt medelsårsavling i 1956, medan persillerot gav 109 prosent av

medelsår. Rabarbraavlinga svara til 101 prosent av medelsår — med små variasjonar fylkesvis. Agurkar på friland gav lita avling, berre 61 prosent av medelsår. Avlingane var ujamne, men ikkje noko fylke nådde opp i medelsårsavling. Tomatar på friland gav ikkje meir enn 56 prosent av medelsår. Det var sterke variasjonar fylkesvis, men ikkje noko fylke fekk meir enn 80 prosent.

Agurk og tomat under glas gav noko over medelsårsavling — 103 og 107 prosent. Det var Rogaland som fekk relativt best avlingar med 115 prosent av medelsår. Elles var avlingane bra jamne. Dei fleste fylka fekk mellom 90 og 110 prosent av medelsår. Avlinga av agurkar under glas er utrekna til 2 500 tonn og tomatavlinga til 8 500 tonn.

Tabell 13 gjev eit oversyn over hagebruksavlinga i åra 1950–1956.

Tabell 13. Avlinga i hagebruket. Tonn.

	Frukt	Bær	Grønsaker
1950	87 086	26 269	105 822
1951	62 581	24 266	93 167
1952	69 138	25 008	98 914
1953	46 691	26 578	148 819
1954	95 581	27 766	105 686
1955	67 428	22 496	109 825
1956	94 913	28 381	144 644

Tabell IV bak i boka viser avlinga av dei ymse hagebruksvokstrar i dei einskilde fylke.

Bruken av kunstgjødsel og kraftfôr.

Innhaldet av fosfor og kalium i gjødsel skal ein (sidan 1. juli 1947) gjeva opp som prosentinnhaldet av grunnstoffa fosfor (P) og kalium (K). Dette er i samsvar med den nemninga ein nyttar for kvæve (N). Etter kongeleg resolusjon av 18. april 1947 om handel med kraftfôr og kunstgjødsel gjeld dette for all offentlig landbruksverksemd.

Tabell 14. Forbruk av kunstgjødsel rekna i tonn grunnstoff.

	Kvæve (N)	Fosfor (P)	Kalium (K)
1939	10 270	6 464	12 305
1949	25 216	14 108	35 056
1950	36 864	16 171	41 837
1951	30 699	14 949	34 433
1952	33 397	15 490	37 378
1953	36 009	16 558	39 639
1954	34 078	16 252	38 826
1955	35 242	15 832	38 757
1956	37 936	16 047	41 091

Tala i tabell 14 byggjer på dei omsette mengder i dei innkjøpsperiodane som svarar til dei respektive forbruksår. Pris og vèrtilhøva og andre årsaker kan føra til at ein del kunstgjødsel som er kjøpt med tanke på bruk eitt år, fyrst

blir nytta året etter. Forbruket av kvæve og kalium var noko større i 1956 enn i 1955, medan det ikkje var nemnande auke i forbruket av fosfor. I høve til 1949 er det ein auke på 50 prosent for kvæve, 17 prosent for kalium og 14 prosent for fosfor.

Tabell 15. Innførsel av kraftfôr i tonn (heil kveite, rug, bygg og havre til fôr ikkje rekna med).

	Mais	Kli	Eggekveite- rikt (olje- mjøl o. l.)	Andre kraft- fôremne	Til saman
1939	148 129	59 269	97 067	24 728	329 193
1949	135 111	2 914	30 546	21 742	190 313
1950	131 208	1 499	76 433	39 677	248 817
1951	53 074	—	46	36 348	89 468
1952	93 698	—	14 143	48 998	156 839
1953	105 902	—	48 910	24 503	179 315
1954	49 699	170	52 008	45 695	147 572
1955	89 194	361	82 389	80 029	251 973
1956	58 595	222	99 421	121 809	280 047

Innførsla av reine kraftfôremne har auka frå ca. 150 000 tonn i 1954 til vel 250 000 tonn i 1955 og ca. 280 000 tonn i 1956. Serleg stor auke har det vori for «andre kraftfôremne». Det meste av dette er durra.

I tillegg til dette vart det i 1956 innført ca. 90 000 tonn fôrkorn av kveite, bygg og havre. Omsetnaden av norsk fôrkorn, mest bygg, kom dette året opp i over 100 000 tonn. Dessutan var det ein omsetnad av ca. 190 000 tonn kraftfôr, som var produsert innanlands. Det meste av dette var sildmjøl (ca. 50 000 tonn), oljemjøl (57 000 tonn) og kli og gris (ca. 60 000 tonn). Ein del av dette vart produsert av innførde råemne. Innførsla av oljefrø o. l. til oljemylnene var 99 000 tonn i 1956. Samla kraftfôromsetnad til grossist kom opp i 663 000 tonn i 1956, mot 563 000 tonn i 1955. Det var stor omsetnad i siste halvår 1955, og det vart omsett serleg mykje i fyrste halvår 1956. Reknar ein med rekneskapsåret 1955-56, kom omsetnaden såleis opp i over 700 000 tonn.

Tabell 16 gjev eit oversyn over kraftfôromsetnaden etter oppgåver frå Statens Kornforretning.

Tabell 16. Kraftfôromsetnaden til grossist (i tonn).

	Kolhydratrikt		Eggekveiterikt		Til saman
	I alt	Av dette heil kveite, rug, bygg og havre til fôr	I alt	Av dette sildmjøl	
1939-40	299 219	40 724	173 503	¹ 26 874	472 722
1948-49	217 377	36 463	142 744	74 705	360 121
1949-50	328 704	73 796	197 560	79 108	526 264
1950-51	235 854	45 237	112 396	45 483	348 250
1951-52	282 482	73 231	139 446	62 959	421 928
1952-53	289 878	109 280	138 645	51 536	428 523
1953-54	231 637	99 104	164 107	62 829	395 744
1954-55	316 258	108 676	180 312	51 819	496 570
1955-56	472 648	153 212	235 023	49 316	707 671

¹ Gjeld også fiskemjøl i 1939-40.

Tabell 17 syner omsetnaden månadsvis for dei to siste åra til grossist, og samla omsetnad frå grossist.

Tabell 17. Kraftfôromsetnaden i dei einiskilde månader i 1955 og 1956 (i tonn).

	Omsetnad til grossist					Omsetnad frå grossist I alt
	Eggekvikterikt		Kolhydratrikt ²		I alt	
	Innført	Norsk ¹	Innført	Norsk ¹		
1955						
Januar	2 747	10 982	14 098	12 857	40 684	46 558
Februar	8 663	13 397	11 902	10 785	44 747	41 858
Mars	7 993	14 482	35 350	13 353	71 178	53 069
April	8 356	11 068	2 838	9 037	31 299	55 166
Mai	1 423	10 348	13 221	8 391	33 383	49 531
Juni	4 928	10 405	16 882	10 657	42 872	39 839
Juli	3 733	3 774	18 321	6 719	32 547	33 040
August	8 283	7 250	30 315	8 196	54 044	41 146
September	4 047	8 103	16 230	12 218	40 598	39 373
Oktober	10 462	8 760	45 520	14 108	78 850	50 438
November	7 676	7 692	12 784	13 648	41 800	53 192
Desember	13 963	9 436	17 879	9 791	51 069	55 070
Året	82 274	115 697	235 340	129 760	563 071	558 280
1956						
Januar	9 352	9 873	23 052	11 588	53 865	62 308
Februar	17 908	13 250	46 103	9 925	87 186	62 876
Mars	16 597	12 855	54 498	9 235	93 185	66 988
April	12 281	11 883	44 347	11 435	79 946	87 207
Mai	15 546	8 479	27 370	8 503	59 898	48 848
Juni	3 979	9 841	12 122	8 485	34 427	46 444
Juli	—	5 900	32 522	5 310	43 732	31 118
August	—	6 644	3 236	7 498	17 378	38 493
September	—	7 463	14 413	10 876	32 752	37 279
Oktober	3 332	8 533	3 206	32 914	47 985	44 582
November	9 236	10 424	402	36 730	56 792	51 086
Desember	11 152	10 526	8 588	19 662	49 928	36 633
Året	99 383	115 671	269 859	³ 177 695	³ 662 608	613 862

¹ Gjeld også norsk produksjon av innførte råemne. Frå 1. juli 1955 er sal av kraftfôr frå bygdemylnene teki med.

² Heil kveite, rug, havre og bygg til fôr er rekna med.

³ 5 534 tonn utanom månadsoppgåvene er rekna med.

I første halvåret av 1956 var kraftfôret rasjonert etter dei same retningsliner som i åra før, men på grunn av tørken i 1955 vart det gjevi ekstrarasjonar vinteren 1955–56.

Frå 1. juli 1956 vart det slutt på kraftfôrrasjoneringa. Prisane på kraftfôret vart då auka, samstundes som eit rabattsystem vart gjort gjeldande. Bruk med over 10 dekar jordbruksareal fekk rett til kjøp av kraftfôr etter redusert pris. Tilvising for slikt kjøp vart gjevi i samsvar med jordbruksarealet og dyretalet på bruket. Dei kraftfôrmengder som kunne kjøpast på denne måten, svarta for mjølkekyrne om lag til dei tidlegare kraftfôrrasjonar. For svin og høns vart satsane for tilvising av kraftfôr til redusert pris sette relativt lågt. Satsane pr. dyr er avmåta etter bruksgrupper, slik at dei blir mindre med aukande storleik på bruka. Prisreduksjonen vart dessutan avgrensa til 120 kg kraftfôr årleg pr. dekar jordbruksareal som blir drivi i samband med husdyrhald. I bolken om prisar lenger ut i boka er det gjevi ein noko breiare omtale av kraftfôrprisane.

Husdyrhaldet.

Tabell 18 viser talet på husdyr i åra 1949–1956 samanlikna med 1939.

Tabell 18. Talet på husdyr pr. 20. juni. Bygdene i alt.

	Hestar	Storfe	Sauer	Geiter	Svin	Vaksne høns
1939	203 931	1 455 016	1 743 802	248 916	361 953	3 422 368
1949	198 266	1 224 133	1 735 623	146 594	418 840	3 710 906
1950	190 514	1 236 600	1 811 748	130 045	422 156	3 911 996
1951	183 828	1 230 532	1 928 948	118 828	386 120	3 320 489
1952	175 356	1 151 830	1 986 726	115 417	418 435	3 197 045
1953	167 748	1 150 035	1 985 284	119 092	379 035	3 384 750
1954	158 676	1 180 894	1 952 016	122 693	405 804	3 562 480
1955	150 342	1 171 280	1 921 897	115 557	464 004	3 482 101
1956	142 247	1 111 812	1 825 908	110 378	506 597	3 954 212
Relative tal. 1939 = 100.						
1949	97,2	84,1	99,5	58,9	115,7	108,4
1950	93,4	85,0	103,9	52,2	116,6	114,3
1951	90,1	84,6	110,6	47,7	106,7	97,0
1952	86,0	79,2	113,9	46,4	115,6	93,4
1953	82,3	79,0	113,8	47,8	104,7	98,9
1954	77,8	81,2	111,9	49,3	112,1	104,1
1955	73,7	80,5	110,2	46,4	128,2	101,7
1956	69,8	76,4	104,7	44,3	140,0	115,5

Talet på husdyr — med unnatak av svin og høns — var mindre i 1949 enn i 1939. Etter 1949 har det vori nedgang i talet på hest. For storfe og geit òg har det stort sett vori nedgang. Talet på sauer auka framover til 1952. Sidan har det vori litt nedgang. Talet på svin og høns har variert heller mykje.

Tabell 19 gjev meir detaljerte oppgåver over husdyrhaldet. Talet på husdyr i dei einskilde fylke i 1956 ser ein av tabell II bak i boka.

Talet på hestar har framleis gått attende. Siste året var det ein nedgang på 8 100 dyr eller 5,4 prosent. Sidan 1949 har talet på hestar gått attende med ca. 56 000 dyr. Det svarar til 28 prosent reduksjon. Det er relativt størst nedgang for føl og unghest. Aldersgruppa 5—16 år har òg gått attende. Rekna i absolute tal, er det denne gruppa som har størst reduksjon. I denne aldersgruppa — som gjeld dei mest arbeidsføre hestane — var det 97 000 dyr i 1956 mot 135 000 i 1949. Hestehaldet har no ein slik aldersstruktur, at dyretalet i denne gruppa framleis vil gå heller mykje attende i dei første åra framover, medan talet på eldre hest vil vera relativt stort. I alle fylke var det færre hestar i 1956 enn i 1949, men nedgangen har ikkje vori like stor alle stader. På Austlandet er nedgangen stort sett mellom 30 og 40 prosent, og elles i landet 20–30 prosent.

Talet på storfe gjekk siste året attende med knapt 60 000 dyr eller 5,1 prosent. For kalvar, oksar og kviger var nedgangen 8–10 prosent. Talet på mjølkekyr vart redusert med 2,8 prosent, medan det frå 1954 til 1955 var ein nedgang på 3,1 prosent. Sidan 1949 har tallet på kyr gått attende med knapt 130 000 eller bortimot 17 prosent. Nedgangen siste året var størst i Østfold, Buskerud og Vestfold med 8–9 prosent. Elles på Austlandet og i Agder var nedgangen 3–6 prosent. I resten av fylka var det mindre enn 3 prosent nedgang, og nokre

Tabell 19. Talet på husdyr i 1956 samanlikna med 1949 og 1955.

	Husdyrhaldet 20. juni			Brigde 1949-56		Brigde 1955-56	
	1949	1955	1956	I tal	I pct.	I tal	I pct.
Hestar:							
Under 1 år	8 218	3 298	2 608	— 5 610	— 68,3	— 690	— 20,9
1 og 2 år	9 948	4 218	4 515	— 5 433	— 54,6	+ 297	+ 7,0
3 og 4 år	24 959	6 441	5 919	— 19 040	— 76,3	— 522	— 8,1
5-16 år	134 898	106 926	96 919	— 37 979	— 28,2	— 10 007	— 9,4
Over 16 år	20 243	29 459	32 286	+ 12 043	+ 59,5	+ 2 827	+ 9,6
I alt	198 266	150 342	142 247	— 56 019	— 28,3	— 8 095	— 5,4
Storfe:							
Under 1 år	269 696	300 742	276 924	+ 7 228	+ 2,7	— 23 818	— 7,9
Oksar { 1-2 år	35 128	54 946	48 618	+ 13 490	+ 38,4	— 6 328	— 11,5
{ over 2 år ..	5 783	5 499	6 037	+ 254	+ 4,4	+ 538	+ 9,8
Kviger (som ikkje har hatt kalv)	144 275	151 939	140 594	— 3 681	— 2,6	— 11 345	— 7,5
Kyr (som har hatt kalv)	769 251	658 154	639 639	— 129 612	— 16,8	— 18 515	— 2,8
I alt	1 224 133	1 171 280	1 111 812	— 112 321	— 9,2	— 59 468	— 5,1
Sauer:							
Under 1 år (lam)	843 589	983 845	946 007	+ 102 418	+ 12,1	— 37 838	— 3,8
Over 1 år	892 034	938 052	879 901	— 12 133	— 1,4	— 58 151	— 6,2
I alt	1 735 623	1 921 897	1 825 908	+ 90 285	+ 5,2	— 95 989	— 5,0
Geiter:							
Under 1 år (kje)	41 810	28 613	26 442	— 15 368	— 36,8	— 2 171	— 7,6
Over 1 år	104 784	86 944	83 936	— 20 848	— 19,9	— 3 008	— 3,5
I alt	146 594	115 557	110 378	— 36 216	— 24,7	— 5 179	— 4,5
Svin:							
Under 4 månader ...	249 281	258 070	283 074	+ 33 793	+ 13,6	+ 25 004	+ 9,7
Over { slaktesvin ..	111 954	139 651	157 952	+ 45 998	+ 41,1	+ 18 301	+ 13,1
4 { ale- { rånar	2 250	2 900	3 328	+ 1 078	+ 47,9	+ 428	+ 14,8
mndr. { svin { purker	55 355	63 383	62 243	+ 6 888	+ 12,4	— 1 140	— 1,8
I alt	418 840	464 004	506 597	+ 87 757	+ 21,0	+ 42 593	+ 9,2
Høns:							
Vaksne	3 710 906	3 482 101	3 954 212	+ 243 306	+ 6,6	+ 472 111	+ 13,6
Kjuklingar	3 031 531	1 952 367	2 286 620	— 744 911	— 24,6	+ 334 253	+ 17,1

få fylke hadde litt fleire kyr i 1956 enn i 1955. Av dei einsskildede fylka var det berre Rogaland som hadde fleire kyr i 1956 enn i 1949. Fylka på Austlandet har hatt størst nedgang, 20-30 prosent. Relativt minst nedgang har Trøndelag med 6-9 prosent.

Talet på sauer viser noko nedgang for kvart år etter 1952. Siste året var nedgangen 5 prosent. Dei fleste fylka hadde færre sauer i 1956 enn i 1955. Saue-talet i 1956 var likevel større enn ved teljinga i 1949. Det er talet på lam som har auka. I 1956 var det 108 lam pr. 100 vaksne mot 95 i 1949. På Austlandet er sauetallet mindre enn i 1949 i alle fylka, med unntak av Buskerud. Elles i landet er det berre Møre og Romsdal og Nord-Trøndelag som viser nedgang.

Geitetalet har gått noko attende dei siste åra. Frå 1955 til 1956 var nedgangen 4,5 prosent. I høve til 1949 er talet på geiter redusert med knapt 25 pro-

sent. I mange fylke har reduksjonen vori svært stor. Berre Buskerud hadde fleire geiter i 1956 enn i 1949.

Pr. 20. juni 1956 var svinetalet større enn i noko anna år sidan 1934. I 1956 var talet på svin vel 9 prosent større enn pr. 20. juni året før, og 21 prosent større enn i 1949. Siste året auka talet både på smågrisar og slaktesvin, men det var litt nedgang i talet på alepurker. Purketalet var likevel 12 prosent større enn i 1949. Det er stor skilnad fylkesvis når det gjeld brigda i svinetalet siste året. Det var stor auke i Agder, på Vestlandet og i Troms og Finnmark. På Austlandet var det auke i sume fylke og litt nedgang i andre. Det var nedgang i Trøndelag òg. I høve til 1949 har det vori serleg stor auke i Rogaland. Berre nokre få fylke hadde færre svin i 1956 enn i 1949.

Tabell 20. Husdyrhaldet i 1956 utrekna som relativtall i høve til 1949 og 1955.

	Hestar	Storfe	Mjølke- kyr	Sauer	Geiter	Svin	Vaksne høns
a) Relative tal. 1949=100.							
Østfold	62,2	82,3	75,6	31,5	—	111,2	122,1
Akershus	65,4	82,9	76,0	54,2	—	102,3	127,9
Hedmark	68,2	82,3	74,8	81,8	74,6	99,7	99,0
Oppland	72,4	86,2	77,8	96,8	90,2	134,1	88,4
Buskerud	70,9	76,0	70,4	130,3	113,1	113,6	119,8
Vestfold	58,8	82,9	73,0	67,1	—	110,0	105,7
Telemark	69,1	82,5	75,8	94,8	62,9	90,9	120,8
Aust-Agder	75,4	81,4	78,3	105,7	3,9	94,0	80,2
Vest-Agder	81,4	88,1	85,1	102,7	7,6	150,7	95,6
Rogaland	74,0	117,7	100,7	116,1	52,3	213,2	100,4
Hordaland	80,8	92,7	84,9	103,3	62,6	107,8	129,0
Sogn og Fjordane	76,5	97,8	89,9	110,3	86,4	130,5	87,3
Møre og Romsdal	70,9	96,7	87,8	98,4	99,9	112,8	96,6
Sør-Trøndelag	76,7	102,9	93,8	103,0	23,5	93,4	80,4
Nord-Trøndelag	71,4	102,8	91,1	95,4	54,4	131,2	111,3
Nordland	76,9	86,3	80,9	106,5	67,9	75,9	96,2
Troms	78,5	83,2	85,6	121,0	94,6	121,2	144,2
Finnmark	78,3	78,0	85,4	141,3	11,0	52,3	204,4
Bygdene i alt	71,7	90,8	83,2	105,2	75,3	121,0	106,6
b) Relative tal. 1955=100.							
Østfold	90,8	87,7	90,8	82,3	—	104,8	123,6
Akershus	91,4	92,9	95,4	84,7	—	103,2	115,2
Hedmark	90,0	93,7	97,1	87,2	100,5	95,9	113,5
Oppland	96,9	93,4	95,9	85,0	98,0	112,6	115,6
Buskerud	92,0	89,3	91,4	93,6	109,6	99,4	122,7
Vestfold	93,4	90,7	92,4	112,5	—	106,7	107,4
Telemark	92,9	91,6	94,2	84,1	83,1	98,4	110,2
Aust-Agder	91,4	89,5	96,7	94,7	100,0	110,7	97,6
Vest-Agder	98,2	95,1	96,8	97,7	71,1	122,8	113,5
Rogaland	96,6	99,6	100,5	102,1	99,9	130,9	108,0
Hordaland	96,7	98,6	98,5	99,4	75,5	117,4	108,0
Sogn og Fjordane	97,2	97,0	100,0	95,3	95,7	123,6	133,1
Møre og Romsdal	97,4	95,4	97,7	90,4	97,9	132,7	120,4
Sør-Trøndelag	95,8	96,2	98,0	94,7	89,5	96,6	106,5
Nord-Trøndelag	96,9	99,7	100,4	92,7	82,1	95,3	114,6
Nordland	95,7	95,2	97,8	94,2	97,4	99,3	124,1
Troms	92,8	97,3	101,8	97,4	114,9	125,3	140,8
Finnmark	102,5	94,4	97,2	101,7	32,1	119,7	130,7
Bygdene i alt	94,6	94,9	97,2	95,0	95,5	109,2	113,6

Talet på vaksne høns auka med 472 000 eller bortimot 14 prosent siste året. Det var berre Aust-Agder som ikkje hadde auke. Auken var jamt over størst i fylka i Nord-Noreg. Hønsetalet i 1956 var knapt 7 prosent større enn i 1949. Talet på kjuklingar var 17 prosent større i 1956 enn i 1955, men det var likevel mindre enn i 1949, då oppalet av kjuklingar var serleg stort.

Tabell 20 viser husdyrhaldet i 1956 i høve til 1949 og 1955 i dei einskilde fylke.

Samstundes som dyretalet har endra seg, har det òg gjort seg gjeldande visse strukturbrige innan husdyrhaldet. Tabell 21 syner kor mange bruk det var, rekna i prosent, som hadde husdyr av ymse slag i 1956 og i 1939, 1949 og 1954. Tabellen syner òg medels dyretall ved dei bruk som hadde dei ymse dyreslag. Tala i tabellen gjeld bruk med over 5 dekar jordbruksareal.

Tabell 21. Bruk over 5 dekar (i prosent) som har dei ymse husdyr, og medels dyretal på desse bruka.

	Hest		Ku		Sau		Geit		Svin		Høns	
	Pct. av bruka	Hestar pr. bruk med hest	Pct. av bruka	Kyr pr. bruk med ku	Pct. av bruka	Sauer pr. bruk med sau	Pct. av bruka	Geiter pr. bruk med geit	Pct. av bruka	Svin pr. bruk med svin	Pct. av bruka	Høns pr. bruk med høns
1939	54,0	1,8	90,9	4,4	55,6	14,1	11,1	9,9	45,3	3,4	56,2	23,8
1949	61,1	1,5	90,2	3,9	64,2	12,2	8,3	7,9	55,8	3,1	65,0	22,0
1954	57,8	1,3	83,2	3,9	56,7	15,9	4,3	12,6	44,8	3,8	..	..
1956	54,2	1,3	77,8	3,9	51,7	16,2	3,8	12,9	45,5	4,6	48,1	32,1

Frå 1939 til 1949 var det ein ålmenn nedgang i tal dyr pr. bruk, medan det var auke i talet på bruk som hadde hest, sau, svin og høns. Etter 1949 er det jamt over nedgang i talet på bruk med husdyr, medan dyretalet pr. bruk syner auke for sau, geit, svin og høns og ein liten nedgang for hest.

Hestehaldet har gått attende frå 1949 til 1956, både fordi det er færre bruk som har hest, og fordi hestetalet pr. bruk er mindre. Nedgangen i kutalet skriv seg i fyrste rekkje frå at det er færre bruk som har kyr. Medeltalet for kyr pr. bruk var om lag det same i 1956 som i 1949. Dette kjem seg av at det er relativt mange av dei små bruka som har slutta med å ha ku. Både for sau, geit, svin og høns har dyretalet pr. bruk auka, samstundes som det er færre bruk som har desse husdyra. Talet på bruk med geit har gått serleg mykje attende.

Det var ei representativ husdyrteljing pr. 31. desember 1956, på same måte som i åra 1953–1955. Teljinga femnde over ca. 2 prosent av bruka med over 5 dekar jordbruksareal. Om lag 4 300 bruk var med i teljinga i 1956.

Tabell 22 syner dyretalet ved årsskiftet i prosent av sumarbuskapen i åra 1953–1956 og 1929. Tala for 1907 og 1918 gjeld buskap ved årsskiftet i prosent av buskap pr. 30. september.

Tabell 22. Vinterbuskap i prosent av sumarbuskap.

	Hestar	Storfe	Sauer	Geiter	Svin	Vaksne høns
31/12 1907 i prosent av	30/9 1907 ..	98,9	94,0	71,2	75,1	51,3
1/1 1918 »	30/9 1917 ..	99,0	94,1	72,5	77,5	51,6
1/1 1929 »	20/6 1929 ..	97,7	91,3	54,6	63,9	52,5
31/12 1953 »	20/6 1953 ..	95,9	96,9	53,4	84,1	81,2
31/12 1954 »	20/6 1954 ..	97,1	97,0	54,0	78,2	96,4
31/12 1955 »	20/6 1955 ..	95,9	91,1	50,3	72,5	88,3
31/12 1956 »	20/6 1956 ..	96,9	95,3	52,5	81,7	83,0

Buskapen er jamt over noko mindre om vinteren enn i sumartida, unnateki for høns. I 1956 var denne sesong-nedgangen stort sett noko mindre enn i 1955, då nedgangen var serleg stor på grunn av tørken sumaren 1955. For svin derimot var det relativt stor nedgang hausten 1956, men talet på svin var uvanleg stort i juni 1956.

Tabell 23 syner husdyrtala pr. 20. juni og 31. desember 1956 jamførde med tilsvarende tal for 1954 og 1955.

Tabell 23. Sumar- og vinterbuskap 1954, 1955 og 1956.

	1954		1955		1956	
	20. juni	31. des.	20. juni	31. des.	20. juni	31. des.
	Tusen stk.					
Hestar i alt	159	154	150	144	142	138
Storfe:						
Under 1 år	307	273	301	227	277	240
Oksar over 1 år	53	58	60	54	55	51
Kviger	142	149	152	148	140	137
Kyr	679	665	658	638	640	632
I alt storfe	1 181	1 145	1 171	1 067	1 112	1 060
Sauer og lam	1 952	1 055	1 922	967	1 826	958
Geiter og kje	123	96	116	84	110	90
Svin:						
Under 4 mndr.	225	197	258	200	283	218
Slaktesvin over 4 mndr.	127	133	140	144	158	140
Alesvin over 4 mndr.	54	61	66	66	66	62
I alt svin	406	391	464	410	507	420
Vaksne høns	3 562	4 322	3 482	4 483	3 954	4 569

Talet på hestar gjekk ned med ca. 6 000 frå desember 1955 til desember 1956. Året før var nedgangen ca. 10 000.

Storfehaldet vart redusert mykje hausten 1955, og tala for desember 1956 viser etter måten liten nedgang i høve til same tid 1955. For storfe i alt var det ein nedgang på 7 000 dyr. Det var 6 000 færre kyr i 1956 enn i 1955, 11 000 færre kviger og 3 000 færre oksar i alderen over 1 år, men talet på kalvar under 1 år var 13 000 større enn i 1955.

Det var ein liten nedgang i talet på sauer, medan geitetalet var noko større enn i desember 1955.

Svinetalet pr. 31. desember 1956 var vel så stort som på same tid året før, men det var noko færre alesvin.

Talet på vaksne høns var knapt 90 000 større i desember 1956 enn i desember 1955.

Frå og med 1936 har Byrået gjennom jordstyra henta inn oppgåver over talet på purker som er para. I 1956 har kunstig inseminasjon gjort seg gjeldande i svinealet òg.

Tabell 24 syner talet på paringar som relativt i høve til same månad året før. Talet på kunstige inseminasjonar er teki med. For heile året 1956 var talet på paringar 5 prosent lægre enn i 1955.

Tabell 24. Svinehaldet. Talet på paringar i dei einskilde månader i høve til same måned året før.

	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
1945	86	83	78	59	53	68	78	80	96	162	163	117
1946	106	111	117	167	177	129	110	104	92	85	91	97
1947	99	78	73	78	74	75	67	67	76	80	102	109
1948	86	110	134	140	136	113	130	161	177	201	166	137
1949	148	173	175	139	132	138	140	124	119	99	99	99
1950	88	71	63	52	48	57	62	78	85	81	81	87
1951	88	92	89	123	137	146	146	124	106	111	101	97
1952	101	108	127	110	99	98	93	106	101	97	97	98
1953	94	89	84	86	98	99	111	112	131	128	110	100
1954	98	113	140	138	131	108	130	145	135	114	103	102
1955	121	131	115	110	106	118	126	109	94	87	92	95
1956	113	106	103	95	92	93	84	88	87	83	89	104

Når ein skal døma om desse tala, må ein vera merksam på dei store sesongsvingingar i talet på paringar. Det er flest paringar i desember, og dernest i november, januar og mai, medan det til vanleg er færrest i juli-september.

Tabell 25 gjev eit oversyn over pelsdyrhaldet.

Tabell 25. Talet på pelsdyr.

	Sølvrev	Blårev	Platinarev	Mink
20. juni 1939	493 000	29 000	5 000	26 000
1. sept. 1946	217 000	107 000	13 000	39 000
20. juni 1949	124 000	88 000	10 000	85 000
» » 1950	130 000	73 000	6 500	87 000
» » 1951	129 000	85 000	4 900	145 000
» » 1952	102 000	65 000	3 000	210 000
» » 1953	56 000	38 000	3 000	270 000
» » 1954	29 000	50 000	1 400	360 000
» » 1955	24 000	80 000	1 000	500 000
» » 1956	14 000	51 000	600	715 000

Fjøs kontrollen.

I tabell VII bak i boka er det gjevi eit oversyn over fjøskontrollen i tida 1938-1956. Der finn ein òg oppgåver for dei einskilde fylke i 1955 og 1956.

Talet på buskapar og kyr under kontroll var noko mindre i 1956 enn året før. Det har vori nedgang sidan 1951. Samstundes har talet på kyr i alt her i landet gått attende. Relativt sett var det knapt så mange kyr under kontroll i 1956 som i 1955 (vel 29 prosent).

Kontroll-laga hadde til saman 27 488 buskapar med 187 274 årskyr i 1956. I 1955 var det 28 119 buskapar og 195 474 kyr.

Det er framleis slik at det er relativt fleire bruk med i kontrollen, di større buskapar dei har. Etter ei oppteljing for 1955 var mindre enn 3 prosent av buskapane med 1 og 2 kyr med i kontroll-laga, 17 prosent av dei som hadde 3-5 kyr, 40 prosent av dei med 6-10 kyr og 60 prosent av buskapane med over 10 kyr.

Medels mjølkemengd pr. årsku under kontroll var 3 274 kg i 1956. Det var 150 kg meir enn i 1955. Medels feittprosent var 4,17 i 1956 mot 4,13 i 1955.

I 1956 skifte mjølkemengda pr. årsku mellom 3 724 kg i Vestfold og 2 604 kg i Sogn og Fjordane. Feittprosenten skifte mellom 4,34 i Rogaland og 4,04 i Østfold.

Tabell VII syner församansetjinga og. Relativt sett vart det nytta noko meir beite og kraftfôr og mindre stråfôr og saftig fôr i 1956 enn i 1955. Beiteprosenten var låg i 1955 på grunn av tørkesumaren. Av samla förmengd i 1956 var 2,5 prosent luta halm, som er rekna med i stråfôret, og 5,7 prosent surfôr, som er rekna med under saftig fôr.

I «Jordbruksstatistikk 1952» er det gjevi ein noko breiare omtale av fjøs-kontrollverksemda.

Husdyrprodukta.

I samband med den representative jordbruksteljinga pr. 20. juni 1955 var det ein etterrøknad over husdyrproduksjonen i teljingsåret 20. juni 1954–20. juni 1955. I «Jordbruksstatistikk 1955» er det gjevi eit oversyn over resultatata frå denne etterrøknaden. Der finn ein produksjonstal for dei einskilde fylka og.

Tabell 26 viser utrekna produksjon i bygdene i tida frå og med 1900. Tala gjeld samla produksjon utan omsyn til korleis han er nytta. Når buskapen aukar, vil produksjonen såleis vera større enn det som er teki ut til slakt. Dei siste åra har det vori nedgang i buskapsstorleiken. Det som er slakta, representerer då ei større kjøtmengd enn det som er produsert i året.

Tabell 26. Husdyrproduksjonen i tonn. Bygdene i alt.

	Kjøtt ¹	Flesk	Kumjolk	Geitmjolk	Egg	Ull (uvaska)
1900	36 500	23 500	885 000	25 800	7 138	2 139
1907	38 698	31 000	1 038 448	26 930	6 756	2 127
1917	44 120	24 000	1 137 040	23 676	9 240	1 981
1929–30	54 388	32 509	1 222 578	31 165	16 333	2 346
1939–40	64 226	37 674	1 522 363	32 132	21 007	2 677
1946–47	49 053	26 589	1 333 851	19 870	9 816	2 618
1947–48	46 876	27 021	1 397 672	19 618	14 640	2 717
1948–49	51 287	19 979	1 477 753	19 568	21 175	2 770
1949–50	54 066	42 628	1 609 024	21 120	26 665	3 067
1950–51 ²	58 394	42 296	1 618 000	19 250	25 823	3 225
1951–52 ²	58 268	41 073	1 578 000	18 250	23 943	3 434
1952–53 ²	57 943	41 983	1 597 000	18 400	24 918	3 536
1953–54 ²	60 288	41 549	1 560 000	18 670	26 942	3 534
1954–55	63 034	49 924	1 547 562	19 741	27 959	3 599
1955–56 ³	60 214	54 243	1 559 000	19 135	29 520	3 536

¹ Kjøtt av hest, storfe, sau og geit. ² Reviderte tal. ³ Førebels oppgåve.

Tala for 1955–56 syner noko mindre kjøtt, men meir flesk enn året før. Eggproduksjonen hadde auka. Produksjonen av mjølk og ull var på det næraste som i 1954–55.

Tabell 27 gjev eit oversyn over meieridrifta.

Innvegen mjølkemengd ved meieria (og kondenseringsfabrikkane) var noko over 1,1 mill. tonn i 1956. Det var ein auke på vel 7 prosent i høve til 1955. Produksjonen av smør, feit ost og kasein var større enn året før. Elles var produksjonen stort sett som i 1955.

Tabell 27. Oversyn over meieridrifta.

	Innvegen mjølkemengd. Tonn	Produsert i alt i tonn						Nettovinning i øre pr. kg mjølk
		Smør	Mager ost	Feit ost	Kasein	Geit- og fløyte-mysost	Mager mysost og prim	
1939	792 621	17 589	1 926	8 678	2 598	5 965	1 834	18,49
1949	890 569	10 716	1 759	9 486	3 303	8 621	1 419	46,73
1950	991 411	11 532	1 655	12 473	4 055	10 954	447	47,09
1951	1 006 770	11 203	2 176	13 697	4 824	12 884	532	48,83
1952	997 084	10 246	1 443	16 860	4 348	12 411	412	53,73
1953	1 064 231	12 834	1 047	16 425	4 476	9 763	276	55,44
1954	1 052 175	10 636	1 194	16 837	4 571	11 700	350	58,97
1955	1 060 699	10 517	1 223	16 079	4 681	11 497	398	63,31
1956 ¹	1 135 120	12 500	1 240	19 250	5 320	11 750	420	ca. 71,00

¹ Førebelse oppgaver.

Tabell 28 gjev eit oversyn over innvegen mjølkemengd månadsvis. Desse tala er korrigererte, og difor fell dei ikkje alltid heilt saman med dei månadsrapportane som blir sende ut etter kvart.

Tabell 28. Innvegen mjølkemengd for kvar måned. Tonn.

	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
1939	56 828	55 573	66 944	67 791	79 388	78 521	70 047	63 869	60 828	58 145	53 245	55 554
1949	57 232	56 310	69 726	81 259	95 681	95 055	82 939	78 179	69 433	63 435	60 376	65 463
1950	70 888	69 027	85 259	91 597	106125	106628	95 188	86 924	76 746	65 136	60 186	63 750
1951	71 868	70 387	82 427	97 246	105059	109401	103238	89 381	74 421	68 539	60 208	63 558
1952	69 508	68 338	80 695	91 047	107794	109476	99 265	84 898	76 828	66 473	62 516	71 729
1953	77 769	74 020	92 079	105624	117287	120050	103618	92 970	79 459	67 343	61 574	67 129
1954	71 296	70 143	91 124	102784	114648	119024	105544	92 393	81 160	67 153	65 891	71 461
1955	75 272	73 279	90 610	104500	115228	119615	106321	90 567	72 735	70 148	67 778	73 724
1956	80 527	79 912	95 225	111781	126203	123937	111283	98 046	80 604	75 239	72 668	79 695

I januar 1956 var innvegen mjølkemengd 7 prosent større enn i same månaden året før. I februar var det 9 prosent auke i høve til året før. I mars var det 5 prosent meir enn i mars 1955, og april hadde 7 prosent auke. I mai 1956 var mjølkemengda 10 prosent større enn i mai 1955, medan juni låg 4 prosent og juli 5 prosent over dei same månadene året før. August synte ein auke på 8 prosent og september 11 prosent. I oktober og november kom det inn 7 prosent meir mjølk enn i dei same månadene året før og i desember 8 prosent meir.

Mjølkemengda til meieria er størst i tida april-juli. I dei seinare år er det juni som har vori toppmånaden, men i 1956 var det mai. Det er så nedgang frå måned til måned til og med november. Deretter fylgjer litt auke i desember og januar, og sterk auke i mars, april og mai.

Ein må ikkje rekna med at brigde i innvegen mjølkemengd skriv seg frå tilsvarande brigde i den totale mjølkeproduksjonen. Serleg gjeld dette når ein samanliknar med åra før krigen. Det har vori stor auke i talet på leverandørar. Mykje av det mjølkesalet som før gjekk beinveges frå produsent til konsument, går no om meieria.

Tala for dei einiskilde mjølkesentralar syner at den innvegne mjølkemengda har auka relativt mest i Nord-Noreg og Vest-Agder. Der var det ca. 12 prosent meir mjølk i 1956 enn i 1955. På Vestlandet var det knapt 10 prosent, og i Telemark, Aust-Agder og Møre og Romsdal 7-8 prosent auke. På Austlandet var auken mindre enn 6 prosent og i Trøndelag vel 4 prosent.

Tabell 29 viser meieriproduksjonen av smør og ost (etter månadsrapportane).

Tabell 29. Produksjon av smør og ost ved meieria i dei einiskilde månader. Tonn.

	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
	Smør.											
1939	1 212	1 175	1 470	1 565	1 794	1 923	1 831	1 431	1 411	1 324	1 220	1 201
1949	708	559	818	1 243	1 595	1 610	1 250	817	699	509	474	446
1950	652	607	903	1 148	1 547	1 710	1 444	1 109	941	586	516	392
1951	650	604	846	1 208	1 374	1 627	1 605	1 068	813	601	429	346
1952	605	526	698	971	1 303	1 623	1 296	881	822	562	493	458
1953	702	652	917	1 615	1 987	2 049	1 548	1 235	916	504	376	340
1954	501	549	834	1 101	1 310	1 672	1 316	998	810	471	435	388
1955	612	577	916	1 271	1 474	1 678	1 364	839	540	423	421	392
1956	619	588	839	1 447	1 819	1 894	1 607	1 144	789	542	579	633
	Kvit ost.											
1939	805	703	831	965	1 051	1 057	898	767	852	871	712	643
1949	578	477	758	1 233	1 435	1 513	1 229	1 037	824	652	553	659
1950	864	753	1 165	1 514	1 735	1 924	1 580	1 371	1 244	778	605	645
1951	917	849	1 186	1 674	1 830	2 017	1 981	1 589	1 293	1 106	696	663
1952	953	862	1 204	1 709	2 119	2 370	2 213	1 729	1 653	1 127	970	1 065
1953	1 318	1 221	1 696	1 866	2 017	2 207	1 881	1 687	1 468	824	545	624
1954	846	818	1 410	2 002	2 204	2 429	2 203	1 784	1 589	921	690	752
1955	902	880	1 369	1 956	2 153	2 401	2 033	1 520	1 325	1 077	777	849
1956	1 112	1 064	1 473	2 162	2 582	2 707	2 382	1 951	1 551	1 277	1 111	1 115
	Brun ost.											
1939	550	564	711	688	799	808	725	607	554	570	500	483
1949	539	532	821	1 066	1 300	1 285	1 068	900	677	556	555	663
1950	917	897	1 228	1 218	1 362	1 369	983	791	692	598	574	673
1951	946	970	1 188	1 433	1 470	1 508	1 428	1 134	901	804	668	749
1952	1 035	1 022	1 237	1 333	1 467	1 387	1 365	1 058	763	516	671	876
1953	1 065	968	1 140	993	1 026	1 052	877	660	572	523	458	593
1954	765	759	1 228	1 286	1 363	1 400	1 370	1 030	853	645	634	761
1955	876	881	1 061	1 177	1 286	1 392	1 262	973	714	623	617	800
1956	1 072	1 047	1 093	1 256	1 333	1 416	1 261	1 036	818	684	641	511

Produksjonen av smør og ost aukar i tida frå januar-februar og framover til juni, då produksjonen er størst. Deretter er det nedgang til oktober-desember.

Tabell 30 syner talet på kontrollerte slakt i dei einiskilde månader i 1956 samanlikna med dei tilsvarende månader i 1953, 1954 og 1955.

Fyrst frå og med juli månad 1951 har ein fått oppgaver frå Veterinærdirektoratet over talet på slakt som er synfari på ny. Tidlegare fekk ein berre oppgaver over kor mykje det var som var kontrollert i alt. Slakt som var synfari på ny, vart registrert som kontrollert kvar gong det gjekk gjennom kontrollen.

Tala i tabell 30 gjeld slakt som er kontrollert for fyrste gong. Tabellen syner at det i 1956 vart kontrollert langt fleire svineslakt enn i 1955. For storfe, kalv og sau var det nedgang.

Tabell 30. Talet på kontrollerte slakt. Fyrstegongskontroll.

	1953	1954	1955	1956	1953	1954	1955	1956
	Storfe.				Hest.			
Januar	15 661	12 863	16 753	21 387	606	688	741	892
Februar	12 803	11 847	14 801	20 538	414	590	469	793
Mars	15 298	16 804	19 889	19 034	439	659	444	490
April	14 581	18 129	18 756	16 176	329	640	344	424
Mai	16 583	19 189	23 127	16 572	316	474	355	328
Juni	14 194	17 196	23 825	13 382	383	514	389	355
Juli	8 189	10 345	13 339	6 785	269	368	241	265
August	12 505	14 894	18 741	11 003	392	519	267	450
September	17 424	17 979	26 867	19 466	1 041	858	648	661
Oktober	22 613	25 062	37 175	34 271	2 198	2 060	1 478	1 669
November	17 021	21 249	36 025	17 285	1 734	1 902	1 652	1 215
Desember	16 242	16 490	19 748	29 463	1 161	803	670	836
Til saman	183 114	202 047	269 046	225 362	9 282	10 075	7 698	8 378
	Svin.				Sau.			
Januar	30 219	20 554	23 158	36 705	13 537	10 070	9 556	11 498
Februar	31 054	23 120	36 242	47 713	5 982	5 358	4 995	5 899
Mars	42 732	38 797	51 486	54 073	5 259	3 060	4 418	2 733
April	35 551	38 075	35 689	56 928	4 631	2 743	2 595	2 254
Mai	25 844	31 190	38 951	50 917	3 421	2 902	2 853	2 738
Juni	21 498	26 404	36 610	30 236	3 542	3 009	3 199	2 496
Juli	19 342	24 029	31 205	30 899	27 009	13 364	11 537	5 565
August	17 039	25 012	34 599	34 081	53 747	44 256	46 151	36 906
September	18 740	23 651	30 908	28 074	81 975	84 332	85 347	71 338
Oktober	27 909	23 293	30 519	33 315	171 251	176 820	193 854	195 449
November	23 285	26 635	41 721	29 510	52 920	53 007	85 349	53 498
Desember	32 913	47 288	61 290	75 022	11 089	9 679	10 808	18 205
Til saman	326 126	348 048	452 378	507 473	434 363	408 600	460 662	408 579
	Spekalv.				Gjokalv.			
Januar	17 694	14 685	14 893	18 353	1 470	1 082	1 014	1 137
Februar	16 890	15 090	15 029	19 087	1 374	1 227	1 030	1 312
Mars	27 044	25 810	28 488	24 545	1 711	1 771	1 806	1 361
April	25 452	24 012	33 003	30 439	1 769	2 107	1 888	1 405
Mai	14 675	14 504	16 498	18 172	2 174	2 037	2 256	1 683
Juni	9 444	9 462	11 896	10 643	2 531	2 232	2 638	1 721
Juli	6 555	6 257	7 559	6 325	1 836	1 667	1 721	1 134
August	4 399	4 424	6 060	4 472	1 681	1 420	1 813	1 181
September	6 366	6 515	9 254	7 126	2 089	1 662	2 149	1 683
Oktober	11 576	11 761	15 452	14 801	1 995	1 860	2 265	1 744
November	11 020	12 207	17 386	9 963	990	1 160	1 349	736
Desember	10 357	11 166	14 248	13 457	1 021	969	870	1 238
Til saman	161 472	155 893	189 766	177 383	20 641	19 194	20 799	16 335

Tabell 31 gjev eit oversyn over kor mykje slakt det er som er synfari på ny. Tabellen gjev desse tala i prosent av talet på slakt som er kontrollert for fyrste gong.

Ny synfaring var — relativt sett — meir vanleg i 1956 enn i dei tidlegare år ein har oppgåver for. Det er etter måten mest vanleg for sau-, geit- og svine-slakt. Tala er minst for kalveslakt. Av tabellen ser ein at det kan vera store variasjonar frå år til år.

Tabell 31. Talet på slakt som er synfari på ny.
Prosent av fyrstegongskontroll.

	Storfe	Hest	Svin	Sau	Geit	Spekalv	Gjøkalv
Året 1952	16,8	9,2	22,0	24,2	9,4	4,8	6,9
» 1953	20,2	12,8	26,3	34,0	24,6	5,7	8,6
» 1954	20,0	16,1	22,7	31,9	22,3	6,3	7,3
» 1955	14,1	17,4	23,8	22,7	35,6	12,4	12,2
» 1956	25,1	20,1	29,3	43,0	37,2	12,4	10,0

Det slaktet som går gjennom ny synfaring, er i fyrste rekkje slikt som er sendt vidare til ein annan stad, der det er kontrollstasjon, og slikt som blir marknadsført etter at det har legi på fryselager.

Tabell 32 gjev eit oversyn over talet på skinn som vart produserte i pelsdyrgardane.

Tabell 32. Talet på skinn frå pelsdyrgardane.

	Sølvrev	Blårev	Platinarev	Mink
1939-40	370 000	21 000	2 000	16 000
1948-49	107 000	70 000	9 000	55 000
1949-50	80 000	71 000	7 500	58 000
1950-51	70 000	56 000	4 500	55 000
1951-52	88 000	72 000	4 900	85 000
1952-53	83 000	58 000	2 400	145 000
1953-54	46 000	28 000	2 700	181 000
1954-55	20 000	33 000	1 200	231 000
1955-56	18 000	62 000	800	350 000
1956-57	8 000	42 000	450	515 000

Eit oversyn over utførselen av pelsskinn finn ein i tabell 33.

Tabell 33. Utførsel av ureidde pelsskinn.

	Sølvrev		Blårev		Platinarev		Mink	
	Talet på skinn	Verde i 1000 kr.	Talet på skinn	Verde i 1000 kr.	Talet på skinn	Verde i 1000 kr.	Talet på skinn	Verde i 1000 kr.
1949-50	109 357	12 857	93 416	8 084	9 175	1 318	63 856	4 906
1950-51	73 352	9 712	54 305	5 195	6 078	977	48 744	6 568
1951-52	103 923	9 682	78 204	5 200	4 232	497	74 257	7 646
1952-53	39 363	3 219	27 744	1 797	958	132	138 303	11 957
1953-54	58 571	4 383	64 033	4 846	1 559	180	175 094	17 912
1954-55	42 697	3 644	24 510	3 652	3 093	298	242 509	29 197
1955-56	12 873	1 065	53 677	4 601	676	81	330 427	38 702

Tala i tabell 33 samsvarar til dels dårleg med oppgåvene i tabell 32. Dette skriv seg mellom anna frå at det til sine tider blir ført ut berre ein del av skinnproduksjonen i året, til andre tider blir det ført ut skinn som har legi over frå tidlegare år, ved sida av ein større del av det som er produsert i året.

Utførselen av minkskinn og blårevskinn var mykje større i 1955-56 enn året før, medan det har vori stor nedgang for skinn av sølvrev og platinarev. Rekna etter verd, fall 87 prosent på minkskinna i 1955-56, mot knapt 80 prosent i 1954-55 og 18 prosent i 1949-50.

Arbeidsstyrken i jordbruket.

I samband med den representative jordbruksteljinga i 1956 vart det òg henta inn oppgåver over arbeidskrafta i jordbruket i 1955–56. Det var tilsvarende teljingar i 1952 og 1954 (sjå Jordbruksstatistikk 1952 og 1954). På grunnlag av desse teljingane har ein rekna ut samla arbeidsstyrke (årsverk). Frå før har ein tilsvarende oppgåver som vart henta inn ved dei fullstendige jordbruks-
teljingane i 1929, 1939 og 1949 (sjå fjerde hefte frå Jordbruksteljinga 1949).

Oppgåvene femner over det arbeidet som brukar og ektemake, andre familie-medlemmer over 15 år og framand arbeidshjelp over 15 år gjer på bruket. Det er rekna med både menn og kvinner. Oppgåvene skal gjelda alt arbeid med jordbruk, hagebruk og husdyrhald. Husarbeid og arbeid med skogsvyrke til eige bruk er òg teki med, men ikkje arbeid med skogsvyrke til sal. Arbeidshjelp til yrke utanom gardsdrifta skal heller ikkje vera med.

Oppgåvene gjeld for tida 14. april året før til 14. april i teljingsåret.

Teljinga i 1949 synte at samla arbeidsstyrke i jordbruket var ca. 75 000 årsverk (39 000 årsverk for menn og 36 000 for kvinner) lægre enn ved teljinga i 1939. Nedgangen var truleg størst i dei siste åra av denne 10-årsbolken. Etter-røknaden i 1952 viste ein nedgang på ca. 42 000 årsverk (24 000 for menn og 18 000 for kvinner) i 3-årsbolken sidan 1949. Dei tala som vart rekna ut i 1954, synte ein nedgang på ca. 35 000 årsverk (18 000 for menn og 17 000 for kvinner) i 2-årsbolken 1952–1954.

Etterrøknaden i 1956 syner at nedgangen i arbeidskrafta ikkje var så stor etter 1954 som tidlegare. Dette gjeld serleg for mennene. Frå 1953–54 til 1955–56 var det i alt ein nedgang på bortimot 14 000 årsverk (4 300 for menn og 9 500 for kvinner). Det var framleis nedgang i talet på utrekna årsverk for brukarar og ektemakar. Nedgangen var 2 200 årsverk for menn og 4 400 for kvinner. I nokon mon skriv dette seg frå bruk som er nedlagde og fråflytte. For familiedlemmer elles var det ein nedgang på 4 400 årsverk. Det meste av dette (3 900 årsverk) fall på kvinnene. For framand hjelp var nedgangen 2 800 årsverk (1 600 for menn og 1 200 for kvinner).

Nedgangen i arbeidsstyrken dei siste 2 åra gjorde seg mest gjeldande på Austlandet. I dei andre landslutene var det små brigde for mannleg arbeidskraft, men framleis noko nedgang for den kvinnelege.

I tida 1938–39 til 1955–56 er samla arbeidsstyrke redusert med 166 000 årsverk (85 000 årsverk for menn og 81 000 for kvinner).

Nedgangen i arbeidshjelpa kjem òg til syne i talet på bruk som ikkje har fast arbeidshjelp ved sida av brukaren og eventuell ektemake. Sumaren 1938 var det 81 600 bruk over 5 dekar som var utan fast arbeidshjelp. I 1955 var det ca. 140 000 bruk utan fast hjelp av familiedlemmer eller framande om sumaren. 60 000 av desse hadde tilfelleleg arbeidshjelp og 80 000 var heilt utan hjelp — bortsett frå at dei kunne ha hjelp av born under 15 år. I 1938 var det 132 800 bruk med fast hjelp om sumaren (vel 83 000 med berre familiehjelp og knapt 50 000 med fast legehjelp). I 1955 var det berre 73 500 bruk som hadde fast hjelp om sumaren (57 000 med berre familiehjelp og knapt 17 000 med fast legehjelp). Talet på bruk med fast mannleg legehjelp er gått ned frå 28 400 i 1938 til 16 600 i 1948 og ca. 11 000 i 1955.

I det fylgjande er det gjort nærare reide for utrekninga av årsverk, serskilt for menn og kvinner.

Menn.

Tabell 34 syner i kor stor mon brukarane har anna arbeid ved sida av bruket.

Tabell 34. Yrkestilhøve og arbeid utanom bruket. Menn.

	Bruket var			Arbeid utanom bruket når bruket var	
	Eineyrke	Hovud- yrke	Attåt- yrke	Hovud- yrke	Attåt- yrke
	Prosent	Prosent	Prosent	Dagsverk pr. brukar	Dagsverk pr. brukar
1939	36,2	31,0	32,8	80	185
1949	38,6	26,2	35,2	87	201
1952	35,9	28,2	35,9	76	205
1954	31,3	31,3	37,4	76	206
1956	32,2	30,2	37,6	77	219
1956:					
Austlandet	37,0	29,4	33,6	79	220
Agder	26,5	31,3	42,2	68	233
Vestlandet	36,1	29,9	34,0	76	224
Trøndelag	39,8	32,9	27,3	69	220
Nord-Noreg	14,2	30,2	55,6	84	208
Ved bruk med 5,1- 20 dekar	11,8	14,2	74,0	78	226
» » » 20,1- 50 »	25,8	39,2	35,0	81	209
» » » 50,1-100 »	53,2	37,8	9,0	73	216
» » » Over 100 »	72,9	24,3	2,8	64	238

Sidan 1949 har det — relativt sett — blitt noko færre brukarar med bruket som eineyrke og fleire med bruket som attåtyrke, men brigda er ikkje serleg store.

70-80 prosent av dei brukarane som har arbeid utanom bruket, har gjevi opp kor mange dagsverk dette arbeidet representerte. Medeltala syner at det er noko skilnad mellom dei ymse strok av landet og mellom bruk av ymse storleik. Medel for heile landet var ca. 80 dagsverk der bruket var hovudyrke og ca. 200 dagsverk der bruket var attåtyrke.

Når det gjeld dei bruka som er attåtyrke, har talet på dagsverk utanom bruket auka noko frå år til år. Ein veit likevel ikkje om dette har ført til færre dagsverk på bruket eller fleire dagsverk i alt innan året. Det er for det meste små bruk der brukarane kan ha full arbeidsdag utanom bruket, som kjem i denne gruppa. Innan den bruksgruppa der bruket var hovudyrke, har det vori heller små brigde frå år til år i talet på dagsverk utanom bruket.

Ved omrekninga til årsverk har ein berre teki omsyn til om bruket er gjevi opp som einaste yrke, hovudyrke eller attåtyrke.

For alle åra har arbeidet til brukaren på bruket vori rekna slik: heilt årsverk der bruket er einaste yrke, 0,7 årsverk der bruket er hovudyrke og 0,3 årsverk der det er attåtyrke. Slik tilhøvet mellom dei ymse yrkesgruppene er (sjå tabell 34), går om lag tredjeparten av arbeidstida til brukarane med til arbeid utanom bruket. I 1939 og 1949 gjekk 32-33 prosent av samla arbeidstid for brukarane med til arbeid utanom bruket. I 1956 var det vel 35 prosent.

For arbeidshjelpa — familiemedlemmer (utanom brukar og ektemake) og leigehjelp — er det rekna med eit halvt årsverk for kvar person som var i fast

arbeid i sumar- eller vinterhalvåret. For tilfelleleg hjelp er 280 dagsverk rekna som eit årsverk.

Tabell 35 viser samla arbeidsstyrke, utrekna som årsverk.

Tabell 35. Arbeidsstyrken i utrekna årsverk og relative tal. Menn.

	Årsverk				Brigde i årsverk		
	1938-39	1948-49	1953-54	1955-56	1938-39 1955-56	1948-49 1955-56	1953-54 1955-56
					(17 år)	(7 år)	(2 år)
Brukarane sitt arbeid .	131 200	133 000	125 600	123 400	— 7 800	— 9 600	— 2 200
Arbeidshjelp:							
Familiemedlemer ...	91 100	67 700	48 400	47 900	— 43 200	— 19 800	— 500
Framand hjelp	54 000	36 300	21 400	19 800	— 34 200	— 16 500	— 1 600
Årsverk i alt	276 300	237 000	195 400	191 100	— 85 200	— 45 900	— 4 300
Av arbeidshjelpa:							
Fast hjelp	120 700	84 200	54 700	52 700	— 68 000	— 31 500	— 2 000
Tilfelleleg hjelp.....	24 400	19 800	15 100	15 000	— 9 400	— 4 800	— 100
	Relative tal. 1938-39=100.				Brigde i prosent		
					(17 år)	(7 år)	(2 år)
Brukarane sitt arbeid .	100	101,4	95,7	94,1	— 5,9	— 7,2	— 1,8
Arbeidshjelp:							
Familiemedlemer ...	100	74,3	53,1	52,6	— 47,4	— 29,2	— 1,0
Framand hjelp	100	67,2	39,6	36,7	— 63,3	— 45,5	— 7,5
Årsverk i alt	100	85,8	70,7	69,2	— 30,8	— 19,4	— 2,2
Fast hjelp	100	69,8	45,3	43,7	— 56,3	— 37,4	— 3,7
Tilfelleleg hjelp.....	100	81,1	61,9	61,5	— 38,5	— 24,2	— 0,7

For den mannlege arbeidsstyrken synte teljinga i 1949 ein nedgang på om lag 39 000 årsverk i høve til 1939. Teljinga i 1952 synte 24 000 årsverk færre enn i 1949, og i dei neste 2 åra fram til 1954 var det ein reduksjon på 18 000 årsverk. I tidsrommet mellom 1954 og 1956 var nedgangen mindre, ca. 4 300 årsverk. Samla nedgang i den mannlege arbeidsstyrken i dei 17 åra sidan 1938-39 er vel 85 000 årsverk, eller 30,8 prosent. Sidan 1948-49 er nedgangen knapt 46 000 årsverk. Det svarar til 19,4 prosent. Dette blir i medel ein reduksjon i arbeidsstyrken på 6 500 årsverk pr. år.

Av nedgangen sidan 1948-49 fell ca. 9 600 årsverk på brukarane sjølve. I nokon mon skriv dette seg frå at talet på bruk med mannleg brukar har gått attende (med ca. 6 000), og noko gjer det òg at det går meir tid til sideyrke utanom bruket. Nedgangen svarar til vel 7 prosent av arbeidet til brukarane i 1948-49.

For arbeidshjelpa har nedgangen vori mykje større, både absolutt og relativt. Sidan 1948-49 gjekk familiehjelpa ned med bortimot 20 000 årsverk eller vel 29 prosent. Leighjelpa er redusert med noko over 16 000 årsverk eller over 45 prosent.

Når ein ser bort frå Agder som har noko større nedgang enn dei andre landsdelane, var reduksjonen i dei einskilde landsluter mellom 4 og 8 prosent for arbeidet til brukarane, 29-31 prosent for familiemedlemer og 39-51 prosent for leighjelpa. Nedgangen har såleis vori heller jamn landsdelsvis.

Utviklinga har ført med seg sterke brigde i samansetjinga av arbeidskrafta. Dette ser ein av tabell 36.

Tabell 36. Fordeling av arbeidsstyrken. Relative tal. Menn.
(Årsverk i alt = 100.)

	1938-39	1948-49	1955-56	1955-56			
				5,1-20 dekar	20,1-50 dekar	50,1-100 dekar	Over 100 dekar
Brucar	47,5	56,1	64,6	77,1	70,5	62,8	45,5
Familiehjelp	33,0	28,6	25,1	20,3	25,4	29,3	22,7
Framand hjelp	19,5	15,3	10,3	2,6	4,1	7,9	31,8
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Av dette:							
Fast hjelp	43,7	35,5	27,6	17,0	22,2	28,9	44,4
Tilfelleleg hjelp	8,8	8,4	7,8	5,9	7,2	8,3	10,1

I 1955-56 fall framimot 2/3 av samla arbeidsstyrke — rekna som årsverk — på brukarane, mot knapt halvparten i 1938-39. Om lag fjerdeparten av årsverka fall på familiehjelpa i 1955-56, mot tredjeparten før krigen. Framand arbeidshjelp representerte tiandeparten av samla arbeidsstyrke i 1955-56, mot femteparten i 1938-39.

Storparten av arbeidshjelpa (familiemedlemer og framande) er fast hjelp. Det er denne delen av hjelpa som er redusert sterkast. I 1938-39 var 44 prosent av samla arbeidsstyrke fast hjelp, men i 1955-56 berre 28 prosent. Den tilfellelege hjelpa har i same tidsrommet gått attende frå 9 til 8 prosent av talet på årsverk i alt.

Tabell 37 syner arbeidsstyrken utrekna pr. bruk i dei ymse landsluter og storleiksklassar.

Tabell 37. Arbeidsstyrken pr. bruk. Menn.

	Årsverk pr. bruk				Relative tal			
	1938-39	1948-49	1953-54	1955-56	1938-39=100		1948-49=100	
					1948-49	1955-56	1953-54	1955-56
Austlandet m/ Telemark .	1,41	1,24	1,01	0,97	88	69	81	78
Agder	0,98	0,88	0,68	0,67	90	68	77	76
Vestlandet . .	1,29	1,12	0,93	0,93	87	72	83	83
Trøndelag . .	1,45	1,30	1,08	1,07	90	74	83	82
Nord-Noreg .	1,07	0,83	0,69	0,69	78	64	83	83
Riket	1,29	1,11	0,92	0,90	86	70	83	81
Ved bruk med:								
5,1- 20 dekar	0,69	0,60	0,49	0,47	86	68	82	79
20,1- 50 »	1,13	1,00	0,84	0,82	89	73	84	82
50,1-100 »	1,64	1,47	1,24	1,24	90	76	84	84
Over 100 »	2,78	2,53	2,00	1,92	91	69	79	76

Arbeidsstyrken pr. bruk aukar sterkt med bruksstorleiken. Dette har stor verknad på tala for dei einskilde landsluter. Det er serleg leigehjelpa som aukar med aukande bruksstorleik. Samhøvet mellom årsverk som fell på brukar, familiehjelp og leigehjelp skifter då også mykje etter som bruksstorleiken skifter (sjå tabell 36).

Relativtala i tabell 37 syner at nedgangen i samla arbeidsstyrke pr. bruk ikkje ymsar serleg mykje for dei ymse landsluter og storleiksklassar. Frå 1938–39 til 1948–49 var nedgangen størst i Nord-Noreg og i den lægste bruksklassen. For perioden 1948–49 til 1955–56 er det Agder som skil seg ut med størst nedgang. Klassetala syner vel så stor nedgang for dei største bruka som for dei minste. Skilnaden mellom landsdelar og bruksklassar er likevel liten i høve til dei store årlege endringar i samla arbeidsstyrke. At nedgangen i arbeidsstyrken er så ålmenn, tyder på at det er ulike årsaker og verknader som gjer seg gjeldande for dei ymse distrikt og bruksklassar. Auka bruk av maskinar kan i nokon mon vega opp skorten på folkehjelp, men det er ikkje dei same vilkår for maskinbruk alle stader. Sume stader kan skort på arbeidskraft føra til at drifta må leggjast om. Det kan også føra til lengre arbeidsdag for brukaren og huslyden hans. Ein etterrøknad i samband med den representative jordbruksteljinga i 1956 syner at arbeidsdagen for desse no er lengre enn før krigen. Ein syner til side 59 o. fig., der resultatata frå etterrøknaden er tekne inn.

Kvinner.

For kvinner gjeld oppgåvene over arbeidsstyrken ikkje berre gardsdrifta, men også husarbeid. Det let seg ikkje gjera å setja noko klårt skilje her.

Ved omrekning til årsverk har ein rekna med fullt årsverk for kona på bruket, sameleis for kvinnelege brukarar. Arbeidshjelpa er rekna om til årsverk på same måten som for menn.

Tabell 38 syner samla kvinneleg arbeidsstyrke utrekna som årsverk.

Tabell 38. Arbeidsstyrken i utrekna årsverk. Kvinner.

	Årsverk				Brigde i årsverk		
	1938–39	1948–49	1953–54	1955–56	1938–39 1955–56	1948–49 1955–56	1953–54 1955–56
					(17 år)	(7 år)	(2 år)
Ektemakar og kvinnelege brukarar	174 300	177 600	175 200	170 800	— 3 500	— 6 800	— 4 400
Arbeidshjelp:							
Familiemedlemer . . .	92 700	75 800	53 300	49 400	— 43 300	— 26 400	— 3 900
Framand hjelp	46 000	23 600	13 300	12 100	— 33 900	— 11 500	— 1 200
Årsverk i alt	313 000	277 000	241 800	232 300	— 80 700	— 44 700	— 9 500
Av arbeidshjelpa:							
Fast hjelp	127 200	88 600	57 600	51 900	— 75 300	— 36 700	— 5 700
Tilfelleleg hjelp	11 500	10 800	9 000	9 600	— 1 900	— 1 200	+ 600

Teljinga i 1949 synte ein nedgang på om lag 36 000 årsverk for kvinner sidan 1938–39. Frå 1949 til 1952 var det ein nedgang på vel 18 000 årsverk og frå 1952 til 1954 ein reduksjon på 17 000 årverk. I den siste 2 års-bolken fram til 1956 svarar nedgangen til 9 500 årsverk. Heile tidsromet frå 1938–39 til 1955–56 syner ein nedgang på knapt 81 000 årsverk. Denne reduksjonen svarar til 25,8 prosent av kvinneleg arbeidskraft i 1938–39. For heile dette tidsromet

på 17 år, sett under eitt, har det vori relativt små brigde når det gjeld ektemakar og kvinnelege brukarar. Kvinneleg familiehjelp derimot har gått tilbake med 47 prosent og framand kvinneleg arbeidshjelp med heile 74 prosent. Reduksjonen har gått hardast utover den faste hjelpa. Denne er redusert med knapt 60 prosent, medan den tilfellelege hjelpa viser ein nedgang på ca. 16 prosent.

Nedgangen i samla kvinneleg arbeidsstyrke var noko mindre enn for mannleg arbeidskraft, når ein ser heile perioden etter 1938–39 under eitt, men i dei siste åra har nedgangen vori sterkare for kvinner enn for menn. Når ein ser bort frå brukarar og ektemakar, har nedgangen i årsverk vori om lag den same for kvinner som for menn — ca. 43 000 årsverk for familiemedlemer og ca. 34 000 årsverk for leighjelp.

Lønene i jordbruket 1956-57.

Kvart år frå og med driftsåret 1915–16 er det henta inn oppgåver over lønene i jordbruket. Dei første åra var det Selskapet for Norges Vel som henta inn oppgåvene. Frå og med 1923–24 er det Byrådet som har denne statistikken. Dei oppgåvene ein hadde tidlegare, var fem-årlege.

Oppgåvene blir henta inn på spørjeskjema som kvart år i januar blir sende til fire gardbrukarar i kvart herad. For driftsåret 1956–57 har det komi inn 1 092 oppgåver.

Oppgåvene skal gjelda den arbeidsløn som ålment blir betalt i heradet. Det er altså ikkje individuelle lønsoppgåver. Ein spør etter lønene for menn og kvinner, serskilt for sumar- og vinterhalvåret, både for meir faste arbeidarar (tenarar og fjørsrøktarar) og for dagarbeidarar. Under dagarbeid skil ein mellom ymse arbeid, både på arbeidsgjevaren sin kost og på eigen kost. Når det gjeld skogsarbeid, spør ein òg etter prisen for hogging av tømmer og ved på akkord.

På grunnlag av dei oppgåvene som kjem inn, reknar ein ut lønene som medeltal. Både fylkes- og rikstala er uvegne medeltal av tala frå dei herad som har gjevi oppgåver. Dei oppgåvene ein får inn på denne måten, ymsar mykje. Medeltala dekkjer såleis over store variasjonar.

Tabellane VIII og IX bak i boka viser medellønene for bygdene dei to siste åra og fylkestal for 1956–57 for alle dei grupper av lønsmottakarar som ein har oppgåver for. I tabell X er tala jamførde med oppgåvene for 1948–49 og 1955–56. Utviklinga for bygdene under eitt ser ein av tabell 39.

Tabell 39. Arbeidsløn i kroner.

	I sumarhalvåret								I vinterhalvåret		
	Månadsløn på arbeidsgjevars kost		Dagløn på eigen kost						Dagløn for		
			I våronna		I slåttonna		I skurdonna		Skogsarbeid		Skogs- køy- ring (mann og hest)
	Te- nest- gutar	Te- nest- gjenter	Menn	Kvin- ner	Menn	Kvin- ner	Menn	Kvin- ner	På arbgj. kost	På eigen kost	
1938–39											
1948–49	245	142	17,44	11,49	18,44	12,01	17,53	11,72	14,90	19,10	29,44
1949–50	263	156	18,27	12,32	19,25	12,80	18,44	12,52	15,59	19,63	29,88
1950–51	284	173	19,62	13,26	20,59	13,77	19,64	13,42	16,97	21,39	31,10
1951–52	313	190	21,94	14,91	22,98	15,53	22,14	15,29	19,97	24,80	36,99
1952–53	341	208	24,11	16,28	25,11	16,85	24,34	16,50	21,58	26,66	38,90
1953–54	349	217	25,23	17,13	26,09	17,82	25,24	17,54	22,34	27,77	40,47
1954–55	374	236	26,49	18,38	27,52	18,93	26,94	18,83	24,03	29,11	42,40
1955–56	398	250	27,89	19,47	28,87	20,14	28,19	19,85	25,29	30,78	45,18
1956–57	434	266	29,91	20,52	31,08	21,21	30,34	21,09	27,26	32,78	47,68

Tabell 40. Arbeidsløn 1956-57 jamført med 1948-49 og 1955-56.

	Menn					Kvinner				
	1948-49	1955-56	1956-57	Brigde i prosent frå		1948-49	1955-56	1956-57	Brigde i prosent frå	
				1948-49 til 1956-57	1955-56 til 1956-57				1948-49 til 1956-57	1955-56 til 1956-57
Månadsløn i sumarhalvåret. Tenestfolk på arbeidsgjevarar kost.										
Østfold	278	431	460	+ 65,5	+ 6,7	163	295	317	+ 94,5	+ 7,5
Akershus	270	473	482	+ 78,5	+ 1,9	155	315	321	+ 107,1	+ 1,9
Hedmark	234	402	469	+ 100,4	+ 16,7	141	263	292	+ 107,1	+ 11,0
Oppland	263	453	487	+ 85,2	+ 7,5	159	302	303	+ 90,6	+ 0,3
Buskerud	289	460	482	+ 66,8	+ 4,8	174	280	296	+ 70,1	+ 5,7
Vestfold	264	443	464	+ 75,8	+ 4,7	153	291	267	+ 74,5	- 8,2
Telemark	272	458	512	+ 88,2	+ 11,8	172	296	295	+ 71,5	- 0,3
Aust-Agder	270	395	454	+ 68,1	+ 14,9	139	253	292	+ 110,1	+ 15,4
Vest-Agder	261	405	467	+ 78,9	+ 15,3	140	247	283	+ 102,1	+ 14,6
Rogaland	278	455	488	+ 75,5	+ 7,3	171	296	302	+ 76,6	+ 2,0
Hordaland	238	359	391	+ 64,3	+ 8,9	150	256	270	+ 80,0	+ 5,5
Sogn og Fjord.	254	397	426	+ 67,7	+ 7,3	159	278	292	+ 83,6	+ 5,0
Møre og Romsd.	214	345	365	+ 70,6	+ 5,8	136	234	252	+ 85,3	+ 7,7
S.-Trøndelag	213	383	415	+ 94,8	+ 8,4	120	219	244	+ 103,3	+ 11,4
N.-Trøndelag	219	387	431	+ 96,8	+ 11,4	122	241	255	+ 109,0	+ 5,8
Nordland	218	344	372	+ 70,6	+ 8,1	110	184	196	+ 78,2	+ 6,5
Troms	251	349	381	+ 51,8	+ 9,2	116	186	193	+ 66,4	+ 3,8
Finnmark	187	348	381	+ 103,7	+ 9,5	97	219	217	+ 123,7	- 0,9
Bygdene i alt.	245	398	434	+ 77,1	+ 9,0	142	250	266	+ 87,3	+ 6,4
Dagløn i slåttonna på eigen kost.										
Østfold	19,24	29,92	32,29	+ 67,8	+ 7,9	13,48	21,35	23,33	+ 73,1	+ 9,3
Akershus	17,25	29,24	32,56	+ 88,8	+ 11,4	13,01	21,62	23,75	+ 82,6	+ 9,9
Hedmark	16,72	27,00	30,38	+ 81,7	+ 12,5	11,73	20,39	21,12	+ 80,1	+ 3,6
Oppland	16,04	27,72	30,27	+ 88,7	+ 9,2	10,98	19,38	21,59	+ 96,6	+ 11,4
Buskerud	19,30	30,44	32,14	+ 66,5	+ 5,6	12,62	20,41	21,10	+ 67,2	+ 3,4
Vestfold	18,55	29,80	32,48	+ 75,1	+ 9,0	13,41	23,69	23,71	+ 76,8	+ 0,1
Telemark	19,85	32,21	34,02	+ 71,4	+ 5,6	11,38	21,89	23,36	+ 105,3	+ 6,7
Aust-Agder	18,47	29,52	32,93	+ 78,3	+ 11,6	10,47	18,02	20,82	+ 98,9	+ 15,5
Vest-Agder	19,83	29,49	32,52	+ 64,0	+ 10,3	11,31	18,39	19,94	+ 76,3	+ 8,4
Rogaland	19,02	29,47	31,07	+ 63,4	+ 5,4	12,87	21,89	22,31	+ 73,3	+ 1,9
Hordaland	17,76	27,75	29,26	+ 64,8	+ 5,4	11,18	18,87	19,60	+ 75,3	+ 3,9
Sogn og Fjord.	16,57	26,67	28,77	+ 73,6	+ 7,9	10,97	19,17	20,12	+ 83,4	+ 5,0
Møre og Romsd.	17,99	27,64	29,53	+ 64,1	+ 6,8	11,66	20,14	20,50	+ 75,8	+ 1,8
S.-Trøndelag	18,61	29,55	30,83	+ 65,7	+ 4,3	13,50	22,12	22,03	+ 63,2	- 0,4
N.-Trøndelag	17,34	27,63	30,95	+ 78,5	+ 12,0	10,88	20,45	20,89	+ 92,0	+ 2,2
Nordland	18,48	29,19	30,57	+ 65,4	+ 4,7	11,82	18,98	20,16	+ 70,6	+ 6,2
Troms	20,83	29,15	31,58	+ 51,6	+ 8,3	14,86	19,33	22,06	+ 48,5	+ 14,1
Finnmark	21,13	30,10	33,42	+ 58,2	+ 11,0	12,41	21,54	23,72	+ 91,1	+ 10,1
Bygdene i alt.	18,44	28,87	31,08	+ 68,5	+ 7,7	12,01	20,14	21,21	+ 76,6	+ 5,3

Løna til fast hjelp vart for 1956-57 gjevi opp som månadsløn på arbeidsgjevaren sin kost i sumarhalvåret og i vinterhalvåret. Medels månadsløn sumaren 1956 var 434 kroner for gardsarbeidarar. Det var 9 prosent meir enn året før. Mannlege fjørøktarar hadde 517 kroner pr. måned, 11,9 prosent meir enn sumaren 1955. Månadsløna i sumartida var i medel 266 kroner for tenestgjenter.

I høve til 1955 var det ein auke på 6,4 prosent. Løna til kvinnelege fjøsøktarar var 330 kroner. Det var 8,9 prosent meir enn året før. Frå 1954 til 1955 var det ein auke på 4–6 prosent for lønene i sumarhalvåret.

Månadslønene om vinteren er noko lægre enn lønene i sumartida, men dei auka relativt meir — med 12–15 prosent — siste året.

Som i tidlegare år er lønene fylkesvis stort sett høgst på Austlandet og i Rogaland. Her var medellønene for gardsarbeidarar 460–500 kroner pr. måned om sumaren. I Agder var månadsløna om lag 460 kroner og i Trøndelag 415–430 kroner. På Vestlandet, med unnatak av Rogaland, og i Nord-Noreg var løna 370–430 kroner pr. måned.

Månadsløna for tenestgjenter var i sumartida ca. 300 kroner på Austlandet og i Rogaland, ca. 200 kroner i Nord-Noreg og 250–300 kroner i resten av fylka.

Brigda frå året før ymsar noko frå fylke til fylke, men ligg stort sett mellom 5 og 15 prosent. Dette ser ein av tabell 40.

For dagararbeidarar får ein oppgåver over løna både på arbeidsgjevaren sin kost og på eigen kost. I 1956 var medels dagløn for menn på arbeidsgjevaren sin kost: våronn kr. 24,73, slåttonn kr. 26,30 og skurdonn kr. 25,17. Dagløna på eigen kost var i same rekkjefylgje: kr. 29,91, kr. 31,08 og kr. 30,34. I høve til året før, er dette ein lønsauke på kr. 1,60–kr. 1,70 pr. dag på arbeidsgjevars kost og kr. 2,00–kr. 2,20 på eigen kost. Det svarar til 7–8 prosent.

Medels dagløn for kvinner på arbeidsgjevars kost var sumaren 1956: våronn kr. 16,57, slåttonn kr. 17,49 og skurdonn kr. 17,13. Dagløna på eigen kost var i same rekkjefylgje: kr. 20,52, kr. 21,21 og kr. 21,09. Auken frå året før var kr. 1,05–kr. 1,25 pr. dag. For løn på arbeidsgjevars kost svarar auken til 7–8 prosent og på eigen kost til 5–6 prosent.

Dagløna for anna gardsarbeid er noko lægre enn for onnearbeid, medan dagløn for grøfting er noko høgare. For handverksarbeid var dagløna i sumartida i 1956 ca. 30 kroner på arbeidsgjevaren sin kost og ca. 35 kroner på eigen kost. I høve til året før var dette ein auke på 5–7 prosent.

For skogsarbeid på dagløn var medelløna i vinterhalvåret 1956–57 kr. 27,26 på arbeidsgjevaren sin kost og kr. 32,78 på eigen kost, ein auke på 7–8 prosent frå året før. Dagløna for skogskøyring (mann og hest) auka med 5,5 prosent til kr. 47,68.

Frå 1954–55 til 1955–56 auka dagløna for gardsarbeid, handverksarbeid og skogsarbeid stort sett med 5–6 prosent.

Medels hogstpris vinteren 1956–57 var kr. 16,45 pr. m³ berkt tømmer og kr. 11,17 pr. m³ uberkt tømmer. Auken frå vinteren før er 7–8 prosent. Hogstprisen for ved var i medel kr. 37,49 pr. 60 cm famn og kr. 3,18 pr. 1 m reis. Auken frå vinteren før var 8–10 prosent.

Jamført med lønene i 1948–49 er månadsløna om sumaren auka med om lag 80 prosent for menn og knapt 90 prosent for kvinner. Dagløna har auka med 70–90 prosent på arbeidsgjevaren sin kost og med 65–80 prosent på eigen kost. Hogstprisane er auka med om lag 70–90 prosent.

Verdsetjinga av kosten hjå arbeidsgjevaren får ein eit uttrykk for ved å samanlikna løn på eigen kost og løn på arbeidsgjevaren sin kost. For 1956–57 var skilnaden mellom desse lønene kr. 4,65–5,60 for menn og kr. 3,70–4,00 for kvinner, rekna som medeltal for heile landet. Året før var kostdagsverdet kr. 4,20–5,30 for menn og kr. 3,80–4,10 for kvinner.

Lønsavtalen frå 1954 — mellom Jordbrukets Arbeidsgiverforening og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund gjekk ut 15. januar 1956. 12. januar vart det semje om nye lønssatsar. Den nye avtalen vart gjord gjeldande frå 1. mars 1956, då ein venta ny prisavtale for jordbruket frå denne datoen. Den leiande

lønssatsen vart auka med 45 øre pr. time — ein auke på ca. 16 prosent. Auken — rekna i prosent — ymsa elles noko for dei einstilte satsane. Satsane er normalsatsar, som før.

Satsane for timelønt gardsarbeid vart sette til kr. 2,00 for menn i alderen 16–18 år, med auke til kr. 3,25 for menn over 21 år med 4 års praksis. For kvinner var satsane kr. 1,85 (16–18 år), aukande til kr. 2,50 (over 20 år med 4 års praksis). Dette gjeld fast arbeid. For sesongarbeid o. l. er det eit tillegg på kr. 3,00 pr. dag for mannlege arbeidarar over 21 år, og elles kr. 2,00 pr. dag.

For gardsarbeidarar blir det ikkje lenger gjevi satsar for månadsløn, men ein kan framleis gjera avtale om månadsløn på grunnlag av timeløna og rekna etter 200 timar pr. måned. For røktarar og kvinneleg innehjelp er det framleis lønssatsar pr. måned.

For fjørsrøktarar aukar satsane frå 662 kroner pr. måned for fjøs med 10–14 kyr, til 772 kroner for fjøs med minst 2 underordna arbeidarar. Røktarar med 4 års praksis på same gard skal ha eit tillegg på 200 kroner pr. år.

Lønssatsane gjeld bruttoløn. For naturali blir det gjort frådrag etter gjeldande satsar. Frå 1. mars 1956 er desse satsane auka og. Frådraget for kost er kr. 4,00 pr. dag eller kr. 120,00 pr. måned. For losji er frådraget frå kr. 35,00 til kr. 50,00 pr. måned. Tidlegare var satsane kr. 3,85 pr. dag for kost og kr. 30,00 pr. måned for losji. Arbeidarar med eige hushald skal ha høve til å kjøpa det dei treng av produkt frå bruket, verdsett etter vanleg pris ved sal frå bruket.

Tabell 41 syner nokre av dei vanlege satsane.

Tabell 41. Nokre tariffsatsar frå lønsavtalane.

	Gardsarbeidar over 21 år med 4 års praksis		Fjørsrøktar ved fjøs med 15–19 kyr	Kvinneleg innehjelp over 20 år
	med månadsløn	med timeløn (fast arbeid)		
	Kr. pr. mnd.	Kr. pr. time	Kr. pr. mnd.	Kr. pr. mnd.
Frå 15. jan. 1950..	337,00	1,80	385,00	¹ 140,00
» 15. okt. 1950..	372,00	1,98	425,00	¹ 168,00
» 15. april 1951..	406,00	2,15	464,00	¹ 199,50
» 15. okt. 1951..	448,00	2,36	510,00	¹ 227,50
» 15. jan. 1952..	488,00	2,56	554,00	¹ 255,00
» 15. jan. 1953..	496,00	2,60	563,00	¹ 264,00
» 14. april 1954..	536,00	2,80	607,00	¹ 264,00
» 1. mars 1956..	..	3,25	707,00	² 470,00

¹ Med fri kost og losji.

² Kost og losji rekna med.

For arbeid i gartneri og hagebruk er det serskilte satsar. Satsane for time-lønte arbeidarar over 19 år varierer frå kr. 2,45 til kr. 3,65 etter alder, praksis og sone. Det er eigne satsar for gartnerlærlingar og utlærde gartnerar.

I lønsavtalane er den ordinære arbeidstida for vanleg jordbruksarbeid sett til 48 timar pr. veke. For røktarar skal den vanlege arbeidstida ikkje vera over 220 timar pr. 4 veker. Arbeid utover dette skal godtgjerast etter overtidssatsar. Avtalen har òg vedtak om ferie i samsvar med ferieloven m. m.

Lov av 1948 om arbeidsvilkår i jordbruket er framleis gjord gjeldande, og det er gjevi føresegnar om forbod mot å setja ungdom under 18 år til fârløgt arbeid i jordbruket.

Prisar på landbruksprodukt og produksjonsmiddel m. m.

Hausten 1955 vart det sett i verk ei rekkje tiltak for å avhjelpa dei verste fylgjene av tørken det året. Det vart gjevi ekstrarasjonar av subsidiert kraftfôr til mjølkekyr i fylka på Austlandet og i Agder, i Rogaland og luter av Sør-Trøndelag. I dei same distrikta, med unnatak av Rogaland, fekk mjølkeproduzentane eit omframtilskot på 8 øre pr. kg mjølk, eller kr. 1,50 pr. kg fjell- og gardssmør. For alle bruk med under 100 dekar dyrka jord, utan omsyn til kva distrikt dei ligg i, vart driftsvansketilskotet for mjølk auka med 50 prosent. Staten skulle dekkja ekstraordinære kostnader til mjølketransport og betala frakta for stråfôr frå Trøndelag til tørkeskadde område. Staten skulle òg fremja eksport av kjøt og dekkja frakttilskot for slakt etter gjeldande reglar, utover den summen som tidlegare var løyvd til dette. Dessutan skulle det gjevast høve til auka driftskreditt.

Samstundes vart det gjort framlegg om å taka opp tingingar i januar 1956, med sikte på ein ny prisavtale som skulle gjelda frå 1. mars 1956. I desember gav Stortinget ei løyving på 40,5 mill. kroner til dekking av utgiftene ved hjelpe-tiltaka.

Alt i februar 1956 vart tariffølønene i jordbruket reviderte. For den leiande satsen vart det ein auke på ca. 16 prosent. Dei nye satsane skulle gjelda frå 1. mars 1956.

Fyrst etter langvarige tingingar vart den nye jordbruksavtalen vedteken av partane den 19. april 1956. Avtalen gjeld på visse vilkår for tida fram til 1. juli 1958, men med visse reguleringsføresegner, m. a. etter tariffoppgjær i andre næringar. Regjeringa hadde dregi opp ei ramme for dei økonomiske oppgjera våren 1956. Der var det rekna med ein medels lønsauke på 20 øre pr. time og 8 øre i prisauke pr. liter mjølk. Dersom det for tariffavtalar som gjeikk ut seinast 1. mai vart gjort brigde som fall utanom denne ramma, skulle det takast opp tingingar om justering av avtalen. Ein viss kostnadsauke i jordbruket skulle òg gjeva rett til justering av avtalen.¹⁾

I jordbruksavtalen for 1956-1958 er det vedtak om auka prisar for mjølk og meieriprodukt og brigde i tilskota for mjølk. Pristillegga skulle ha verknad frå 1. mars 1956, slik at det vart gjevi etterbetaling av statsmidlar (ca. 16 mill. kroner) for tida før dei nye prisane tok til å gjelda. Det var ein føresetnad ved avtalen at det skulle bli ny kraftfôr- og korntrygdskipnad. Det vart rekna med at dei årlege statsutgiftene til korntrygd og subsidiering av kraftfôr og kunstgjødsel skulle reduserast med 49 mill. kroner. Dette skulle dekkja auka driftstilskot på mjølk (ca. 29 mill. kroner) og dessutan gjeva 20 mill. kroner årleg til eit fond for finansiering av driftsbyggnader i landbruket. Etter avtalen skulle det òg skipast eit reguleringsfond for å sikra avsetnaden av jordbruksvarer. Dette fondet skal årleg få 8 mill. kroner over statsbudsjettet serskilt til regulerings-tiltak for mjølkeprodukt. Vidare skal fondet få 15. mill. kroner frå kraftfôr-fondet, som er ein lekk i den nye kraftførskipnaden. Skipnaden med frakttilskot for slakt skulle haldast ved lag innan ei ramme på 7 mill. kroner pr. år. Elles skulle det gjevast eit eingongstilskot på 12 mill. kroner, som i nokon mon skulle dekkja dei utgiftene Norges Kjøtt- og Fleskesentral hadde ved regulering av kjøtmarknaden i 1955-56. I avtalen var det teki med visse vedtak om ulltrygda og potettrygda og om eit tilskot på 1 mill. kroner til såfrø i fjellbygdene og i Nord-Noreg.

Det ålmenne prisnivået, slik det kjem til syne i engrosprisindeksen, viste heller små brigde i åra 1952-1955. Det gjorde seg gjeldande ein viss auke i fjerde

¹ På grunnlag av ein lønsauke på 3 øre pr. time utover ramma vart jordbruksavtalen justert i mars 1957 med omsyn til mjølkeprisen.

kvartal 1955, og denne auken heldt fram i 1956. Fylgjande tal frå engrosprisindeksen til Statistisk Sentralbyrå er etter den nye serien, der 1952 er lik 100.

	1952	1953	1954	1955	1956
Totalindeks ...	100	99	101	103	108

Indekstala gjeld prisar ved den innanlandske fyrstegongsomsetnaden av varer — med vektal etter omsetnaden i 1952.

Prisindeksen for jordbruket som Norges Landbrukshøgskole utarbeider, byggjer på prisar til produsent og gjeld norske jordbruksvarer. Indekstala for dei seinare år ser ein av tabell 42.

Tabell 42. Prisindeks for jordbruket frå Norges Landbrukshøgskole. Årsindeks. 1938–39 = 100.

	1948	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956
	-49	-51	-52	-53	-54	-55	-56	-57
I. <i>Jordbruksprodukt i alt</i>	247	264	287	300	296	326	338	339
A. <i>Planteprodukt</i>	212	267	291	313	287	346	369	299
1. Korn.....	227	270	301	341	343	356	355	358
2. Poteter.....	203	273	266	265	249	325	395	256
3. Høy.....	251	243	337	327	251	221	350	319
4. Grønsaker og frukt.	182	257	304	336	237	391	358	234
B. <i>Husdyrprodukt</i>	255	264	286	297	298	322	330	349
1. Mjølke.....	251	257	279	291	278	307	335	364
2. Kjøtt.....	248	257	271	303	332	361	341	347
3. Flesk.....	266	279	304	299	332	333	306	311
4. Egg.....	271	250	298	303	248	256	276	267
5. Ull.....	385	601	643	401	482	522	491	509
II. <i>Varer som ein kjøper, i alt</i>	166	212	238	252	256	259	255	297
A. <i>Produksjonsmiddel</i> .	166	215	234	246	248	247	247	298
1. Kunstgjødsel.....	123	133	144	149	149	147	152	160
2. Kraftfôr.....	154	244	264	262	259	257	252	347
3. Maskinar, reiskapar.	192	207	223	248	246	255	262	266
4. Bygningar.....	205	210	232	274	285	282	286	294
5. Ymse.....	159	170	191	205	221	214	222	227
B. <i>Innkjøpte mat- og kledevarer m. m...</i>	167	205	247	263	273	285	273	294
III. <i>Arbeidsløn</i>	395	459	511	563	586	626	661	725

Indekstallet for jordbruksprodukt i alt har auka dei siste åra, men for året 1956–57 var auken berre 1 poeng, til 339 mot 338 året før. Tallet for planteprodukt gjekk mykje ned, medan indeksetallet for husdyrprodukt synta auke. Oppgangen skriv seg serleg frå auken i mjølkeprisen.

Tabell 43 syner indekstala månadsvis for hovudgruppene.

Kornprisane for avlingsåret 1956 var dei same som året før: 90 øre pr. kg for kveite, 83 øre for rug, 70 øre for bygg og 61 øre for havre. Som før var det eit tillegg på 4 øre pr. kg for bygg frå visse fjell- og fjordbygder. Korn som berre er skikka til fôr, har Statens Kornforretning teki mot etter lægre prisar, såleis 73 øre pr. kg kveite, 63 øre pr. kg bygg og 54 øre pr. kg havre.

Korntrygda for avlinga i 1956 vart brigda i samband med den nye kraftfôrskipnaden, og gjeld berre for avgrensa mengder. For matkorn av kveite og

Tabell 43. Prisindeks for jordbruket frå Norges Landbrukshøgskole.
Månadsindeks. 1938-39 = 100.

	Plante- produkt			Husdyr- produkt			Jordbruks- produkt i alt			Tekniske pro- duksjonsmiddel		
	1954	1955	1956	1954	1955	1956	1954	1955	1956	1954	1955	1956
Januar	332	344	373	310	332	344	314	334	348	249	244	248
Februar	342	346	396	311	321	340	316	325	349	249	245	249
Mars	354	347	409	308	311	336	315	316	348	249	245	251
April	357	348	413	302	305	336	310	311	348	249	246	252
Mai	361	366	413	299	306	329	309	316	342	249	246	259
Juni	374	395	403	300	308	329	312	322	341	248	246	307
Juli	358	415	384	331	314	334	335	330	342	247	246	307
August	302	537	302	338	316	347	332	351	340	247	245	305
September	295	361	283	338	348	360	331	350	348	247	245	305
Oktober	298	340	282	336	353	361	330	351	348	247	245	307
November	319	344	283	336	357	359	333	355	347	247	245	308
Desember	335	351	295	339	358	368	338	358	357	244	247	308

rug er trygda 19 øre pr. kg for inntil 1 000 kg pr. bruk. Utanom dette er trygda for kveite, rug, bygg og erter 14 øre pr. kg og 10 øre pr. kg for havre og blandkorn, men samla mengd som det blir gjevi trygd for, er avgrensa i høve til bu-skapen på bruket pr. 1. juli (for slaktegris og pr. 1. februar), men utan omsyn til bruksstorleik. For kyr t. d. er mengda 250 kg, for slaktegris 50 kg og for

Tabell 44. Korn- og potettrygd 1950-51 til 1954-55
(avlingsåra 1950-1954).

	I alt bruk med trygd	Trygd i 1000 kroner			Prosentvis delt på fylka		Prosentvis delt på korntrygd og potettrygd	
		Korn- trygd	Potet- trygd	Til saman	Korn- trygd	Potet- trygd	Korn- trygd	Potet- trygd
<i>Rekneskapsår:</i>								
1950-51	143 450	22 984	10 460	33 444	-	-	68,7	31,3
1951-52	152 580	25 520	14 963	40 483	-	-	63,0	37,0
1952-53	146 483	23 415	15 639	39 054	-	-	60,0	40,0
1953-54	144 692	25 485	21 447	46 932	-	-	54,3	45,7
1954-55	141 238	25 929	15 930	41 859	-	-	61,9	38,1
<i>Fylka 1954-55:</i>								
Østfold	6 987	2 608	336	2 944	10,1	2,1	88,6	11,4
Akershus	7 959	3 086	458	3 544	11,9	2,9	87,1	12,9
Hedmark	14 089	3 968	1 307	5 275	15,3	8,2	75,2	24,8
Oppland	14 003	4 186	1 739	5 925	16,1	10,9	70,6	29,4
Buskerud	7 399	1 530	500	2 030	5,9	3,1	75,4	24,6
Vestfold	5 446	1 858	1 188	3 046	7,2	7,5	61,0	39,0
Telemark	6 010	532	683	1 215	2,1	4,3	43,8	56,2
Aust-Agder	3 880	203	325	528	0,8	2,1	38,4	61,6
Vest-Agder	4 734	161	273	434	0,6	1,7	37,1	62,9
Rogaland	10 084	1 782	1 524	3 306	6,9	9,6	53,9	46,1
Hordaland	8 226	83	500	583	0,3	3,1	14,2	85,8
Sogn og Fjordane	7 083	85	754	839	0,3	4,7	10,1	89,9
Møre og Romsdal	10 579	628	923	1 551	2,4	5,8	40,5	59,5
Sør-Trøndelag	9 939	2 588	1 573	4 161	10,0	9,9	62,2	37,8
Nord-Trøndelag	9 648	2 538	2 858	5 396	9,8	17,9	47,0	53,0
Nordland	9 846	84	697	781	0,3	4,4	10,8	89,2
Troms	4 593	9	238	247	-	1,5	3,6	96,4
Finnmark	733	-	54	54	-	0,3	-	100,0

fjørfe 10 kg. Berre korn som er skikka til mat eller har fullt verd som fôr, er rettkomi til trygd.

Frå og med 1948 har ein hatt potettrygd òg. Denne trygda vart dels knytt til potetarealet, dels til den potetmassen som vart nytta til silofôr. Arealtrygda vart redusert for avlingsåret 1954, og for potetavlinga 1955 og 1956 er det arealtrygd berre for Nord-Noreg og fjell- og fjordbygder i Sør-Noreg. Mengda av potet-silo har auka mykje sidan trygda vart sett i verk, og for avlingsåret 1954 vart det gjevi trygd til 95 mill. dm³ silomasse. For avlingsåret 1955 var silomengda noko mindre. Silotrygda var 12 øre pr. dm³ kokt masse og 8 øre pr. dm³ rå masse for inntil 10 000 dm³ pr. bruk. Dei same satsane gjeld for avlingsåret 1956 òg.

Tabell 44 gjev eit oversyn over korn- og potettrygda for avlingsåra 1950–1954 etter rekneskapane frå Statens Kornforretning.

Tabell 45 gjev eit oversyn over kjøp og leigemaling av norsk korn og utgif-tene til trygd m. m. for kornet.

Tabell 45. Kjøp og leigemaling av norsk korn, utgifter til trygd o. a.

	Statens kjøp av norsk korn ¹	Bygdemylnene: Leigemaling og kjøp ²	Statens utgifter til:	
			Trygd	Innkjøp, frakt o. a. for norsk korn
	Tonn	Tonn	Mill. kr.	Mill. kr.
1938–39	72 293	206 711	11,2	1,8
1939–40	51 743	201 545	11,6	1,5
1948–49	84 893	190 619	24,5	2,5
1949–50	45 174	182 056	23,7	1,6
1950–51	52 471	186 163	23,7	2,0
1951–52	65 812	181 204	26,1	3,0
1952–53	80 407	166 986	23,8	3,5
1953–54	128 154	176 112	26,6	5,4
1954–55	146 186	179 201	26,7	6,3
1955–56	121 112	159 128	24,6	5,3

¹ Frå 1948–49 også bygdemylnene sitt kjøp.

² Frå 1948–49 berre leigemaling.

Tabell V bak i boka gjev eit oversyn over samla tilgang og avgang av korn og poteter, rekna etter forbruksår.

Tabell 46 viser medelprisane for sume produkt etter oppgåver frå Landbrukets Priscentral. Det er medeltal for 6 av dei største byane i landet.

Tabell 46. Prisar til produsent.

	Høy			Poteter			Egg		
	Kr. pr. 100 kg			Kr. pr. 100 kg			Kr. pr. kg		
	1939	1955	1956	1939	1955	1956	1939	1955	1956
Januar	6,25	20,00	27,00	8,75	26,62	32,35	1,33	3,32	3,31
Februar	6,21	20,40	30,00	9,19	28,25	35,75	1,21	3,29	3,62
Mars	6,13	21,80	30,00	9,05	28,40	38,33	1,16	3,68	4,12
April	6,30	23,70	30,00	8,69	29,20	38,63	1,29	4,00	4,11
Mai	7,06	27,83	30,00	8,35	30,80	38,66	1,20	4,75	4,11
Juni	7,53	29,50	30,00	8,05	36,17	37,63	1,19	5,00	4,10
Juli	7,50	29,50	24,00	10,54	48,67	37,00	1,28	4,84	4,61
August	7,67	27,00	22,00	7,48	54,70	23,00	1,46	4,55	4,60
September	7,98	27,00	23,00	9,92	30,91	23,30	1,66	4,55	4,95
Oktober	8,35	27,00	23,00	10,33	26,46	18,60	1,80	4,53	5,00
November	8,94	27,00	25,00	10,10	27,71	19,50	2,08	4,53	4,25
Desember	9,13	27,00	26,00	10,10	28,42	20,50	1,66	4,05	3,45
Året	7,42	25,64	26,67	9,21	33,03	30,27	1,44	4,26	4,19

Tabell 46 (framh.). Prisar til produsent.

	Oksekjøt			Sauekjøt			Flesk		
	Kr. pr. kg			Kr. pr. kg			Kr. pr. kg		
	1939	1955	1956	1939	1955	1956	1939	1955	1956
Januar	1,50	6,15	5,50	1,36	5,50	5,00	1,52	5,40	4,72
Februar	1,49	5,88	5,50	1,44	5,50	5,00	1,38	5,01	4,60
Mars	1,46	5,56	5,50	1,57	5,50	5,00	1,32	4,66	4,60
April	1,41	5,50	5,50	1,60	5,50	5,00	1,29	4,70	4,60
Mai	1,38	5,50	5,50	1,63	5,50	5,00	1,36	4,79	4,60
Juni	1,34	5,50	5,50	1,67	5,50	5,00	1,38	4,90	4,60
Juli	1,37	5,50	5,50	1,71	5,84	5,00	1,50	4,90	4,60
August	1,35	5,50	5,50	1,61	5,00	5,40	1,53	4,90	4,60
September	1,49	5,50	5,50	1,53	5,00	5,25	1,64	4,95	5,00
Oktober	1,53	5,50	5,50	1,42	5,00	5,25	1,67	5,10	5,00
November	1,52	5,50	5,60	1,42	5,00	5,30	1,67	5,18	5,05
Desember	1,49	5,50	6,00	1,53	5,00	5,65	1,72	5,35	5,30
Året	1,44	5,59	5,55	1,54	5,32	5,15	1,50	4,99	4,77

På grunn av dei små avlingane i 1955, var potetprisane heller høge heile fyrste halvåret 1956. Utover hausten vart det rikeleg med nye poteter, og prisane gjekk mykje ned. I oktober 1956 var medelprisen til produsent kr. 18,60 pr. 100 kg mot kr. 26,46 i oktober 1955. Potetmjølfabrikkanane sette same grunnpris for fabrikkpoteter hausten 1956 som året før, med kr. 1,10 pr. kg stive + køyre- og lagringstillegg.

Grønsakprisane gjekk noko ned utover hausten 1955, og dei var lægre vinteren 1955-56 enn året før. Hausten 1956 var det store avlingar, serleg av kål og gulrot, og prisane gjekk då mykje ned. Prisane på norsk frukt var etter måten høge hausten 1955, men serleg epleprisane var lægre hausten 1956.

Hausten 1955 vart det sett maksimalprisar på hø, grunna dei små høv-avlingane. I februar 1956 vart prisane auka med kr. 3,00 pr. 100 kg. Frå 20. juli 1956 vart maksimalprisane tekne bort. Prisane gjekk ned i juli-august, men seinare på hausten auka dei att.

Tilførselene av kjøt og flesk var svært store i 1955, og alt i fyrstninga av året gjekk prisane ned. Utførsel av storfekjøt gjorde sitt til å stabilisera prisane. I dei tre fyrste kvartalane av 1956 var prisane om lag ubrigda — med kr. 5,50 pr. kg for oksekjøt, kr. 5,00 for sauekjøt og kr. 4,60 for flesk, etter oppgaver frå Priscentralen. Tilførselene av storfekjøt gjekk noko ned, men flesketilførselene var framleis heller store.

Våren 1956 gjorde jordbruksorganisasjonane krav om høgre engrosnotering på kjøt og flesk. I juli vart det gjevi samtykke til eit sesongtillegg på inntil kr. 2,00 pr. kg for lammekjøt og kr. 1,00 for sauekjøt. Med verknad frå 3. september vart det gjevi samtykke til å auka engrosprisane på flesk med 40 øre pr. kg for klasse I, og noko meir for dei andre klassane. Seinare på hausten vart det gjevi høve til å setja opp engrosprisane på saue- og lammekjøt med inntil 40 øre pr. kg. Det vart ikkje gjevi samtykke til å auka prisane på storfekjøt i denne tida. Difor vart det sett i verk leveringsstogg for kjøt og flesk i november. I slutten av november vart det frå Løns- og prisdepartementet sett fram tilbod om å gå med på å auka noteringsprisen med 30 øre pr. kg for flesk og 50 øre pr. kg for storfe-, kalv- og hestekjøt. Prisauken på kjøt skulle bli dekt ved subsidiering til forbrukarane. Etter dette vart det slutt på leveringsstoggen — frå 26. november. Subsidieringa av kjøtprisane skulle gå for seg ved betaling til kjøparane (forhandlarane).

Det var eit stort sesongfall i eggprisane ved årsskiftet 1955-56. Utover sumaren var tilførselen til sine tider for knapp i høve til etterspurnaden. Samstundes var det gode vilkår for eksport. Noteringsprisen vart auka i juni og september. Brigade i eggprisane måtte òg ha godkjenning frå styresmaktene. Gode pristilhøve i utlandet hadde ført til auka eggproduksjon både i eksport- og importlanda. Vilkåra for eksport av norske egg vart sterkt avgrensa, samstundes som det vart auka tilførsel. Utover hausten var det rikeleg tilførsel av egg. Eit heller stort overskot av egg vart eksportert til prisar som etter kvart gjekk mykje ned. Dei norske eggprisane vart òg sette mykje ned i november og desember. Samla utførsel av egg var 2 600 tonn i 1956 mot 1 400 tonn i 1955.

Prisane på mjølk og mjølkeprodukt vart auka i samsvar med jordbruksavtalen. Maksimalprisen ved sal til forhandlar vart 23. april sett opp med 9,5 øre pr. liter mjølk, 95 øre pr. liter fløyte (35 prosent), kr. 1,00 pr. kg smør og i medel kr. 1,16 pr. kg ost. Pristillegga vart gjorde gjeldande frå 1. mars for produsentane — ved etterbetaling av statsmidlar.

Utsalprisen for mjølk vart etter dette auka med 11 øre pr. liter i laust mål. Utan samanheng med jordbruksavtalen vart utsalprisen for konsummjølk til bruk i vanlege hushald sett ned med 8 øre pr. liter frå 1. september. Samstundes vart statstilskotet til slik mjølk auka med 7,2 øre pr. liter. Ved justering av jordbruksavtalen vart utsalprisen auka med 2 øre pr. liter frå 11. mars 1957.

Tabellane 47 og 48 viser prisane på mjølk og fløyte i utsal og prisane på smør og ost ved sal til detaljist.

Tabell 47. Prisar på mjølk og fløyte. Sone I, laust mål. Øre pr. liter.

	Heilmjølk	Skumamjølk	Kremfløyte (35 pct. feitt)
Frå 18. februar 1949	45	20	475
» 1. januar 1951	45	20	490
» 25. april 1951	¹ 47	21	510
» 2. mai 1951	¹ 49	21	550
» 17. desember 1951	54	24	595
» 3. juli 1952	56	26	595
» 1. desember 1952 (til vanlege hushald)..	45	26	595
» 1. juli 1954 —>—	53	27	655
» 23. april 1956 —>—	64	32	770
» 1. september 1956 —>—	56	32	770
» 11. mars 1957 —>—	58	32	780

¹ + 1 øre i Oslo og Bergen meieriområde.

Tabell 48. Prisar på smør og ost, frå meieri til detaljist. Kr. pr. kg.

	Smør	Heilfeit gaudaost	Halvfeit nøkkelost	Blanda geitmysost	Mager mysost
Frå 3. april 1950	6,60	2,90	2,30	2,90	1,20
» 1. januar 1951	6,60	3,55	2,65	3,60	1,35
» 18. mai 1951	6,60	3,85	3,00	3,80	1,45
» 1. januar 1952	6,60	4,35	3,50	4,15	1,80
» 3. juli 1952	6,60	4,55	3,70	4,35	1,95
» 1. juli 1954	7,05	5,20	4,45	5,00	2,65
» 23. april 1956	8,05	6,35	5,60	6,20	3,80

Statstilskotet til mjølkeprisen er dels eit grunntilskot som blir rekna med i grunnprisane når mjølkesentralane gjer opp med produsentane, dels eit driftstilskot som blir rekna ut serskilt for dei einskilde produsentar. Grunntilskotet som gjeld all meierimjølk, var i medel 14 øre pr. liter frå juli 1954. Driftstilskotet var 6 øre pr. kg for dei fyrste 2 500 kg av årsleveransen pr. bruk, 4 øre pr. kg for

dei neste 2 500 kg og 2 øre pr. kg for inntil 2 500 kg meir enn dette. Etter avtalen frå april 1956 skal grunntilskotet vera 12,7 øre pr. liter i medel for året. Det skiftar mellom ca. 9 øre i mai-juni og 16 øre i september-januar. Tilskotet for geitemjølkk er 2 øre høgere. For heilmjølkk og anna uskuma mjølkk som blir levert til detaljutsal, blir det gjevi eit omframtilskot på 10 øre pr. liter. Frå 1. september vart dette tilskotet auka til 17,2 øre pr. liter, i samsvar med brigdet i utsalsprisen for mjølkk. Driftstilskotet vart etter jordbruksavtalen sett til 9 øre pr. kg for inntil 5 000 kg mjølkk årleg pr. bruk og 5 øre pr. kg for inntil 5 000 kg meir enn dette. Elles var det nokre brigde i tilskotsreglane for Finnmark og visse fjell- og fjordbygder og for fraktutgiftene for mjølkk frå produsent til meieri.

Dei prisane som meieria kan betala til leverandørane, vil òg retta seg etter driftskostnadene ved meieria. Tabell 49 gjev eit oversyn over det økonomiske resultatet for meieridrifta etter meieristatistikken.

Tabell 49. Bruttovinning og nettovinning av meierimjølka.
Øre pr. kg. (Kondenseringsfabrikkane ikkje med.)

År	Bruttovinning	Driftsutgifter	Nettovinning	Av dette		
				Til leverandørane		Til andre føremål
				Utbetalt	Andre utreisler	
1950	55,03	7,94	47,09	44,82	0,51	1,76
1951	57,92	9,09	48,83	47,00	0,59	1,24
1952	64,09	10,37	53,72	51,38	0,78	1,56
1953	65,54	10,10	55,44	53,30	0,81	1,33
1954	69,83	10,86	58,97	56,52	1,06	1,39
1955	75,26	11,95	63,31	60,94	1,20	1,18

Det var auka utførsel av mjølkeprodukt i 1956 — 4 300 tonn smør og 3 700 tonn ost i 1956 mot 1 700 tonn smør og 2 000 tonn ost i 1955.

Noteringsprisane for norsk ull har stort sett vori ubrigda dei siste åra. Tabell 50 viser sume av prisane.

Tabell 50. Prisnoteringar for norsk ull. Kr. pr. kg.

	Sams heilårs- og haustull	Klasse A I	Klasse A Ekstra
Oktober 1950	6,70	10,50	12,45
Desember 1950	9,30	14,50	17,10
Mai 1951	10,40	16,20	19,10
August 1951	6,40	10,00	11,80
Mars 1952	5,80	9,00	10,60
April 1952	4,00	6,20	7,30
Mai 1952	4,70	7,40	8,70
Oktober 1952	5,10	8,00	9,60
Mai 1953	5,80	9,00	10,80
Oktober 1953	5,75	9,50	10,50
1. april 1954	6,85	9,75	10,50
10. mai 1954	7,35	10,25	11,00
11. oktober 1954	7,35	9,75	10,50

Det har framleis vori noko utførsel av ull, 677 tonn i 1956 mot 734 tonn i 1955.

I sesongen 1955-56 vart det omsett pelsskinn for ca. 35 mill. kroner ved Oslo-auksjonane, mot 27 mill. kroner i sesongen før. Eksportverdet av ureidde pelsskinn (med unnatak av sel og kobbe) var 47,9 mill. kroner i 1956 mot 40,7 mill. kroner i 1955. Marknaden låg framleis godt til rette for minkskinn. Det vart bodi fram mykje skinn av mutasjonsmink. Prisane var noko fallande, og sesongen 1956-57 tok til med noko dårlegare prisar ved desemberauksjonane 1956 enn ved auksjonane i desember 1955, både for rev- og minkskinn. Tabell 51 gjev eit oversyn over skinnprisane ved Osloauksjonane.

Tabell 51. Medelprisar for pelsskinn ved Oslo-auksjonane.
Kr. pr. skinn.

	Sølvrev	Platina- rev	Blårev	Standard mink		Mutasjonsmink			
1950-51	172	192	125	151		193			
1951-52	127	168	92	97		148			
1952-53	80	145	68	79		119			
1953-54	84	127	95	95		132			
1954-55	99	131	170	110		147			
				Stand. I-II		Pastell I-II		Silverblue I-II	
				Han- nar	Tis- per	Han- nar	Tis- per	Han- nar	Tis- per
Desember 1955 .	79	..	85	156	88	220	139	176	107
Januar 1956 ...	92	123	83	129	76	199	121	165	108
Februar 1956 ...	92	131	67	118	74	188	114	150	95
April 1956	71	130	69	105	64	149	94	124	91
Medel 1955-56 ..	86	126	81	126	76	191	119	168	105
Desember 1956 .	67	118	83	133	62	168	94	168	103
Januar 1957 ...	75	120	79	108	52	140	72	159	83
Mars 1957	80	118	82	96	53	137	66	128	74

Etter tingingar vart det i september 1956 semje om tømmerprisane for 1956-57. For Austlandet og Sørlandet vart prisen på toppmålt tømmer kr. 100,50 pr. m³ for gran og kr. 97,50 for furu. Prisen på midtmålt tømmer var kr. 86,00 for gran og kr. 75,00 for furu og for skurdslip av furu kr. 85,00. Ei investeringsavgift på 10 prosent av bruttoverdet er då rekna med i prisen. Desse prisane ligg mellom kr. 2,50 og kr. 6,00 høgre enn i sesongen før. Skipnaden med prisreguleringsavgifter og prisreguleringsstilskot som galdt i 1954-55 og 1955-56, vart ikkje nya oppatt. Treforedlingsindustrien skal i staden betala ei avgift i 1956-57 for kjøp av granvyrke. Denne er på kr. 3,25 pr. m³ fast mål og kr. 2,50 pr. m³ laust mål og går til eit «Skogtiltaksfond». Samla avgift skal ikkje vera meir enn 11,05 mill. kroner. Fondet skal ha som føremål å yta lån til sams tiltak for å fremja skogbruket, m. a. til framdrift og omsetnad av skogsvyrke. Vidare var det føresetnaden at prisane på skurdlast vart sette opp.

Det vart fastsett nye noteringsprisar for ved på Austlandet og i Trøndelag, gjeldande frå 1. april 1956. For 60 cm bjørkeved vart prisane auka med kr. 8,00 pr. famn og for skogsved med kr. 6,00 pr. famn.

Tabell 52 gjev eit oversyn over tømmer- og vedprisane.

Tabell 52. Prisær for tømmer og ved.

	Basisprisar for tømmer, levert vassdrag på Austlandet. Kr. pr. m ³					Vedprisar Kr. pr. famn		
	Skurd-tømmer		Slip- og cellulose-tømmer			Bjørk 60 cm	Skogsved	
	Gran	Furu	Gran	Furu	Skurd-slip (furu)		60 cm	3 m
1949-50	47,00	46,50	41,50	36,00	39,50	68,00	55,00	211,00
1950-51	73,00	67,50	64,50	54,50	58,00	68,00	55,00	211,00
1951-52	81,50	81,50	70,00	65,00	68,00	90,00	70,00	270,00
1952-53	78,00	78,00	67,00	59,00	65,00	100,00	80,00	310,00
1953-54	78,00	75,00	67,00	55,00	65,00	90,00	72,00	279,00
1954-55	90,60	87,60	79,00	61,00	73,50	90,00	72,00	279,00
1955-56	97,60	94,60	83,50	69,00	80,00	105,00	80,00	310,00
1956-57	100,50	97,50	86,00	75,00	85,00	113,00	86,00	335,00

Lønsavtalen i skogbruket vart i 1956 sagt opp av begge partane. Eit framlegg om ny avtale vart vraka av arbeidarane, og det kom til konflikt ved utgangen av september. Den 17. oktober kom det i stand ny avtale, og det vart slutt på konflikten. Avtalen gjeld til 31. august 1957. Ved denne avtalen vart løns-satsane for hogging auka med om lag 6 prosent og for lunning og køyring med om lag 8 prosent.

Prisnivået for produksjonsmiddel til landbruket har auka mykje i 1956. Indekstalet for denne varegruppa i prisindeksen frå Norges Landbrukshøgskole var 247 i desember 1955, 308 ved utgangen av året 1956 og 298 for driftsåret 1956-57. I høve til 1955-56 var det kraftfôret som synte mest auke.

Etter jordbruksavtalen vart dei generelle tilskota til kunstgjødsel sette ned med 3 mill. kroner. Kunstgjødselprisane for terminen 1956-57 ligg noko høgre enn i førre innkjøpstermin. Tabell 53 viser prisane ved levering om våren. Om hausten er prisane noko lægre.

Tabell 53. Prisar på kunstgjødsel og kraftfôr. Kroner pr. 100 kg.

	Kunstgjødsel			Kraftfôr			
	Kalk-salpeter 15,5 pct. N	Super-fosfat Norsk 7,4-7,9 pct. P	Kalium-gjødsel 31,5-34,9 pct. K	Fôr-blanding (ca. 50 pct. protein)	Maisgrøp	Ruggris	Sildmjøl (salt-fattig)
1949	14,45	11,15	15,80	37,59	32,00	22,50	36,28
1950	14,45	11,15	15,80	60,82	43,83	34,78	64,28
1951	16,00	11,30	19,35	71,69	55,80	41,00	77,20
1952	17,35	11,85	20,60	71,81	55,80	41,00	77,20
1953	17,35	11,85	20,60	70,00	55,80	41,00	77,20
1954	17,40	11,85	20,60	70,00	55,80	40,49	77,20
1955	16,90	12,10	20,70	67,50	55,80	36,90	77,20
1956	17,90	13,70	23,10	86,83	71,07	51,50	99,80
1957	18,50	14,60	24,50	..	..	..	..

Frå 1. mai 1956 vart prisane på kraftfôr auka frå eit nivå på vel 50 øre pr. føreining til 70-75 øre pr. f.e. Ved kjøp på gjeldande tilvisingar for rasjoneringsbolken fram til 30. juni 1956 vart prisane reduserte med 22 øre pr. kg. Det vart gjevi same prisreduksjonen for kraftfôrkjøp mot tilvising etter den nye

kraftfôrskipnaden frå 1. juli 1956. Pristilskotet på 10 øre pr. kg kraftfôr til små bruk fall då bort.

Prisane på landbruksmaskinar og reiskapar vart jamt over auka noko ved årsskiftet 1955-56. Tabell 54 syner nokre prisar våren 1955 og 1956.

Tabell 54. Prisar på maskinar og reiskaper. Kroner pr. stk.

	Plog for traktor 2×10''	Radså-maskin 13 l.	Slåmaskin for traktor	Arbeidskjerre	Høyvogn
				med gummihjul	
1955	1 141	1 360	1 325	920	1 300
1956	1 255	1 496	1 325	920	1 300

Prisane på jordbrukseigedomar har auka mykje sidan 1951. I 1955 var medels skyldmarksverde for vanlege jordbrukseigedomar i fri omsetnad 8 prosent høgre enn året før og vel 40 prosent høgre enn i åra 1949-1951.

I oktober 1954 vart dei tidlegare prisføresegner for fast eigedom tekne bort. Dei nye føresegnene gjeld sal av eigedomar med 1-5 husvære og inntil 10 dekar tomtareal. Dei gjeld berre i område der mellombels lov om husleigeregulering er gjeldande. Lov av 18. mars 1955 om tilskiping av jordbruk (Jordlova) kjem i staden for den tidlegare jordlova frå 1928. Den nye lova gjev staten utvida forkjepsrett til jord.

Tabell 55 gjev eit oversyn over driftsresultata i jordbruket etter dei rekneskapanane som Norges Landbruksøkonomiske Institutt arbeider med.

Tabell 55. Rekneskapsresultat i jordbruket.

År, distrikt og storleiksklassar	Talet på bruk	Innmarksareal-dekar pr. bruk	Kroner pr. dekar								
			Jordbrukskapital	Produksjonsinntekter	Kostnader		Over-skot	Av dette		Løns-evne	For-renting
					I alt, utan-om arbeid og renter	Leige-hjelp		Ut-rekna-rente-krav	Ar-beids-for-teneste til fam.		
1949-50	1 024	118,1	503	197,96	78,24	30,87	88,85	15,09	73,76	104,63	14,48
1950-51	1 023	118,9	529	211,36	84,14	31,73	95,49	15,87	79,62	111,35	16,24
1951-52	1 000	117,2	571	228,75	98,64	31,89	98,22	17,13	81,09	112,98	9,87
1952-53	1 000	118,8	606	244,99	110,86	34,26	99,87	18,18	81,69	115,95	7,84
1953-54	1 002	117,2	660	256,17	117,07	34,55	104,55	19,80	84,75	119,30	11,05
1954	1 004	119,6	605	262,97	129,93	35,07	97,97	18,15	79,82	114,89	6,69
1955	1 016	125,0	612	269,70	145,54	34,35	89,81	21,42	68,39	102,74	4,03
<i>1955:</i>											
Flatbygder	375	201,0	559	240,25	136,98	37,36	65,91	19,57	46,34	83,70	2,97
Skogbygder	174	107,0	543	215,66	123,34	31,72	60,60	19,01	41,59	73,31	23,43
Dal- og fjellbygder	80	74,0	650	278,85	149,69	39,10	90,06	22,75	67,31	106,41	27,22
Agder	60	52,0	732	305,90	165,95	27,66	112,29	25,62	86,67	114,33	8,76
Jæren og Boknfj..	28	112,0	753	460,03	244,39	34,87	180,77	26,36	154,41	189,28	82,47
Fjord- og innbgd.	115	78,0	664	327,02	158,55	43,12	125,35	23,24	102,11	145,23	16,22
Kystbygder	74	59,0	683	348,43	181,57	26,81	140,05	23,91	116,14	142,95	3,78
Nord-Noreg	110	68,0	668	267,87	132,75	24,24	110,88	23,38	87,50	111,74	22,82
Inntil 50 dekar ..	231	40,0	753	338,69	179,84	28,25	130,60	26,36	104,24	132,49	33,35
50,1-100 dekar	383	74,0	620	285,55	155,07	28,98	101,50	21,70	79,80	108,78	6,00
100,1-200 »	229	137,0	558	232,46	125,88	38,97	67,61	19,53	48,08	87,05	7,07
200,1-300 »	93	245,0	452	183,51	101,04	42,66	39,81	15,82	23,99	66,65	9,68
300,1-500 »	58	375,0	508	197,67	106,38	51,73	39,56	17,78	21,78	73,51	22,05
Over 500 »	22	620,0	501	211,37	115,76	62,92	32,69	17,54	15,15	78,07	22,73

I tabellen er driftsresultata sette opp på ein annan måte enn før. Verdsetting for familien sitt arbeid er ikkje teki med i kostnadene, og overskotet skal då nyttast både til kapitalrenter og til betaling for familien sitt arbeid. Lønsemda kan ein elles rekna ut anten som arbeidsforteneste, etter frådrag av vanleg rentekrav, eller som kapitalforteneste (forrenting), dersom ein reknar med vanleg arbeidsbetaling for familien. Lønsevna er samla arbeidsforteneste for familien og legehjelpa rekna under eitt.

Frå og med 1954 blir rekneskapsresultata rekna ut for kalenderåret. Dette er i samsvar med rekneskapsterminen for jordbruk som etter skattelova har rekneskaps- eller noteringsplikt. Jordbrukskapitalen blir frå same tid rekna pr. 31. desember (mot før pr. 31. mars) og verdet av hovudbygningar blir no haldi utanom driftsrekneskapen.

Både inntekter og kostnader har auka sidan 1949-50. Utgiftene til legehjelp syner heller små brigde, for di denne arbeidshjelpa er redusert, samstundes som timeløna har auka.

Overskot og arbeidsforteneste auka frå 1949-50 til 1953-54, men gjekk attende i 1955.

Driftsresultata ymsar mykje med bruksstorleiken. Stort sett har dei minste bruka etter måten stor inntekt pr. dekar, men det er likevel for lite til å gjeva vanleg dagløn for arbeidet. Desse bruka har stor lønsevne pr. dekar, men lita lønsevne pr. time. Dei større bruka har mindre inntekt og overskot pr. dekar, men dei har òg færre arbeidstimar å dela overskotet på. Desse bruka har større lønsevne pr. time. Forrentinga aukar òg med bruksstorleiken.

Dette har i nokon mon verknad på medeltala for dei einskilde distrikt òg.

Rekna pr. brukseining, svara overskotet av jordbruksdrifta til kr. 6 476 i 1955 mot kr. 6 990 i 1954. Dette er medetal, vegne i samsvar med bruksfordelinga ved jordbruksteljinga i 1949. Til dette kjem inntektene av skogbruk og andre inntekter utanom jordbruksdrifta. Desse var noko større enn i 1954. Samla overskot for familien (arbeidsvederlag og forrenting) var kr. 11 313 i 1955. Etter frådrag av gjeldsrenter og kårtingar var nettoinntekta kr. 10 520 i 1955, mot kr. 10 159 i 1954.

Tabell 56. Totalrekneskap for jordbruket.¹ Mill. kroner.

	1938-39	1939-40	1952-53	1953-54	1954-55	1955-56	1956-57 Førebelse tal
Inntekter av planteprodukt...	104,7	125,5	369,1	381,2	447,9	507,2	526,0
Inntekter av husdyrprodukt...	461,3	485,6	1 409,7	1 432,7	1 599,2	1 705,1	1 831,1
Andre inntekter	51,5	55,4	145,5	149,7	164,3	149,3	159,4
Lagerbrigde	46,9	15,1	3,5	26,4	8,1	50,9	30,8
I alt inntekter	664,4	651,4	1 927,8	1 990,0	2 219,5	2 310,7	2 547,3
Kostnader	310,9	313,7	820,7	838,1	896,4	1 052,3	1 094,1
Nettoprodukt	353,5	337,7	1 107,1	1 151,9	1 323,1	1 258,4	1 453,2
+ statstilskot	12,3	11,2	62,5	67,4	73,7	87,9	89,1
÷ renter av eigen og lånt kapital	97,4	101,8	141,2	144,3	156,3	222,9	251,0
Utrekna total arbeidsinntekt..	268,4	247,1	1 028,4	1 075,0	1 240,5	1 123,4	1 291,3
Av inntektene:							
Sal av plante- og husdyrprodukt	418,2	442,0	1 356,7	1 392,7	1 603,2	1 770,2	1 917,0
Heimeforbuk av plante- og husdyrprodukt	136,3	158,1	383,3	372,7	401,2	408,1	400,8

¹ Pelsdyrnæringa er rekna med.

I samband med tingingane om jordbruksprisane, har Budsjettneimnda for jordbruket gjort utrekningar over samla inntekter og utgifter for heile jordbruksnæringa. Prinsippa for utrekningane er dei same som dei Byrået nyttar når det set opp nasjonalrekneskapen. Totalrekneskapen skal i fyrste rekkje syna kva verd som er skapt i driftsåret av den arbeidskraft og kapital som er sette inn i jordbruket. Som kostnader reknar ein med verdet av varer og tenester frå andre næringssektorar og slitasje på varige driftsmiddel, som maskinar, reiskapar og driftsbygningar. Den summen som då er att, kallar ein jordbruket sitt nettoprodukt. Som tillegg til nettoproduktet reknar ein visse statstilskot for å fremja produksjonen. Etter frådrag av kapitalrenta kjem ein fram til vederlaget for all arbeidskraft, som er sett inn i jordbruket. Hovudresultata ser ein av tabell 56.

I høve til året før, gjekk nettoproduktet og arbeidsinntekta noko ned i 1955-56. Samla inntekter hadde auka, men kostnadene hadde òg auka, serleg til kjøp av fôr. Dessutan gjorde lagerbrigde (m. a. nedgang i buskapsverdet) sitt til å setja ned inntektene. Førebelse oppgaver for 1956-57 syner auka inntekter, serleg for mjølk. For total arbeidsinntekt er auken 168 mill. kroner.

Reknar ein inntektene etter faste prisar, får ein eit uttrykk for brigda i produktmengdene. Relativtala er då ein volumindeks for produksjonen. Tabell 57 viser desse tala for dei siste åra.

Tabell 57. Sal og heimeforbruk av plante- og husdyrprodukt.

	1938-39	1953-54	1954-55	1955-56	1956-57
Relative tal (volumindeks)	100	107	112	115	123

Det har ikkje vori nye etterrøknader over gjeldstilhøva i jordbruket sidan 1946. Etter likningsoppgåvene pr. 1. januar var gjelda i prosent av bruttoeiga: 45,2 i 1932, 40,3 i 1940 og 20,2 i 1946. Ein har ikkje fullstendige oppgaver over gjeldstilhøva for seinare år, men oppgåvene frå bankar og kredittsamskipnader m. m. syner at utlåna har auka. Utlånsmassen frå desse institusjonar er delt på næringar, men slik at jordbruk og skogbruk er sedde under eitt. Tabell 58 gjev eit oversyn over utlåna til jord- og skogbruk.

Tabell 58. Kjende utlån til jord- og skogbruk. Mill. kroner.

Långevarar	31. des. 1953	30. juni 1954	31. des. 1954	30. juni 1955	31. des. 1955	30. juni 1956
Statsb ankar	453	476	501	511	526	530
Forretnings- og sparebankar ¹	784	812	866	898	941	989
Kredit tsamskipnader	127	131	135	137	152	149
Offentlege fond, trygdslag o. l. ¹	62	60	59	62	66	..
Sum	1 426	1 479	1 561	1 608	1 685	..

¹ Tala er retta.

Gjelda til private som har gjevi lån, og varegjeld til handlarar, er ikkje med i tabell 58.

Auken i utlåna må ein sjå i samband med dei store investeringane i tida etter krigen. Det gjeld både jord- og skogbruk og andre næringar. Tabell 59 gjev eit oversyn over investeringa.

Tabell 59. Investeringar i jordbruket. Mill. kroner.

	1952	1953	1954	1955 ¹
Brutto investering	484	510	564	568
Kapitalslit	298	311	317	341
Netto investering	186	199	247	227
Av dette til:				
Driftsbygningar og grunnforbetringar	120	146	168	163
Maskinar m. m.	66	53	79	64

¹ Førebels oppgåve.

Bruttoinvesteringa gjeld òg kapitalslit (vedlikehald og avskrivning) som er rekna med som årlege kostnader i totalrekneskapen (tabell 56).

I 1955 vart det gjennomført penge- og kredittpolitiske tiltak som m. a. skulle bremsa på investeringane. Rentenivået er etter kvart auka. I februar 1955 sette Norges Bank diskontosatsen opp til 3,5 prosent. Samstundes vart utlånsverksemda frå både bankar og kredittsamskipnader avgrensa. I desember 1955 vart det gjort avtale med bankane om skjerpt kredittpolitikk.

Ein stor del av gjelda i jord- og skogbruk er knytt til visse statsbankar og kredittsamskipnader. Tabell 60 syner samla utlån i mill. kroner frå desse institusjonane.

Tabell 60. Utlån frå statsbankar og kredittsamskipnader.
Mill. kroner.

	1939	1949	1955		1956	
			30. juni	31. des.	30. juni	31. des.
Hypotekbanken.....	459,9	373,8	449,5	451,3	453,9	454,9
Småbruk- og Bustadbanken.....	226,9	153,3	549,6	588,2	607,8	644,8
Arbeiderbruk- og Boligbanken	16,5	4,5	1,3	1,2	1,0	0,9
Lånekassen for jordbrukere.....	30,0	11,0	4,1	3,8	3,6	3,4
Driftskredittkassen for jordbruket	0,8	17,4	50,3	51,6	54,5	55,7
Norges Kreditforening for Land- og Skogbruk	56,6	84,0	124,0	128,9	131,1	135,2
Norges Landhypotekforening for 2. prior.	-	0,8	1,4	1,5	1,9	2,0
Centralkassen for Bøndernes Driftskreditt.....	8,4	12,6	11,2	21,9	15,7	32,6

Desse tala gjeld òg utlån utanom jord- og skogbrukssektoren, t. d. lån til bustader utan eigentleg jordbruk.

Gjennom statsbankane gjev staten kreditt på eit rimeleg rentenivå. Utanom dette gjev staten òg direkte stønad til investeringar i jordbruket ved rentefritak og tilskot. Tabell 61 syner tilskota i dei siste budsjettåra.

Tabell 61. Statstilskot til bureising, jorddyrking m. m. 1000 kroner.

	Bureising	Jord- dyrking m. m.	Søkkings- og vass- forsynings- arbeid	Bureisings- og søtervegar	Potet- kjellarar, gjødsel- oppsamling m. m.	Maskin- stasjonar
1949-50 ...	2 315	9 815	692	588	3 810	3 000
1950-51 ...	2 175	9 032	2 541	773	4 975	2 213
1951-52 ...	2 208	10 369	2 558	984	5 443	1 966
1952-53 ...	4 953	13 822	4 642	1 144	2 192	3 243
1953-54 ...	4 504	23 652	6 458	1 521	1 600	2 701
1954-55 ...	6 323	22 919	6 288	1 701	1 095	2 386
1955-56 ...	6 132	32 259	7 584	2 106	767	2 280

Etter at reglane for stønad til jorddyrking vart brigda i 1952, har tilskota til jorddyrkinga auka sterkt. For 1956-57 vart løyvingane auka til 53,5 mill. kroner. Frå 1. juli 1956 vart det atter sett middel- og inntektsgrense for ordinære jorddyrkingstilskot, men med høgre satsar enn dei som galdt før 1952. Dessutan vart det sett ei arealgrense på 200 dekar for ordinære tilskot til nydyrking, men for tilskot til grøfting av tidlegare dyrka jord var det framleis inga arealgrense. Elles er det særskilde tilskot til bureising og visse byggjearbeid på eldre bruk. Hjelpetiltak av fondet for driftsbygningar — som var ein lekk i jordbruksavtalen — blir finansierte gjennom kraftfôrprisane. Administrasjonen av dette er lagd til Statens Småbruks- og Bustadbank. Av tidlegare løyvingar på i alt 35 mill. kroner til regulerings- og foredlingsanlegg for jordbruksvarer, var det nytta 24,3 mill. kroner pr. 30. juni 1956. Etter jordbruksavtalen i 1956 vart det frå og med 1956-57 løyvt 8 mill. kroner til eit fond for reguleringstiltak for å sikra avsetnaden av smør og ost. Elles er det som produksjonsfremjande tiltak framleis tilskot m. a. til sikring av frøavlenn, utnytting av fjellbeiter og til grasfrø m. m. i fjellbygder og Nord-Noreg. Korn- og potettrygda er nemnd tidlegare.

Lova for fremjing av omsetnaden av jordbruksvarer har vori gjeldande sidan 1936. Føremålet med lova er gjennom samyrke å fremja omsetnaden av jordbruks- og hagebruksprodukt. Lova gjev høve til å leggja på avgifter ved omsetnaden av slike varer — for inntil eit år om gangen. Produsentane skal svara avgiftene når dei sel, leverer eller får oppgjer for varene. Avgiftssatsane og samla avgift for dei avgiftspliktige varene var i 1955:

Mjølkk: 0,25 øre pr. liter	i alt ca. 2,8 mill. kr.
Flesk, kjøtt av storfe, kalv og sau: 10 øre pr. kg	— » — 8,6 » »
Egg: 5 øre pr. kg	— » — 0,9 » »
Pelsskinn: 3 prosent av salsummen	— » — 1,0 » »
Grønsaker, frukt og bær: 1,8 prosent av salsummen (jordbær 2 prosent)	— » — 1,7 » »

Dette blir i alt ca. 15 mill. kroner.

Avgiftene blir nytta til opplysningsarbeid, marknadsregulering o. a., og dessutan til stønad ved byggjing av lagerhus, foredlingsanlegg o. l. — etter vedtak av Omsetningsrådet.

Frå 1. februar 1957 blir det lagt avgift til Omsetningsrådet for fjørfeslakt og. Avgifta er 10 øre pr. kg.

I samband med dei økonomiske oppgjer våren 1956 — med ny jordbruksavtale og tariffoppgjer for store grupper av lønsmottakarar — vart omfanget av statstilskota til prisregulering brigda. Frå 20. mars 1956 vart det slutt på subsidiane til sukker, kaffi og råemne til margarin. Subsidiane til brødmjøl vart reduserte. Som nemnt før, vart elles subsidiane til konsummjølk auka noko i september 1956. Tabell 62 gjev eit oversyn over tilskota til prisregulering.

Tabell 62. Tilskot til prisregulering. Mill. kroner.

	Over statsrekneskapen (kap. 1166)							Over Prisdirektoratet sine fond ¹
	Brødmjøl	Mjøl	Kjøtt og fleisk	Kraftfôr og matfeitt	Kunstgjødsel	Anna	I alt	
1952-53	138	205	5	80	34	13	475	192
1953-54	120	254	5	69	40	7	495	101
1954-55	104	266	6	115	40	1	532	136
1955-56	113	322	20	101	35	2	593	159

¹ M. a. til kaffi, sukker og tekstilråvarer.

Samla tilskot over statsrekneskapen var oppe i 782 mill. kroner i 1949-50. Summen vart redusert sterkt i dei fylgjande to åra. Seinare har det vori auke att.

Arbeidsdagen i jordbruket.

I samband med den representative jordbruksteljinga i 1956 vart det henta inn ein del oppgaver over arbeidsdagen i jordbruket — kor lang arbeidsdagen var og inndelinga i økter. Oppgåvene vart gjevne serskilt for sumar- og vintertida.

Frå tidlegare har ein tre etterrøknader over arbeidsdagen i jordbruket. Det var Selskapet for Norges Vel som hadde dei to fyrste — for åra 1915 og 1919. Resultata frå desse vart publiserte under eitt i 1924 i «Arbeidsdagens lengde og inndeling i jordbruk og skogbruk i Norge».

Den tredje etterrøknaden galdt 1939. Det var Statistisk Sentralbyrå som stod for denne. Resultata frå denne etterrøknaden er prenta i «Arbeidstiden m. v. i jordbruk og gartneri 1939» (NOS IX 170). Der er oppgåvene frå 1939 jamførde med oppgåvene frå 1915 og 1919. Publikasjonen gjev såleis eit oversyn over alle etterrøknadene.

Det er turvande å ta visse atterhald når det gjeld jamføring mellom etterrøknaden frå 1956 og dei som har vori tidlegare.

I 1915, 1919 og 1939 vart oppgåvene henta inn på den måten at det vart sendt ut spørjeskjema til dei same som gav dei årlege opplysningar om arbeidsløna i jordbruket — det vil seia til om lag 2 600 brukarar. Svара skulle gjelda arbeidsdagen, slik dei meinte han mest vanleg var i deira del av heradet. Det vart gjevi serskilde oppgaver for større og mindre bruk i 1915 og 1919, men dette skiljet var ikkje markert med nokor viss arealgrense. I 1939 vart oppgåvene gjevne for bruk med stadig leigehjelp («større bruk») og andre bruk («mindre bruk») kvar for seg. For bruka med leigehjelp skulle oppgåvene gjelda arbeidsdagen for tenestgutar og andre leigde gardsarbeidarar. For dei andre bruka var det — som i 1915 og 1919 — den vanlege arbeidsdagen på bruka som skulle leggjast til grunn.

Talet på oppgaver ved dei tre etterrøknadene var om lag 1700.

I 1956 vart oppgåvene henta inn frå dei vel 22 000 bruka som er med i den representative jordbruksteljinga. Dei einskilde brukarane skulle gjeva oppgaver

over arbeidsdagen ved deira eige bruk. I 1956 var det såleis individuelle oppgaver. I alt var det over 15 000 som gav opplysningar om arbeidsdagen.

I dette oversynet er resultatata frå dei fire etterrøknadene jamførde. Samanlikninga gjeld medeltala for alle oppgåvene i dei einskilde fylke. For dei tre fyrste etterrøknadene er tala rekna ut som enkle medeltal på grunnlag av dei tidlegare utrekna tal for større og mindre bruk.

For 1956 har ein òg rekna ut medeltal for bruk av ymse storleik. Det er nytta bruksgruppene: Bruk med 5,1–20 dekar jordbruksareal, 20,1–50 dekar, 50,1–100 dekar og bruk med over 100 dekar jordbruksareal. Desse kassetala er gjevne berre som rikstal.

Når arbeidsdagen tok til.

Av tabell 63 ser ein oppgåvene prosentvis fordelte etter kva tid den ordinære arbeidsdagen tok til om sumaren, rekna etter klokkeslett.

Tabell 63. Talet på bruk prosentvis fordelt etter når arbeidsdagen tok til om sumaren.

	Klokkeslett							
	5 og tidlegare	5.30	6.00	6.30	7.00	7.30	8.00	8.30 og seinare
Alle bruk 1915	2	1	49	16	29	2	1	–
» » 1919	1	1	36	17	39	3	3	–
» » 1939	–	1	11	9	53	10	15	1
» » 1956	2	3	21	8	44	6	15	1
Bruksklassar 1956:								
5,1– 20 dekar	1	1	14	5	49	6	22	2
20,1– 50 »	2	2	22	8	45	5	15	1
50,1–100 »	2	4	26	11	40	6	11	–
Over 100 »	3	5	21	11	42	7	11	–

I 1915 tok arbeidsdagen til kl. 6 ved halvparten av bruka. I tida framover til 1939 vart det vanlegare at dagen tok til seinare. I 1939 byrgja dagen kl. 7 ved meir enn halvparten av bruka, og det var vanlegare å byrgja etter kl. 7 enn før dette klokkeslettet. I 1956 var det noko vanlegare enn i 1939 å byrgja dagen kl. 6 eller tidlegare, men ikkje på langt nær så vanleg som i 1915 og 1919.

Tabell 64 gjev tilsvarende oppgaver for vintertida.

Tabell 64. Talet på bruk prosentvis fordelt etter når arbeidsdagen tok til om vinteren.

	Klokkeslett							
	5.30 og tidlegare	6.00	6.30	7.00	7.30	8.00	8.30	9 og seinare
Alle bruk 1915	–	6	4	32	12	39	–	7
» » 1919	–	4	3	37	12	38	–	6
» » 1939	–	2	2	32	11	43	–	10
» » 1956	2	11	7	39	8	30	1	2
Bruksklassar 1956:								
5,1– 20 dekar	1	5	3	35	7	43	1	5
20,1– 50 »	1	10	6	40	8	32	1	2
50,1–100 »	2	14	11	40	7	23	1	2
Over 100 »	4	16	10	41	9	20	–	–

Når det gjeld vintertida, var fordelinga nokolunde eins ved dei tre fyrste etterrøknadene, men i 1956 var det ein god del vanlegare enn før at arbeidsdagen tok til kl. 7 eller tidlegare.

Klassetala frå 1956 syner at om vinteren er det relativt meir vanleg å byrgja arbeidsdagen tidleg di større bruka er. Om sumaren er det mindre skilnad mellom bruk av ymse storleik i så måte, men dei minste bruka skil seg ut, med relativt mange bruk som byrgjar dagen heller seint (kl. 8 og seinare).

Tabell 65 syner klokkeslettet — rekna som medeltal — når arbeidsdagen tok til.

Tabell 65. Når arbeidsdagen tok til. Klokkeslett.

	Sumar				Vinter			
	1915	1919	1939	1956	1915	1919	1939	1956
Bygdene i alt	6.21	6.34	7.02	6.51	7.29	7.29	7.38	7.14
Østfold	6.04	6.22	6.38	6.38	7.24	7.21	7.18	6.53
Akershus	6.13	6.09	6.29	6.33	7.00	6.56	7.05	6.49
Hedmark	6.14	6.26	6.41	6.41	7.17	7.10	7.11	6.57
Oppland	6.09	6.17	6.33	6.50	7.08	7.10	7.13	7.18
Buskerud	6.13	6.20	6.49	6.44	7.20	7.23	7.37	7.12
Vestfold	6.34	6.35	7.00	6.40	7.24	7.32	7.24	6.55
Telemark	6.30	6.39	7.06	6.56	7.40	7.40	7.51	7.16
Aust-Agder	6.48	6.47	7.32	7.17	7.52	7.43	7.55	7.41
Vest-Agder	6.47	6.58	7.30	6.40	7.54	7.47	7.59	7.05
Rogaland	6.53	7.03	7.15	6.12	7.57	7.50	7.48	6.49
Hordaland	6.38	6.38	7.09	6.47	7.43	7.49	7.56	7.20
Sogn og Fjordane	6.21	6.30	7.11	7.00	7.42	7.51	8.04	7.29
Møre og Romsdal	6.20	6.29	7.22	7.19	7.37	7.44	8.03	7.38
Sør-Trøndelag	6.25	6.39	7.06	7.07	7.19	7.32	7.30	7.21
Nord-Trøndelag	6.26	6.35	6.58	7.12	7.18	7.20	7.18	7.22
Nordland	6.15	6.26	6.56	6.54	7.15	7.19	7.28	7.20
Troms	6.14	6.23	6.51	6.54	7.11	7.21	7.08	7.19
Finnmark	—	—	7.01	7.13	—	—	7.23	7.16
Bruksklassar:								
5,1- 20 dekar	—	—	—	7.04	—	—	—	7.30
20,1- 50 »	—	—	—	6.51	—	—	—	7.17
50,1-100 »	—	—	—	6.43	—	—	—	7.05
Over 100 »	—	—	—	6.45	—	—	—	6.59

I 1956 tok arbeidsdagen til 11 minuttar tidlegare enn i 1939 om sumaren og 24 minuttar tidlegare om vinteren. I vintertida tok dagen til kl. 7.14 etter oppgåvene i 1956. Det var tidlegare enn ved nokon av dei andre etterrøknadene. Om sumaren tok dagen til tidlegare (kl. 6.51) enn i 1939, men ikkje så tidleg som i 1915 og 1919.

I 1915 tok arbeidsdagen til vel ein time seinare om vinteren enn om sumaren. Denne skilnaden har blitt mindre og mindre, og var berre vel 20 minuttar i 1956.

Arbeidsdagen tek til tidlegare i Rogaland enn i dei andre fylka. Det er serleg merkande i sumartida. Stort sett er det i Aust-Agder, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Trøndelag og Nord-Noreg, at arbeidsdagen tek til seinast. I dei aller fleste fylka tok dagen til tidlegare i 1956 enn i 1939. I Rogaland og Vest-Agder byrgja dei om lag ein time tidlegare i 1956 — både sumar og vinter.

Klokkesletta for dei einskilde bruksklassar i 1956 syner at arbeidsdagen tek til seinast ved dei minste bruka. Det er liten skilnad mellom bruksklassane over 50 dekar.

Når arbeidsdagen slutta.

Tabell 66 syner bruka fordelte etter klokkeslettet når arbeidsdagen slutta om sumaren.

Tabell 66. Talet på bruk prosentvis fordelt etter når arbeidsdagen slutta om sumaren.

	Klokkeslett										22 og seinare
	17 og tidlegare	17.30	18.00	18.30	19.00	19.30	20.00	20.30	21.00	21.30	
Alle bruk 1915	—		2	3	20	14	43	7	9	1	1
» » 1919	—		4	3	26	13	40	4	8	1	1
» » 1939	3		4	7	37	13	29	3	4	—	—
» » 1956	7	2	11	5	19	8	20	5	13	3	7
Bruksklassar 1956:											
5,1– 20 dekar	12	3	11	3	20	8	20	4	11	2	6
20,1– 50 »	6	2	8	4	19	8	21	6	15	3	8
50,1–100 »	4	2	9	5	19	8	21	7	14	3	8
Over 100 »	9	7	21	8	19	6	12	3	6	3	6

Opgåvene var meir spreidde i 1956 enn tidlegare. Såleis var kveldstid kl. 18 og tidlegare og kl. 21 og seinare mykje meir vanleg i 1956 enn ved dei tidlegare etterrøknadene.

Tabell 67 gjev tilsvarende oppgåver for vintertida.

Tabell 67. Talet på bruk prosentvis fordelt etter når arbeidsdagen slutta om vinteren.

	Klokkeslett										21 og seinare
	16 og tidlegare	16.30	17.00	17.30	18.00	18.30	19.00	19.30	20.00	20.30	
Alle bruk 1915	6	9	29	11	17	5	11	2	7	2	1
» » 1919	8	2	31	7	21	7	14	4	5	1	—
» » 1939	4	5	27	7	19	6	21	3	7	—	1
» » 1956	5	2	18	5	19	6	20	5	13	2	5
Bruksklassar 1956:											
5,1– 20 dekar	7	3	22	4	17	4	19	5	12	1	6
20,1– 50 »	5	2	16	4	18	5	21	6	15	2	6
50,1–100 »	4	2	15	4	18	7	21	6	15	3	5
Over 100 »	2	3	23	9	26	7	17	3	6	1	3

Kveldstid kl. 17 eller før var ikkje så vanleg i 1956 som tidlegare. Derimot var det relativt fleire som slutta arbeidsdagen kl. 20 eller seinare i 1956.

Opgåvene for bruk av ymse storleik syner at tidleg kveldstid er relativt mest vanleg ved dei største og minste bruka. Det gjeld både for sumar- og vintertida. Sein kveldstid er etter måten lite vanleg ved bruka over 100 dekar. Det er innan bruka mellom 20 og 100 dekar ein finn relativt flest med sein kveldstid.

Tabell 68 syner medels klokkeslett for kveldstida i dei einskilde fylke etter dei fire etterrøknadene.

Tabell 68. Når arbeidsdagen slutta. Klokkeslett.

	Somar				Vinter			
	1915	1919	1939	1956	1915	1919	1939	1956
Bygdene i alt	19.47	19.42	19.23	19.34	17.47	17.51	18.00	18.27
Østfold	20.05	19.55	19.29	19.19	17.22	17.23	17.21	17.49
Akershus	19.45	19.41	19.00	19.04	17.14	17.26	17.32	17.54
Hedmark	19.34	19.26	18.56	18.58	17.27	17.40	17.39	17.57
Oppland	19.48	19.39	19.24	18.58	17.28	17.44	17.51	17.44
Buskerud	20.00	19.54	19.33	19.28	17.40	17.30	17.31	17.52
Vestfold	19.38	19.16	19.08	19.32	17.52	17.40	17.39	17.59
Telemark	19.27	19.08	18.46	19.07	17.22	17.15	17.11	17.42
Aust-Agder	18.59	18.57	18.05	18.14	17.00	17.27	17.07	17.20
Vest-Agder	19.11	19.05	18.29	19.22	17.17	17.21	17.12	18.15
Rogaland	19.40	19.34	19.04	19.26	17.26	17.52	17.52	18.18
Hordaland	20.02	20.07	19.48	20.24	17.59	17.52	18.03	19.00
Sogn og Fjordane	20.24	20.23	19.55	20.13	18.13	17.52	17.59	19.05
Møre og Romsdal	20.23	20.22	20.00	20.17	18.12	18.08	18.23	19.15
Sør-Trøndelag	19.58	19.50	19.28	19.28	18.08	18.07	18.32	18.49
Nord-Trøndelag	19.47	19.38	19.23	19.06	18.14	18.32	18.26	18.18
Nordland	19.57	19.51	19.34	20.03	18.28	18.44	18.39	18.58
Troms	19.54	19.40	19.48	19.49	18.40	18.31	19.04	19.07
Finnmark	-	-	19.10	19.37	-	-	18.36	19.32
Bruksklassar:								
5,1- 20 dekar	-	-	-	19.21	-	-	-	18.19
20,1- 50 »	-	-	-	19.44	-	-	-	18.33
50,1-100 »	-	-	-	19.45	-	-	-	18.34
Over 100 »	-	-	-	19.01	-	-	-	18.06

For heile landet sett under eitt slutta arbeidsdagen i sumartida 11 minuttar seinare i 1956 enn i 1939, men kveldstida var seinare i 1915 og 1919 enn i 1956. Medels kveldstid om vinteren har blitt seinare og seinare for kvar etterrøknad. Oppgåvene frå 1956 syner at kveldstida då var 27 minuttar seinare enn i 1939 og 40 minuttar seinare enn i 1915. Det har vori ei utjamning mellom kveldstida i sumar- og vintertida, slik at skilnaden no er mindre enn før. I 1915 slutta arbeidsdagen 2 timar tidlegare om vinteren enn om sumaren. I 1956 var ikkje denne skilnaden stort meir enn 1 time.

Stort sett sluttar arbeidsdagen tidlegast på Austlandet. Av dei einiskilde fylke er det likevel Aust-Agder som har tidlegaste kveldstida. Dette fylket skil seg klårt ut frå dei andre. Det skilde seg òg ut ved å byrgja dagen seinare enn dei andre fylka. Arbeidsdagen sluttar seinast på Vestlandet og i Nord-Noreg.

Det var berre nokre få fylke som slutta av arbeidsdagen tidlegare i 1956 enn i 1939.

I Vest-Agder var kveldstida om lag ein time seinare i 1956 enn i 1939 både sumar og vinter. I Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Finnmark var kveldstida om vinteren ikring ein time seinare i 1956 enn i 1939, men om sumaren var skilnaden mindre.

Arbeidsdagen sluttar tidlegast ved dei største bruka både sumar og vinter — etter 1956-oppgåvene. Ved bruka mellom 5 og 20 dekar kom kveldstida noko seinare, og seinast vart dagen slutta av ved bruka mellom 20 og 100 dekar.

Brutto arbeidstid.

Brutto arbeidstid er tida frå den ordinære arbeidsdagen tek til om morgonen til han sluttar om kvelden. Den tida som går med til måltider og kvile, er såleis med i brutto arbeidstid.

Tabell 69 gjev eit oversyn over brutto arbeidsdag i timar, rekna som medeltal for dei einiskilde fylke.

Tabell 69. Medels bruttoarbeidsdag i timar og minuttar.

	Sumar				Vinter			
	1915	1919	1939	1956	1915	1919	1939	1956
Bygdene i alt	13.26	13.08	12.21	12.43	10.18	10.22	10.22	11.13
Østfold	14.00	13.33	12.51	12.41	9.57	9.54	10.03	10.56
Akershus	13.30	13.54	12.31	12.31	10.15	10.27	10.27	11.05
Hedmark	13.21	12.57	12.15	12.17	10.03	10.36	10.28	11.00
Oppland	13.39	13.27	12.51	12.08	10.36	10.42	10.38	10.26
Buskerud	13.42	13.33	12.44	12.44	10.27	9.54	9.54	10.40
Vestfold	13.06	12.33	12.08	12.52	10.18	10.30	10.15	11.04
Telemark	13.03	12.33	11.40	12.11	9.45	9.39	9.20	10.26
Aust-Agder	12.09	12.03	10.33	10.57	9.15	9.51	9.12	9.39
Vest-Agder	12.21	12.15	10.59	12.42	9.24	9.36	9.13	11.10
Rogaland	12.48	12.30	11.49	13.14	9.36	9.42	10.04	11.29
Hordaland	13.18	13.18	12.39	13.37	10.15	9.54	10.07	11.40
Sogn og Fjordane	14.00	13.54	12.44	13.13	10.42	10.03	9.55	11.36
Møre og Romsdal	14.09	13.54	12.38	12.58	10.54	10.27	10.20	11.37
Sør-Trøndelag	13.36	13.09	12.22	12.21	10.36	10.36	11.02	11.28
Nord-Trøndelag	13.21	12.57	12.25	11.54	11.03	10.54	11.08	10.56
Nordland	13.42	13.30	12.38	13.09	11.00	11.30	11.11	11.38
Troms	13.57	13.27	12.57	12.55	11.21	11.21	11.56	11.48
Finnmark	—	—	12.09	12.24	—	—	11.13	12.16
Bruksklassar:								
5,1- 20 dekar	—	—	—	12.17	—	—	—	10.49
20,1- 50 »	—	—	—	12.53	—	—	—	11.16
50,1-100 »	—	—	—	13.02	—	—	—	11.29
Over 100 »	—	—	—	12.16	—	—	—	11.07

Medeltalet for heile landet om sumaren var 12 timar og 43 minuttar. Det var 22 minuttar meir enn i 1939, men knapt tre kvarter mindre enn i 1915 og framimot ein halvtime mindre enn i 1919. Brutto arbeidstid om vinteren var om lag eins ved dei tre fyrste etterrøknadene, men vel 50 minuttar lengre i 1956 (11 timar og 13 minuttar).

I 1915 var brutto arbeidsdag over tre timar lengre om sumaren enn om vinteren. I 1939 var denne skilnaden 2 timar, og i 1956 halvannan time.

I 1956 var det Hordaland som hadde lengst brutto arbeidsdag om sumaren, vel 13 ½ time. Rogaland, Sogn og Fjordane og Nordland hadde òg meir enn 13 timar. Kortast arbeidstid hadde Aust-Agder med knapt 11 timar. Det var ein time mindre enn i neste fylke — Nord-Trøndelag.

I vintertida var brutto arbeidsdag i 1956 mellom 11 ½ og 12 timar på Vestlandet og i Nord-Noreg. Aust-Agder hadde kortast dag om vinteren òg — med vel 9 ½ time. I fylka på Austlandet var brutto arbeidstid stort sett mellom 10 ½ og 11 timar.

I Vest-Agder var brutto arbeidstid om sumaren 1 ¾ time lengre i 1956 enn i 1939. Om vinteren var det ein auke på to timar. I Rogaland var brutto arbeids-

tid lengd med $1\frac{1}{2}$ time både sumar og vinter, og i Hordaland med ein time om sumaren og $1\frac{1}{2}$ time om vinteren. Elles var det fleire fylke der arbeidstida var om lag ein time lengre enn i 1939 om vinteren og ca. ein halv time lengre om sumaren. I Oppland var dagen framimot $\frac{3}{4}$ time kortare om sumaren i 1956 enn i 1939, og i Nord-Trøndelag var han ein halv time kortare. Desse fylka hadde litt kortare brutto arbeidstid enn i 1939 om vinteren òg.

Brutto arbeidstid var i 1956 kortast ved dei minste og dei største bruka, medan bruka mellom 50 og 100 dekar hadde lengst bruttoarbeidsdag.

Inndelinga av arbeidsdagen.

Innan bruttoarbeidsdagen fell den tida som går med til opphald mellom arbeidsøktene, til måltider og kvile. Den tida som går med til desse opphalda, vil retta seg etter kor mange arbeidsøkter det er og kor lange opphalda er.

Tabell 70 syner korleis bruka fordeler seg etter talet på økter.

Tabell 70. Talet på bruk prosentvis fordelt etter talet på økter.

	Sumar				Vinter			
	Med 2 økter	Med 3 økter	Med 4 økter	Med 5 økter	Med 2 økter	Med 3 økter	Med 4 økter	Med 5 økter
Alle bruk 1915	3	31	65	1	41	40	19	—
» » 1919	2	39	58	1	34	49	17	—
» » 1939	2	54	43	1	30	51	19	—
» » 1956	11	50	37	2	26	50	24	—
Bruksklassar 1956:								
5,1- 20 dekar	16	49	34	1	32	49	19	—
20,1- 50 »	8	50	40	2	24	52	24	—
50,1-100 »	7	50	41	2	22	49	29	—
Over 100 »	16	55	27	2	33	48	19	—

I 1956 var 3 økter det mest vanlege både sumar og vinter — ved halvparten av bruka. Om vinteren er 2 og 4 økter om lag like vanleg, medan 4 økter er langt meir vanleg enn 2 økter om sumaren.

Det er tidlegare peika på at det har vori ei utjamning mellom sumar og vinter når det gjeld arbeidsdagen. Dette kjem til syne når det gjeld inndelinga av dagen òg. I 1915 var det berre få som hadde 2 økter i sumartida, og det var 4 økter som var det mest vanlege. I vintertida var 2 økter vanlegare enn 3 og 4 økter. I tida framover til 1939 vart 3 økter meir og meir vanleg både sumar og vinter, medan det vart relativt færre med 4 økter om sumaren og med 2 økter om vinteren. Oppgåvene i 1956 synte relativt fleire enn tidlegare med 2 økter i sumartida og 4 økter i vintertida. I 1915 var talet på økter, rekna som medel for alle bruk, 3,6 om sumaren og 2,8 om vinteren. I 1956 var det 3,3 om sumaren og 3,0 om vinteren.

3 økter var det mest vanlege i 1956 — ved ikring halvparten av bruka — i alle bruksklassar. Det var mellom dei minste og største bruka det var relativt flest som nytta 2 økter, medan det var bruksklassane mellom 20 og 100 dekar som etter måten hadde flest bruk med 4 økter.

Det er stor skilnad mellom dei ymse fylke når det gjeld øktinndelinga. Dette ser ein av tabell 71.

Tabell 71. Talet på bruk prosentvis fordelt etter talet på økter i 1956.

	Sumar				Vinter			
	Med 2 økter	Med 3 økter	Med 4 økter	Med 5 økter	Med 2 økter	Med 3 økter	Med 4 økter	Med 5 økter
Bygdene i alt	11	50	37	2	26	50	24	—
Østfold	11	45	43	1	30	47	23	—
Akershus	2	65	32	1	13	75	12	—
Hedmark	3	68	29	—	21	68	11	—
Oppland	10	73	16	1	39	55	6	—
Buskerud	4	74	21	1	37	54	9	—
Vestfold	6	49	41	4	20	52	27	1
Telemark	17	59	23	1	49	39	12	—
Aust-Agder	52	34	14	—	74	17	9	—
Vest-Agder	17	51	29	3	35	43	22	—
Rogaland	3	42	52	3	11	47	42	—
Hordaland	4	53	39	4	17	53	30	—
Sogn og Fjordane	5	70	25	—	21	62	17	—
Møre og Romsdal	10	64	25	1	23	60	17	—
Sør-Trøndelag	28	43	28	1	36	42	22	—
Nord-Trøndelag	31	34	34	1	43	36	21	—
Nordland	6	17	74	3	15	39	45	1
Troms	5	23	71	1	18	34	47	1
Finnmark	22	33	44	1	7	47	46	—

Tabell 72 syner kor mykje tid opphalda mellom øktene representerer.

Tabell 72. Opphald til måltider og kvile mellom øktene. Timar og minuttar.

	Sumar				Vinter			
	1915	1919	1939	1956	1915	1919	1939	1956
Bygdene i alt	3.02	2.59	2.45	2.20	1.48	2.01	2.03	2.19
Østfold	3.34	3.33	3.06	2.15	1.38	1.34	1.59	1.58
Akershus	3.25	3.41	2.53	2.24	2.04	2.11	2.12	2.13
Hedmark	3.18	3.25	2.52	2.28	1.58	2.25	2.15	2.20
Oppland	3.31	3.25	3.07	2.28	2.21	2.35	2.19	2.03
Buskerud	3.13	3.18	3.02	2.30	2.04	1.56	2.01	2.02
Vestfold	2.53	2.41	2.31	2.06	1.52	1.54	1.53	1.58
Telemark	3.12	3.11	2.45	2.07	1.51	2.00	1.45	1.51
Aust-Agder	2.46	2.46	2.11	1.42	1.30	1.45	1.23	1.26
Vest-Agder	2.25	2.40	2.07	2.07	1.32	1.22	1.23	2.14
Rogaland	2.20	2.24	2.06	2.05	1.36	1.48	1.51	2.16
Hordaland	2.20	2.22	2.22	2.19	1.28	1.34	1.42	2.26
Sogn og Fjordane	2.44	2.49	2.29	2.17	1.27	1.48	1.38	2.23
Møre og Romsdal	3.21	3.17	2.44	2.21	1.54	1.44	1.50	2.21
Sør-Trøndelag	3.27	3.17	3.04	2.23	2.12	2.16	2.34	2.25
Nord-Trøndelag	3.17	3.13	2.54	2.16	2.22	2.40	2.29	2.11
Nordland	3.02	3.09	2.50	2.34	2.07	2.19	2.25	2.47
Troms	2.53	2.49	2.54	2.30	1.59	2.28	2.48	3.04
Finnmark	—	—	2.17	2.07	—	—	2.10	3.34
Bruksklassar:								
5,1- 20 dekar	—	—	—	2.18	—	—	—	2.18
20,1- 50 »	—	—	—	2.22	—	—	—	2.22
50,1-100 »	—	—	—	2.21	—	—	—	2.21
Over 100 »	—	—	—	2.18	—	—	—	2.10

Ved dei etterrøknadene som har vori tidlegare, var det heller stor skilnad mellom samla tid til opphald i sumartida og vintertida. Skilnaden har blitt mindre etter kvart. I 1915 var opphalda i sumartida 5 kvarter lengre enn i vintertida. I 1939 var skilnaden knapt 3 kvarter, og i 1956 var det ingen nemnande skilnad (2 timar og 20 minuttar om sumaren og 2 timar og 19 minuttar om vinteren). Tida til opphald har gjennom heile perioden blitt kortare om sumaren og lengre om vinteren. I medel for alle bruk vart det nytta 25 minuttar mindre i 1956 enn i 1939 til opphald mellom øktene i sumartida. Om vinteren har opphalda auka med 16 minuttar innan same tidsromet.

Om sumaren er tida til opphald korta inn i alle fylka. Størst reduksjon sidan 1939 har det vori i Østfold med 51 minuttar. Elles har det vori heller sterk reduksjon i resten av fylka på Austlandet òg, sameleis i Trøndelag. På Vestlandet har det jamt over vori heller liten nedgang.

Det var berre Trøndelag, Oppland og Østfold som ikkje hadde lengre tid til opphald mellom øktene om vinteren i 1956 enn i 1939. I resten av fylka på Austlandet var det små brigde sidan 1939. På Vestlandet, i Aust-Agder og Finnmark var auken størst.

På Austlandet går det meir tid med til opphald om sumaren enn om vinteren. I Nord-Noreg er det vintertida som har dei lengste opphalda. I Trøndelag og på Vestlandet er skilnaden liten.

Aust-Agder skil seg ut med relativt kort tid til opphald både sumar og vinter. Elles er ikkje skilnaden mellom resten av fylka så serleg stor i sumartida. Det ymsar mellom 2 timar og 5 minuttar i Rogaland og 2 timar og 34 minuttar i Nordland. I vintertida skil Nord-Noreg seg ut frå resten av landet med relativt lang tid til opphald.

Det er liten skilnad mellom bruk av ymse storleik når det gjeld den tida som går med til opphald mellom arbeidsøktene.

Netto arbeidstid.

Med netto arbeidstid meiner ein her summen av arbeidsøktene. Ein kan òg seia at det er brutto arbeidstid minus den tid som går med til måltider og kvile mellom øktene.

I tabell 73 er gjevi oppgåver som syner korleis bruka fordeler seg etter netto arbeidsdag om sumaren.

Tabell 73. Talet på bruk prosentvis fordelt etter netto-arbeidsdag i timar om sumaren.

	8 og min- dre	8½	9	9½	10	10½	11	11½	12	12½	13	13½	14 og meir
Alle bruk 1915 ...	1	1	7	5	47	9	13	4	9	2	1	—	1
» » 1919 ...	2	2	12	11	36	12	12	5	6	1	1	—	—
» » 1939 ...	7	5	23	18	32	6	5	2	2	—	—	—	—
» » 1956 ...	12	4	11	4	24	6	10	5	14	3	3	1	3
Bruksklassar 1956:													
5,1- 20 dekar ...	19	4	12	4	26	5	8	4	11	2	2	1	2
20,1- 50 » ...	10	2	11	4	25	6	11	5	15	3	4	1	3
50,1-100 » ...	7	2	9	4	25	6	11	6	16	4	4	2	4
Over 100 » ...	15	12	14	5	19	6	8	4	10	2	2	1	2

I 1915 var det 10 timar nettoarbeidsdag ved knapt halvparten av bruka i sumartida. Framimot 40 prosent hadde lengre arbeidstid. I tida framover til 1939 vart det etter kvart færre og færre med arbeidsdag på 10 timar og meir. Etterrøknaden i 1939 synte at tredjeparten av bruka hadde 10-timars dag, medan det berre var 15 prosent med lengre dag. I 1956 var nettoarbeidstida 10 timar ved knapt fjerdeparten av bruka. Vel 30 prosent hadde kortare og 45 prosent lengre arbeidstid.

Nettoarbeidsdag på 9 timar og mindre var meir vanleg ved dei minste og største bruka enn ved bruka mellom 20 og 100 dekar. På den andre sida var arbeidsdag på 11 timar og over det meir vanleg ved dei mellomstore bruka.

I tabell 74 finn ein tilsvarende tal for vintertida.

Tabell 74. Talet på bruk prosentvis fordelt etter nettoarbeidsdag i timar om vinteren.

	6 og mindre	6½	7	7½	8	8½	9	9½	10	10½	11	11½	12 og meir
Alle bruk 1915 ...	3	1	11	5	35	8	16	4	11	1	2	1	2
» » 1919 ...	3	3	11	9	31	10	14	7	9	2	1	—	—
» » 1939 ...	2	2	9	8	32	12	18	7	8	1	1	—	—
» » 1956 ...	4	1	5	2	30	6	15	6	16	4	5	2	4
Bruksklassar 1956:													
5,1- 20 dekar ...	8	1	7	3	35	6	12	6	13	2	3	1	3
20,1- 50 » ...	5	1	6	2	29	5	15	6	17	4	5	1	4
50,1-100 » ...	3	—	4	2	26	5	16	6	19	6	6	2	5
Over 100 » ...	1	—	4	3	32	11	15	7	15	4	4	1	3

Ved alle etterrøknadene har om lag tredjeparten av bruka hatt 8 timar netto arbeidstid om vinteren. I 1956 var 10 timar og lengre arbeidsdag relativt vanlegare enn ved dei tre fyrste etterrøknadene.

Tabell 75 syner netto arbeidstid rekna som medeltal for dei einskilde fylke ved dei fire etterrøknadene.

For heile landet under eitt var nettoarbeidsdagen 10 timar og 23 minuttar i sumartida 1956. Dette var så og seia det same som i 1915. Det var 47 minuttar meir enn i 1939 og 14 minuttar meir enn i 1919.

Lengst arbeidsdag hadde Hordaland med 11 timar og 18 minuttar. Så fylgde Rogaland med 11 timar og 9 minuttar og Sogn og Fjordane med 10 timar og 56 minuttar. Kortast var arbeidstida i Aust-Agder med 9 timar og 15 minuttar. Elles var det berre Hedmark, Oppland og fylka i Trøndelag som hadde mindre enn 10 timar arbeidsdag — mellom 9½ og 10 timar.

Oppland var det einaste fylket som ikkje hadde lengre nettoarbeidsdag om sumaren i 1956 enn i 1939. I fleire fylke var arbeidstida lengd med meir enn ein time. I Vest-Agder var dagen 1¾ time lengre enn i 1939, i Rogaland 1½ time og i Vestfold, Telemark og Hordaland vel ein time lengre. I Nord-Trøndelag var arbeidsdagen 7 minuttar lengre enn i 1939, men elles var det ikkje noko fylke, der netto arbeidstid var lengd med mindre enn 20 minuttar.

Medels netto arbeidstid om vinteren var 8 timar og 54 minuttar for heile landet under eitt i 1956. Dette var 35 minuttar meir enn i 1939, 33 minuttar meir enn i 1919 og 24 minuttar meir enn i 1915.

Nettoarbeidsdagen om vinteren var lengst på Vestlandet. I alle dei fire fylka der var arbeidstida 9¼ timar. I Vestfold og Sør-Trøndelag òg var det vel 9 timar. Kortast arbeidsdag hadde Aust-Agder med 8¼ timar.

Berre i Troms og Finnmark var nettoarbeidsdagen om vinteren kortare i 1956 enn i 1939. I Telemark, Vest-Agder og Rogaland var arbeidsdagen lengd

Tabell 75. Medels nettoarbeidsdag i timar og minuttar.

	Somar				Vinter			
	1915	1919	1939	1956	1915	1919	1939	1956
Bygdene i alt	10.24	10.09	9.36	10.23	8.30	8.21	8.19	8.54
Østfold	10.26	10.01	9.45	10.26	8.19	8.20	8.04	8.58
Akershus	10.05	10.14	9.38	10.07	8.12	8.16	8.15	8.52
Hedmark	10.03	9.32	9.23	9.49	8.05	8.14	8.13	8.40
Oppland	10.08	10.02	9.44	9.40	8.15	8.07	8.19	8.23
Buskerud	10.29	10.15	9.42	10.14	8.24	7.58	7.53	8.38
Vestfold	10.13	9.53	9.37	10.46	8.27	8.37	8.22	9.06
Telemark	9.51	9.23	8.55	10.04	7.55	7.39	7.35	8.35
Aust-Agder	9.24	9.17	8.22	9.15	7.46	8.06	7.49	8.13
Vest-Agder	9.57	9.36	8.52	10.35	7.52	8.14	7.50	8.56
Rogaland	10.29	10.07	9.43	11.09	8.00	7.54	8.13	9.13
Hordaland	10.58	10.56	10.17	11.18	8.48	8.20	8.25	9.14
Sogn og Fjordane	11.17	11.05	10.15	10.56	9.16	8.15	8.17	9.13
Møre og Romsdal	10.49	10.38	9.54	10.37	9.00	8.44	8.30	9.16
Sør-Trøndelag	10.10	9.52	9.18	9.58	8.25	8.24	8.28	9.03
Nord-Trøndelag	10.05	9.44	9.31	9.38	8.42	8.44	8.39	8.45
Nordland	10.41	10.22	9.48	10.35	8.53	9.11	8.46	8.51
Troms	11.04	10.38	10.03	10.25	9.22	8.53	9.08	8.44
Finnmark	-	-	9.52	10.17	-	-	9.03	8.42
Bruksklassar:								
5,1- 20 dekar	-	-	-	9.59	-	-	-	8.31
20,1- 50 »	-	-	-	10.31	-	-	-	8.54
50,1-100 »	-	-	-	10.41	-	-	-	9.08
Over 100 »	-	-	-	9.58	-	-	-	8.57

med ein time eller meir. Knapt ein time var det òg i Østfold og Sogn og Fjordane. I Oppland, Nord-Trøndelag og Nordland var ikkje arbeidstida nemnande lengre i 1956 enn i 1939.

Skilnaden mellom netto arbeidstid somar og vinter er størst på Vestlandet og i Nord-Noreg, minst i Trøndelag.

Det var dei minste og dei største bruka som hadde kortast netto arbeidstid i 1956. Bruka mellom 50 og 100 dekar hadde lengst nettoarbeidsdag, men skilde seg lite frå bruka mellom 20 og 50 dekar.

Som eit resymé er det i tabell 76 gjort ei jamføring av oppgåvene frå dei fire etterrøknadene. Det er medeltal for heile landet som er å finna i denne tabellen. Her ser ein skilnaden mellom dei einskilde etterrøknadene med omsyn til klokkeslett då arbeidsdagen byrgja og slutta, brutto arbeidstid, tida som gjekk med til opphald mellom øktene og netto arbeidstid.

Tabell 76. Arbeidsdagen i jordbruket.

	Somar				Vinter			
	1915	1919	1939	1956	1915	1919	1939	1956
Når arbeidsdagen tok til. Klokkeslett	6.21	6.34	7.02	6.51	7.29	7.29	7.38	7.14
Når arbeidsdagen slutta. Klokkeslett .	19.47	19.42	19.23	19.34	17.47	17.51	18.00	18.27
Brutto arbeidstid.								
Timar og minuttar .	13.26	13.08	12.21	12.43	10.18	10.22	10.22	11.13
Opphald mellom øktene								
Timar og minuttar .	3.02	2.59	2.45	2.20	1.48	2.01	2.03	2.19
Netto arbeidstid.								
Timar og minuttar .	10.24	10.09	9.36	10.23	8.30	8.21	8.19	8.54

Ved sida av oppgåvene over den ålmenne arbeidsdagen, vart det i 1956 henta inn oppgåver over nettoarbeidsdagen serskilt for brukaren, ektemaken, tenestgutar og tenestgjenter. Arbeidsdagen ved eit bruk er oftast bygd opp med faste økter, men lengda og talet på øktene vil gjerne skifta med årstidene. Sjølv om dagen har sin faste øktrytme, kan arbeidsdagen for dei einskilde som arbeider på bruket syna avvik. Husmora (ektemaken) kan t. d. ha arbeid før den ordinære arbeidsdagen tek til og etter at han er slutt, samstundes som ho kan ha mindre fri mellom øktene enn dei andre. Brukaren kan t. d. ha hestestell før arbeidsdagen tek til, og tenestfolk kan etter avtale ha kortare arbeidsdag enn dei andre. Desse tilhøva skulle koma til syne ved oppgåvene over netto arbeidsdag for brukar, ektemake osb. — sedde i høve til ordinær nettoarbeidsdag.

Tabell 77 gjev medeltala for dei einskilde fylke.

Tabell 77. Medels nettoarbeidsdag 1956 i timar og minuttar.

	Brukar		Ektemake		Tenestgutar		Tenestgjenter	
	Sumar	Vinter	Sumar	Vinter	Sumar	Vinter	Sumar	Vinter
Bygdene i alt	10.34	8.44	10.57	9.33	8.35	8.06	8.57	8.28
Østfold	10.50	9.02	11.07	9.36	8.37	8.11	9.32	9.06
Akershus	10.17	8.45	10.48	9.40	8.25	8.05	8.44	8.31
Hedmark	9.55	8.23	10.26	9.27	8.31	8.01	8.48	8.23
Oppland	9.55	8.19	10.43	9.45	8.31	8.02	8.44	8.24
Buskerud	10.20	8.31	10.42	9.36	8.34	8.02	8.51	8.31
Vestfold	10.50	8.40	11.02	9.21	8.57	8.15	9.04	8.18
Telemark	10.01	8.08	10.36	9.10	8.14	7.44	8.58	8.35
Aust-Agder	9.29	7.53	10.26	9.18	8.07	8.00	8.32	8.00
Vest-Agder	10.43	8.38	10.56	9.17	8.22	8.09	9.06	8.04
Rogaland	11.19	9.01	11.22	9.29	9.50	8.42	9.50	8.47
Hordaland	11.27	9.08	11.26	9.31	9.01	8.14	9.29	8.40
Sogn og Fjordane	10.55	8.56	11.14	9.40	8.42	8.12	9.39	8.35
Møre og Romsdal	10.56	9.09	11.12	9.50	8.23	8.03	9.03	8.36
Sør-Trøndelag	10.25	8.56	10.52	9.50	8.20	8.00	8.36	8.21
Nord-Trøndelag	10.26	8.48	11.03	9.52	8.13	7.59	8.40	8.23
Nordland	10.46	8.37	11.03	9.18	8.45	8.05	8.53	8.25
Troms	10.39	8.54	10.57	9.27	8.54	8.38	8.44	8.31
Finnmark	9.46	7.55	10.14	8.58	9.04	8.00	8.53	8.24
Bruksklassar:								
5,1- 20 dekar	10.03	8.18	10.26	9.09	8.48	8.23	9.05	8.08
20,1- 50 »	10.39	8.40	11.04	9.32	8.41	8.13	9.08	8.41
50,1-100 »	10.55	9.00	11.14	9.47	8.41	8.04	9.03	3.32
Over 100 »	10.33	9.01	11.02	9.55	8.28	8.04	8.38	8.21

Medels nettoarbeidsdag for brukarane var 10 timar og 34 minuttar om sumaren og 8 timar og 44 minuttar om vinteren, når ein ser heile landet under eitt. Tilsvarende tall for ektemakane var 10 timar og 57 minuttar og 9 timar og 33 minuttar. Det er såleis større skilnad mellom brukaren og ektemaken sin arbeidsdag om vinteren enn om sumaren.

Skilnaden mellom fylka er større når det gjeld arbeidsdagen til brukaren, enn for ektemaken. Det er òg større skilnad mellom sumar- og vinterarbeidsdag for brukaren enn for ektemaken. I Aust-Agder hadde ektemaken ein nettoarbeidsdag som om sumaren var ca. ein time lengre enn for brukaren. I Oppland var skilnaden vel $\frac{3}{4}$ time. I Rogaland og Hordaland var det ingen nemnande skilnad mellom nettoarbeidstida for brukar og ektemake i sumartida.

I vintertida arbeidde ektemaken $1\frac{1}{2}$ time lengre enn brukaren i Oppland og Aust-Agder. Meir enn ein time skilnad var det òg i Hedmark, Buskerud, Telemark, Nord-Trøndelag og Finnmark. Skilnaden var minst i Rogaland og Hordaland med knapt ein halv time.

Netto arbeidstid for tenestgutar var 8 timar og 35 minuttar om sumaren og 8 timar og 6 minuttar om vinteren. For tenestgjenter var tilsvarande arbeidstid 8 timar og 57 minuttar og 8 timar og 28 minuttar.

Oppgåvene gjeld for vanlege arbeidsdagar. I sume høve var det som merknad til oppgåvene sagt frå om at arbeidstida var kortare på laurdagane. Dette gjorde seg serleg gjeldande for bruk med leigehjelp.

Arbeidsdagen for tenestfolka er lengst i Rogaland. I Hordaland og Sogn og Fjordane har dei òg relativt lang dag. Kortast er arbeidsdagen i Aust-Agder, men elles er det etter måten kort arbeidsdag i Trøndelag og dei fleste fylka på Austlandet òg.

Skilnaden mellom nettoarbeidsdagen sumar og vinter er mindre for tenestfolka enn for brukaren og ektemaken.

Tabell I. Jordbruksarealet

	Øst- fold	Akers- hus	Hed- mark	Opp- land	Buske- rud	Vest- fold	Tele- mark	Aust- Agder
Haustkveite	26 459	5 339	2 673	3 084	7 129	1 849	1 952	170
Vårkveite	23 832	24 089	28 144	13 088	16 671	24 764	15 382	1 497
Haustrug	2 418	346	1 074	22	202	2 193	189	—
Vårrug	251	568	—	285	300	330	461	122
Bygg	96 717	118 186	198 554	161 198	64 243	94 659	18 052	4 184
Havre	145 900	178 559	81 902	33 984	55 374	66 824	18 480	5 714
Blandkorn	2 078	3 705	2 172	10 804	1 857	1 444	15	—
Erter	672	448	1 668	151	121	433	158	293
Korn og erter i alt....	298 327	331 240	316 187	222 616	145 897	192 496	54 689	11 980
Grønfor	2 142	1 886	17 941	14 145	6 674	965	2 769	3 068
Poteter	40 117	43 508	69 220	65 825	24 491	38 633	20 466	13 163
Førnepe	808	1 434	4 809	1 463	287	532	206	148
Kålrot	12 188	10 070	8 442	4 561	5 477	8 461	3 460	1 228
Førbete	1 344	394	84	139	528	2 495	665	1 297
Førmergkål	2 034	2 455	3 464	885	492	758	320	46
Grønsaker	7 949	6 978	2 852	3 673	6 716	6 870	5 455	3 011
Andre vokstrar på åker og i hage ¹	14 559	35 002	14 920	10 190	23 496	19 965	13 321	6 657
Brakk	10 412	6 440	11 690	4 284	6 631	4 648	4 576	673
I alt i åker og hage....	389 880	439 407	449 609	327 781	220 689	275 823	105 927	41 271
Eng til slått:								
Eng på dyrka jord	264 385	293 775	367 629	319 419	197 989	146 310	158 557	96 774
Natureng på innmark	1 917	8 679	43 403	64 229	28 228	6 115	25 068	7 801
Sæterlykkjer	—	43	14 253	60 166	15 286	—	2 520	430
Utslåtter	31	2 836	3 610	3 483	1 323	686	2 776	4 624
Eng til { på dyrka jord	47 058	42 442	22 343	11 743	12 037	23 197	16 093	9 380
beite { på natureng	7 127	17 404	64 092	59 028	13 325	2 912	7 059	2 115
Kultur- { på dyrka jord	39 507	43 682	23 762	4 279	17 414	33 137	10 840	4 355
beite { på overflatedyrka jord	21 830	36 204	43 477	73 652	19 181	9 210	26 752	5 515
I alt jordbruksareal...	771 735	884 472	1032178	923 780	525 472	497 390	355 592	172 265
Av dette: Dyrka jord	740 830	819 306	863 343	663 222	448 129	478 467	291 417	151 780
Innmark	771 704	881 593	1014315	860 131	508 863	496 704	350 296	167 211

¹ Jordbær og bringebær rekna med.

1956. Dekar.

Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark	Rikets bygder
5	235	—	—	59	104	903	—	—	—	49 961
695	907	100	—	568	2 572	5 146	21	—	—	157 476
—	66	—	—	—	—	170	—	—	—	6 680
—	69	—	—	—	—	70	12	—	—	2 468
3 941	42 968	2 327	1 601	22 808	92 645	158 233	5 955	92	—	1 086 363
5 263	27 690	617	771	3 090	16 007	22 281	822	—	—	663 278
—	—	—	—	—	115	70	60	—	—	22 320
10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 954
9 914	71 935	3 044	2 372	26 525	111 443	186 873	6 870	92	—	1 992 500
4 152	3 990	4 290	4 306	6 458	10 043	6 112	10 276	8 278	1 803	109 298
13 010	48 799	24 348	20 197	30 368	29 991	51 572	30 590	15 736	1 421	581 455
319	2 856	845	749	4 326	7 679	11 979	757	75	10	39 282
727	12 334	1 570	2 443	2 928	1 289	5 263	272	53	—	80 766
1 504	8 528	81	9	64	—	—	—	3	—	17 135
406	5 027	1 066	799	426	352	205	25	—	—	18 760
1 797	6 743	2 318	686	2 542	1 697	3 579	1 525	801	144	65 336
4 637	16 876	27 088	16 769	9 794	4 681	4 475	1 794	459	—	224 683
695	563	415	377	1 504	1 727	1 049	4 920	584	5	61 193
37 161	177 651	65 065	48 707	84 935	168 902	271 107	57 029	26 081	3 383	3 190 408
139 050	216 939	260 167	229 931	312 054	405 878	317 135	438 125	242 827	67 667	4 474 611
15 685	13 752	113 039	118 009	77 794	27 114	8 972	149 906	91 678	41 596	842 985
558	520	2 008	4 520	1 968	6 781	853	520	47	217	110 690
5 128	2 243	12 735	8 041	5 173	3 090	1 213	9 703	10 937	4 727	82 359
14 440	42 270	14 674	5 819	13 075	32 293	47 111	6 876	1 574	923	363 348
3 745	9 518	30 963	31 526	50 219	36 760	10 872	27 389	8 161	430	382 645
5 357	9 608	9 453	4 722	10 145	14 241	20 919	7 385	1 575	—	260 381
14 501	132 796	56 711	44 879	43 372	28 072	21 309	21 276	10 424	376	609 537
235 625	605 297	564 815	496 154	598 735	723 131	699 491	718 209	393 304	119 319	10 316 964
196 008	446 468	349 359	289 179	420 209	621 314	656 272	509 415	272 057	71 973	8 288 748
229 939	602 534	550 072	483 593	591 594	713 260	697 425	707 986	382 320	114 375	10 123 915

Tabell II. Husdyrhaldet

	Øst- fold	Akers- hus	Hed- mark	Opp- land	Buske- rud	Vest- fold	Tele- mark	Aust- Agder
Hestar:								
Under 1 år	170	81	81	252	111	69	33	—
1 og 2 år	343	312	249	752	349	130	74	12
3 og 4 år	344	243	474	832	223	102	111	82
5–16 år	5 935	6 563	8 597	8 283	5 122	3 901	4 391	2 278
Over 16 år	1 697	2 232	2 548	3 040	1 715	1 301	979	563
I alt	8 489	9 431	11 949	13 159	7 520	5 503	5 588	2 935
Storfe:								
Under 1 år	11 920	12 416	22 261	24 600	11 259	8 993	6 705	2 701
Oksar { 1–2 år	2 913	3 102	2 957	4 021	1 553	2 693	991	531
{ over 2 år	989	771	373	500	205	359	278	116
Kviger (som ikkje har hatt kalv)	9 572	11 474	13 231	11 903	5 913	5 661	4 478	2 141
Kyr (som har hatt kalv).....	33 623	37 555	51 415	59 179	26 014	19 266	19 752	10 515
I alt	59 017	65 318	90 237	100 203	44 944	36 972	32 204	16 004
Sauer:								
Under 1 år (lam)	704	3 963	46 748	60 686	27 850	1 467	17 698	13 232
Over 1 år	700	3 810	43 960	50 332	23 803	1 447	15 415	12 161
I alt	1 404	7 773	90 708	111 018	51 653	2 914	33 113	25 393
Geiter:								
Under 1 år (kje)	—	—	1 741	3 247	732	—	564	—
Over 1 år	—	—	8 135	19 378	3 752	—	1 564	17
I alt	—	—	9 876	22 625	4 484	—	2 128	17
Svin:								
Under 4 måneder	20 886	34 062	34 321	38 955	12 143	14 754	10 192	5 199
Over { slaktesvin	8 303	12 150	16 404	19 046	12 890	7 422	7 209	2 732
4 { ale- { rånar	402	273	165	293	72	115	79	41
mndr. { svin { purker	7 350	7 778	5 889	9 419	1 817	2 929	1 490	836
I alt	36 941	54 263	56 779	67 713	26 922	25 220	18 970	8 808
Høns:								
Vaksne	424 186	377 492	252 375	185 815	192 655	264 039	200 681	85 277
Kjuklingar	283 444	238 403	136 401	107 409	88 214	175 469	112 456	55 745

pr. 20. juni 1956.

Vest-Agder	Roga-land	Horda-land	Sogn og Fjord-ane	Møre og Romsdal	Sør-Trønde-lag	Nord-Trønde-lag	Nord-land	Troms	Finn-mark	Rikets bygder
42	379	215	521	251	251	69	60	23	-	2 608
50	329	204	567	302	303	317	151	37	34	4 515
185	392	230	774	674	511	311	299	108	24	5 919
2 591	7 746	5 997	5 059	5 443	8 146	6 186	5 958	3 860	863	96 919
821	2 639	2 257	1 279	2 410	2 146	2 144	2 557	1 630	328	32 286
3 689	11 485	8 903	8 200	9 080	11 357	9 027	9 025	5 658	1 249	142 247
6 342	23 516	15 249	20 391	19 708	26 396	21 439	27 175	12 143	3 710	276 924
703	6 960	2 281	2 913	2 740	4 899	5 132	3 378	705	146	48 618
70	520	271	149	234	376	356	346	50	74	6 037
3 973	14 626	7 497	7 032	9 601	9 604	10 355	8 622	3 846	1 065	140 594
18 667	64 236	43 782	40 477	48 846	47 240	39 471	45 357	27 767	6 477	639 639
29 755	109 858	69 080	70 962	81 129	88 515	76 753	84 878	44 511	11 472	1 111 812
22 145	161 961	110 922	102 856	76 741	64 101	42 928	100 493	69 299	22 213	946 007
17 869	151 023	109 224	108 938	77 307	59 096	41 798	88 226	56 486	18 306	879 901
40 014	312 984	220 146	211 794	154 048	123 197	84 726	188 719	125 785	40 519	1 825 908
10	655	3 492	7 343	2 730	512	520	2 224	2 539	133	26 442
17	2 118	5 311	17 709	7 034	1 696	3 706	5 112	8 262	125	83 936
27	2 773	8 803	25 052	9 764	2 208	4 226	7 336	10 801	258	110 378
4 688	43 167	12 079	11 092	9 682	12 486	16 011	2 307	733	317	283 074
2 861	36 080	5 538	5 734	5 023	6 126	8 492	1 253	585	104	157 952
130	774	250	116	157	214	165	46	20	16	3 328
675	11 337	2 500	2 072	1 613	1 920	3 438	648	440	92	62 243
8 354	91 358	20 367	19 014	16 475	20 746	28 106	4 254	1 778	529	506 597
133 083	814 998	257 850	59 519	146 884	135 091	229 465	126 038	50 094	18 670	3 954 212
66 696	487 803	126 295	33 889	78 964	70 180	119 629	38 878	56 120	10 625	2 286 620

Tabell III. Avlinga i jordbruket 1956.

Fylka	Eng på dyrka jord				Natureng på innmark			
	Avl pr. dekar	Samla avling	Pct. av medels- år	Kvalitet (5-1)	Avl pr. dekar	Samla avling	Pct. av medels- år	Kvalitet (5-1)
	Kg	Tonn			Kg	Tonn		
Østfold	523,3	138 352,7	105,9	4,0	200,0	383,4	90,0	4,0
Akershus	502,8	147 710,1	96,3	4,3	203,0	1 761,8	94,0	3,4
Hedmark	566,0	208 078,0	98,6	3,8	278,3	12 079,1	97,3	3,7
Oppland	565,3	180 567,6	95,5	3,6	298,3	19 159,5	98,6	3,5
Buskerud	515,2	102 003,9	98,2	3,9	291,7	8 234,1	95,8	3,2
Vestfold	550,0	80 470,5	104,9	3,9	300,0	1 834,5	100,0	3,5
Telemark	486,1	77 074,6	94,1	3,7	280,7	7 036,6	94,4	3,7
Aust-Agder	511,2	49 470,9	97,3	4,1	230,0	1 794,2	92,0	3,9
Vest-Agder	510,0	70 915,5	102,3	4,1	301,9	4 735,3	98,6	3,9
Rogaland	790,9	171 577,1	104,8	4,4	384,5	5 287,6	98,3	4,0
Hordaland	592,2	154 070,9	99,6	3,9	374,4	42 321,8	97,4	3,9
Sogn og Fjordane ...	642,7	147 776,7	96,0	4,1	399,7	47 168,2	96,0	3,9
Møre og Romsdal ...	633,7	197 748,6	92,3	3,9	333,7	25 959,9	95,3	3,7
Sør-Trøndelag	583,2	236 708,0	96,5	4,0	311,3	8 440,6	96,2	3,8
Nord-Trøndelag	553,4	175 502,5	98,7	4,1	270,8	2 429,6	97,9	3,8
Nordland	520,4	228 000,3	98,3	4,4	339,1	50 833,1	100,0	4,2
Troms	506,2	122 919,0	91,5	4,5	392,7	36 002,0	94,8	4,4
Finnmark	430,7	29 144,2	94,7	3,7	320,0	13 310,7	91,2	3,9
Bygdene i alt	562,8	2 518 091,1	97,8	4,0	342,6	288 772,0	96,1	3,8
	Sæterlykkjer				Utslåtter			
Østfold	—	—	—	—	200,0	6,2	100,0	4,0
Akershus	250,0	10,8	100,0	3,5	200,0	567,2	100,0	3,5
Hedmark	381,3	5 434,7	96,3	3,3	200,0	722,0	96,0	3,5
Oppland	346,8	20 865,6	92,1	3,2	250,0	870,8	96,7	2,7
Buskerud	264,3	4 040,1	94,3	2,1	240,0	317,5	100,0	2,0
Vestfold	—	—	—	—	200,0	137,2	100,0	3,5
Telemark	236,7	596,5	96,7	3,3	173,3	481,1	91,7	3,3
Aust-Agder	250,0	107,5	90,0	3,0	133,3	616,4	96,7	3,7
Vest-Agder	210,0	117,2	90,0	3,5	172,9	886,6	98,6	3,4
Rogaland	250,0	130,0	95,0	4,0	200,0	448,6	90,0	4,0
Hordaland	228,0	457,8	98,8	3,4	179,5	2 285,9	101,3	3,3
Sogn og Fjordane ...	243,5	1 100,6	89,5	3,6	216,4	1 740,1	92,1	4,0
Møre og Romsdal ...	290,0	570,7	95,0	3,5	180,0	931,1	97,7	3,3
Sør-Trøndelag	278,9	1 891,2	96,1	3,6	200,0	618,0	90,0	4,0
Nord-Trøndelag	227,5	194,1	95,0	3,9	200,0	242,6	105,0	4,0
Nordland	200,0	104,0	100,0	2,0	168,0	1 630,1	91,7	3,5
Troms	200,0	9,4	100,0	4,0	241,7	2 643,5	100,8	4,2
Finnmark	190,0	41,2	95,0	3,9	190,0	898,1	95,0	3,9
Bygdene i alt	322,3	35 671,4	93,3	3,4	194,8	16 043,0	96,6	3,5

Tabell III (framh.). Avlinga i jordbruket 1956.

Fylka	Høy på innmark i alt				Halm			
	Avl pr. dekar	Samla avling	Pct. av medels- år	Kvalitet (5-1)	Avl pr. dekar	Samla avling	Pct. av medels- år	Kvalitet (5-1)
	Kg	Tonn			Kg	Tonn		
Østfold	521,0	138 736,1	105,8	-	371,3	110 768,8	115,2	3,5
Akershus	494,2	149 471,9	96,3	-	335,5	111 131,0	114,4	3,5
Hedmark	535,6	220 157,1	98,5	-	319,5	101 021,7	106,0	3,4
Oppland	520,6	199 727,1	94,9	-	366,5	81 588,8	108,5	3,7
Buskerud	487,3	110 238,0	98,0	-	343,3	50 086,4	113,6	3,4
Vestfold	540,0	82 305,0	104,8	-	343,3	66 083,9	113,1	3,4
Telemark	458,1	84 111,2	94,1	-	308,3	16 860,6	105,0	3,2
Aust-Agder	490,2	51 265,1	97,1	-	321,3	3 849,2	99,3	3,8
Vest-Agder	488,9	75 650,8	102,1	-	324,6	3 218,1	94,6	3,7
Rogaland	766,7	176 864,7	104,6	-	368,7	26 522,4	96,6	4,1
Hordaland	526,2	196 392,7	99,1	-	340,4	1 036,2	96,9	4,1
Sogn og Fjordane ...	560,3	194 944,9	96,0	-	342,8	813,1	96,3	3,4
Møre og Romsdal ...	573,8	223 708,5	92,6	-	333,1	8 835,5	92,4	3,2
Sør-Trøndelag	566,2	245 148,6	96,5	-	269,4	30 022,7	82,0	3,0
Nord-Trøndelag	545,6	177 932,1	98,7	-	283,9	53 053,2	90,4	3,1
Nordland	474,2	278 833,4	98,6	-	272,9	1 874,8	86,9	3,3
Troms	475,1	158 921,0	92,2	-	300,0	27,6	100,0	3,5
Finmark	388,6	42 454,9	93,6	-	-	-	-	-
Bygdene i alt	527,8	2 806 863,1	97,7	-	334,7	666 794,0	106,5	3,5
	Poteter				Grønfor			
Østfold	2 683,7	107 662,0	122,0	4,0	600,0	1 285,2	100,0	3,0
Akershus	2 576,0	112 076,6	118,2	4,0	530,0	999,6	100,0	4,0
Hedmark	2 427,5	168 031,6	107,7	3,9	598,6	10 739,5	97,9	3,9
Oppland	2 765,1	182 012,7	109,9	4,1	607,9	8 598,7	103,1	3,9
Buskerud	2 659,1	65 124,0	116,5	3,9	600,0	4 004,4	110,6	3,9
Vestfold	2 688,2	103 853,2	120,2	3,7	591,7	571,0	101,3	3,7
Telemark	2 641,7	54 065,0	118,8	3,8	533,3	1 476,7	105,6	3,7
Aust-Agder	2 399,3	31 582,0	106,7	3,9	468,0	1 435,8	97,7	3,7
Vest-Agder	2 260,3	29 406,5	107,7	3,8	450,0	1 868,4	91,3	3,8
Rogaland	2 714,3	132 455,1	106,0	4,0	625,0	2 493,8	100,0	4,1
Hordaland	2 255,8	54 924,2	104,5	4,1	525,0	2 252,3	98,3	3,8
Sogn og Fjordane ...	2 265,2	45 750,2	103,9	4,4	521,4	2 245,1	88,6	4,3
Møre og Romsdal ...	2 247,8	68 261,2	95,3	4,1	546,7	3 530,6	97,8	4,1
Sør-Trøndelag	1 725,2	51 740,5	71,2	3,6	514,7	5 169,1	90,9	3,5
Nord-Trøndelag	1 927,3	99 394,7	77,4	3,9	492,9	3 012,6	92,5	3,6
Nordland	1 702,2	52 070,3	85,6	4,1	477,1	4 902,7	92,9	3,9
Troms	2 010,7	31 640,4	99,2	4,4	543,8	4 501,6	91,1	4,1
Finmark	1 636,1	2 324,9	90,8	3,8	438,6	790,8	87,3	3,8
Bygdene i alt	2 394,6	1 392 375,1	104,0	4,0	547,8	59 877,9	97,1	3,8

Tabell III (framh.). Avlinga i jordbruket 1956.

Fylka	Förnepe				Kålrot			
	Avl pr. dekar	Samla avling	Pct. av medels- år	Kvalitet (5-1)	Avl pr. dekar	Samla avling	Pct. av medels- år	Kvalitet (5-1)
	Kg	Tonn			Kg	Tonn		
Østfold	5 300,0	4 282,4	111,3	4,4	5 204,9	63 437,3	109,9	4,0
Akershus	4 857,1	6 965,1	95,7	4,0	4 769,6	48 029,9	101,0	4,1
Hedmark	4 321,4	20 781,6	84,0	4,0	4 747,4	40 077,6	94,9	3,8
Oppland	5 112,5	7 479,6	96,4	3,7	4 726,3	21 556,7	93,8	3,8
Buskerud	4 737,5	1 359,7	100,0	4,1	4 921,1	26 952,9	104,2	4,1
Vestfold	5 500,0	2 926,0	105,0	4,0	5 417,6	45 838,3	109,4	3,9
Telemark	4 712,5	970,8	102,1	4,1	4 713,2	16 307,7	102,8	3,7
Aust-Agder	4 840,0	176,3	97,7	4,0	4 586,0	5 631,6	96,0	4,0
Vest-Agder	5 088,9	1 623,4	102,2	4,1	4 518,8	3 285,2	100,7	4,0
Rogaland	5 007,1	14 300,3	100,6	4,0	5 033,4	62 082,0	96,7	3,9
Hordaland	4 050,0	3 422,3	96,2	3,9	3 912,1	6 142,0	94,6	3,8
Sogn og Fjordane ...	4 106,4	3 075,7	91,1	3,9	3 826,3	9 347,7	92,8	3,8
Møre og Romsdal ...	4 638,2	20 064,9	93,9	3,8	3 559,3	10 421,6	87,3	3,8
Sør-Trøndelag	3 963,0	30 431,9	79,9	3,7	2 795,4	3 603,3	75,5	3,3
Nord-Trøndelag	3 741,1	44 814,6	77,6	3,6	2 776,3	14 611,7	75,0	3,3
Nordland	3 900,0	2 952,3	85,0	3,6	2 611,1	710,2	86,4	3,9
Troms	3 075,0	230,6	81,3	3,8	3 380,0	179,1	100,0	4,0
Finnmark	2 000,0	20,0	65,0	3,0	-	-	-	-
Bygdene i alt	4 236,5	166 417,5	86,1	3,9	4 682,8	378 214,8	99,2	3,8
	Förbete				Förmergkål			
Østfold	5 272,2	7 085,8	111,8	4,2	5 343,8	10 869,3	103,0	4,6
Akershus	5 000,0	1 970,0	95,0	4,5	4 833,3	11 865,8	100,0	4,7
Hedmark	4 500,0	378,0	95,0	4,0	5 714,3	19 794,3	97,1	4,3
Oppland	4 500,0	625,5	95,0	4,0	5 111,1	4 523,3	93,3	4,6
Buskerud	4 928,6	2 602,3	106,1	4,4	5 812,5	2 859,8	111,5	4,4
Vestfold	4 070,0	10 154,7	93,8	4,0	5 771,4	4 374,7	106,1	4,0
Telemark	4 060,0	2 699,9	101,0	4,2	6 250,0	2 000,0	107,5	4,5
Aust-Agder	4 272,2	5 541,0	83,9	4,3	5 116,7	235,4	100,0	4,8
Vest-Agder	4 400,0	6 617,6	94,3	4,3	5 182,1	2 103,9	97,4	4,7
Rogaland	4 666,0	39 791,6	85,8	4,1	5 787,8	29 095,3	100,4	4,3
Hordaland	4 625,0	374,6	87,5	5,0	4 750,0	5 063,5	90,4	4,0
Sogn og Fjordane ...	4 000,0	36,0	90,0	4,0	4 975,0	3 975,0	84,5	4,1
Møre og Romsdal ...	4 000,0	256,0	90,0	4,0	4 646,2	1 979,3	90,2	3,8
Sør-Trøndelag	-	-	-	-	3 200,0	1 126,4	70,0	4,8
Nord-Trøndelag	-	-	-	-	4 000,0	820,0	80,0	4,5
Nordland	-	-	-	-	3 000,0	75,0	80,0	4,0
Troms	1 000,0	3,0	50,0	4,0	-	-	-	-
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-
Bygdene i alt	4 560,0	78 136,0	90,7	4,2	5 371,0	100 761,0	98,0	4,4

Tabell III (framh.). Avlinga i jordbruket 1956.

Fylka	Haustkveite				Vårkveite			
	Avl pr. dekar	Samla avling	Pct. av medels- år	Kvalitet (5-1)	Avl pr. dekar	Samla avling	Pct. av medels- år	Kvalitet (5-1)
	Kg	Tonn			Kg	Tonn		
Østfold	321,9	8 517,2	113,5	3,2	287,5	6 851,7	115,8	3,3
Akershus	279,6	1 492,8	105,8	3,3	266,1	6 410,1	116,6	3,2
Hedmark	306,0	817,9	107,5	3,4	272,3	7 663,6	104,0	3,3
Oppland	270,0	832,7	104,0	3,5	268,3	3 511,5	105,6	3,3
Buskerud	267,5	1 907,0	104,6	3,5	241,6	4 027,7	109,1	3,4
Vestfold	276,7	511,6	110,8	2,8	265,6	6 577,3	112,2	3,3
Telemark	266,7	520,6	95,0	2,7	227,8	3 504,0	106,6	3,2
Aust-Agder	273,3	46,5	100,0	4,0	218,5	327,1	100,8	3,8
Vest-Agder	250,0	1,3	100,0	4,0	236,3	164,2	102,5	3,9
Rogaland	300,0	70,5	100,0	4,0	304,2	275,9	106,7	4,2
Hordaland	—	—	—	—	260,0	26,0	100,0	4,3
Sogn og Fjordane ...	—	—	—	—	—	—	—	—
Møre og Romsdal ...	200,0	11,8	85,0	2,5	191,7	108,9	72,8	2,1
Sør-Trøndelag	180,0	18,7	82,0	2,0	197,1	506,9	80,0	2,3
Nord-Trøndelag	180,0	162,5	80,0	2,5	198,0	1 018,9	75,5	2,3
Nordland	—	—	—	—	122,0	2,6	50,0	2,0
Troms	—	—	—	—	—	—	—	—
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Bygdene i alt	298,5	14 911,1	109,1	3,2	260,2	40 976,4	108,2	3,2
	Haustrug				Vårug			
Østfold	327,5	791,9	119,0	2,9	220,0	55,2	100,0	3,0
Akershus	270,0	93,4	105,0	3,3	220,0	125,0	100,0	3,2
Hedmark	250,0	268,5	100,0	3,0	—	—	—	—
Oppland	250,0	5,5	100,0	4,0	230,0	65,6	100,0	3,5
Buskerud	280,0	56,6	108,5	3,5	250,0	75,0	100,0	3,8
Vestfold	275,0	603,1	110,0	2,5	230,0	75,9	105,0	2,5
Telemark	240,0	45,4	100,0	3,0	220,0	101,4	100,0	3,0
Aust-Agder	—	—	—	—	235,0	28,7	102,5	3,5
Vest-Agder	—	—	—	—	—	—	—	—
Rogaland	250,0	16,5	100,0	4,0	250,0	17,3	100,0	4,0
Hordaland	—	—	—	—	—	—	—	—
Sogn og Fjordane ...	—	—	—	—	—	—	—	—
Møre og Romsdal ...	—	—	—	—	—	—	—	—
Sør-Trøndelag	—	—	—	—	—	—	—	—
Nord-Trøndelag	180,0	30,6	80,0	2,5	150,0	10,5	75,0	2,5
Nordland	—	—	—	—	120,0	1,4	60,0	2,5
Troms	—	—	—	—	—	—	—	—
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Bygdene i alt	286,2	1 911,5	110,5	3,2	225,3	556,0	100,0	3,2

Tabell III (framh.). Avlinga i jordbruket 1956.

Fylka	Bygg				Havre			
	Avl pr. dekar	Samla avling	Pct. av medels- år	Kvalitet (5-1)	Avl pr. dekar	Samla avling	Pct. av medels- år	Kvalitet (5-1)
	Kg	Tonn			Kg	Tonn		
Østfold	346,2	33 483,4	122,9	3,6	308,3	44 981,0	121,2	3,4
Akershus	326,2	38 552,3	128,5	3,6	285,7	51 014,3	115,6	3,2
Hedmark	288,0	57 183,6	106,3	3,5	250,3	20 500,1	99,6	3,0
Oppland	287,5	46 344,4	105,5	3,5	258,6	8 788,3	96,8	3,1
Buskerud	306,3	19 677,6	118,8	3,5	260,7	14 436,0	110,3	3,3
Vestfold	332,2	31 445,7	118,2	3,6	293,3	19 599,5	113,6	3,3
Telemark	264,1	4 767,5	105,5	3,3	246,8	4 560,9	103,2	3,1
Aust-Agder	250,8	1 049,3	97,3	3,9	222,6	1 271,9	92,9	3,4
Vest-Agder	254,1	1 001,4	94,5	3,9	221,1	1 163,6	87,3	3,5
Rogaland	318,4	13 681,0	99,5	4,1	305,5	8 459,3	99,1	4,0
Hordaland	243,5	566,6	95,8	3,4	254,2	156,8	90,8	3,3
Sogn og Fjordane ...	245,9	393,7	93,0	3,4	231,1	178,2	81,7	2,8
Møre og Romsdal ...	209,7	4 782,8	82,5	3,0	222,3	686,9	84,7	2,7
Sør-Trøndelag	162,0	15 008,5	64,6	2,6	149,6	2 394,6	59,6	2,4
Nord-Trøndelag	180,4	28 545,2	71,0	2,6	176,9	3 941,5	68,3	2,5
Nordland	151,2	900,4	69,1	2,9	174,3	143,3	75,8	2,8
Troms	180,0	16,6	90,0	3,5	-	-	-	-
Finmark	-	-	-	-	-	-	-	-
Bygdene i alt	273,8	297 400,0	102,5	3,4	274,8	182 276,2	108,4	3,1
	Blandkorn				Erter			
Østfold	322,5	670,2	121,8	2,9	300,0	201,6	125,0	4,0
Akershus	255,0	944,8	107,5	3,5	240,0	107,5	105,0	3,5
Hedmark	260,0	564,7	105,0	3,2	240,0	400,3	100,0	3,0
Oppland	303,1	3 274,7	106,9	3,6	240,0	36,2	100,0	3,5
Buskerud	275,0	510,7	110,0	3,3	250,0	30,3	105,0	3,5
Vestfold	290,0	418,8	102,5	4,5	240,0	103,9	105,0	3,5
Telemark	250,0	3,8	100,0	3,2	220,0	34,8	100,0	3,0
Aust-Agder	-	-	-	-	220,0	64,5	100,0	3,3
Vest-Agder	-	-	-	-	220,0	2,2	100,0	3,3
Rogaland	-	-	-	-	-	-	-	-
Hordaland	-	-	-	-	-	-	-	-
Sogn og Fjordane ...	-	-	-	-	-	-	-	-
Møre og Romsdal ...	-	-	-	-	-	-	-	-
Sør-Trøndelag	200,0	23,0	80,0	3,0	-	-	-	-
Nord-Trøndelag	190,0	13,3	75,0	2,8	-	-	-	-
Nordland	170,0	10,2	75,0	3,0	-	-	-	-
Troms	-	-	-	-	-	-	-	-
Finmark	-	-	-	-	-	-	-	-
Bygdene i alt	288,3	6 434,2	107,8	3,3	248,2	981,3	105,6	3,4

Tabell IV. Avlinga i hagebruket 1956.

Fylka	Samla avl i 1956	Prosent av medels-år	Samla avl i 1956	Prosent av medels-år	Samla avl i 1956	Prosent av medels-år	Samla avl i 1956	Prosent av medels-år
	Tonn	år	Tonn	år	Tonn	år	Tonn	år
	Eple				Pærer		Plomer	
	(Sumar- og haust-)		(Vinter-)					
Østfold	1 873,9	115	3 042,5	120	681,2	105	1 160,7	130
Akershus og Oslo	3 096,1	100	4 436,1	105	557,2	100	1 607,2	115
Hedmark	2 116,1	120	2 994,2	100	28,6	90	182,2	110
Oppland	1 468,2	100	1 476,0	95	43,2	90	144,8	80
Buskerud	2 036,2	100	7 307,6	130	320,3	80	2 373,1	150
Vestfold	1 952,7	125	4 695,9	125	706,1	75	1 738,0	135
Telemark	1 224,2	110	3 688,1	115	388,2	90	964,0	120
Aust-Agder	678,0	120	2 304,1	120	325,0	100	1 015,8	130
Vest-Agder	1 019,1	120	2 226,5	130	413,8	100	1 505,0	140
Rogaland	1 621,9	110	2 146,8	115	938,6	100	1 819,2	80
Hordaland og Bergen	1 908,8	95	3 133,4	100	1 140,0	60	2 200,3	105
Sogn og Fjordane	1 553,2	110	5 080,5	125	855,3	50	1 134,7	125
Møre og Romsdal	1 170,1	100	1 316,2	100	289,9	50	708,2	100
Sør-Trøndelag	341,5	70	74,4	60	—	—	37,2	70
Nord-Trøndelag	339,4	40	284,4	70	—	—	109,0	70
Nordland	4,0	10	—	—	—	—	—	—
Troms	—	—	—	—	—	—	—	—
Finmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Riket	22 403,4	104,1	44 206,7	115,0	6 687,4	74,8	16 699,4	116,3
	Kirsebær og morellar		Rips		Stikkelsbær		Solbær	
Østfold	325,3	110	765,4	95	369,5	120	277,9	90
Akershus og Oslo	529,6	105	1 403,1	100	670,6	110	506,0	95
Hedmark	184,6	100	724,7	100	207,2	90	218,2	50
Oppland	309,0	100	1 081,9	110	320,6	100	383,1	110
Buskerud	451,8	140	431,0	90	219,9	110	253,3	90
Vestfold	772,2	125	526,7	100	228,3	115	341,4	105
Telemark	377,2	110	508,0	100	147,9	100	206,8	100
Aust-Agder	284,1	110	350,0	110	103,5	100	174,0	100
Vest-Agder	387,3	110	548,2	110	198,9	110	166,4	110
Rogaland	304,5	100	827,8	100	450,4	100	850,6	120
Hordaland og Bergen	607,2	110	1 043,0	110	453,8	105	523,9	110
Sogn og Fjordane	113,3	100	520,6	100	319,4	110	359,1	115
Møre og Romsdal	130,3	70	847,1	120	430,7	120	475,4	120
Sør-Trøndelag	35,4	60	731,4	100	426,0	110	344,1	110
Nord-Trøndelag	104,2	70	659,7	100	144,4	60	410,2	110
Nordland	0,9	20	533,8	100	49,8	80	31,1	50
Troms	—	—	15,5	75	0,2	60	—	—
Finmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Riket	4 916,9	107,9	11 517,9	102,9	4 741,1	104,9	5 521,5	102,1

Tabell IV (framh.). Avlinga i hagebruket 1956.

Fylka	Samla avl i 1956 Tonn	Prosent av medels-år	Samla avl i 1956 Tonn	Prosent av medels-år	Samla avl i 1956 Tonn	Prosent av medels-år	Samla avl i 1956 Tonn	Prosent av medels-år
	Jordbær		Bringebær		Kål		Gulrot	
Østfold	346,5	100	146,2	90	9 490,8	125	5 249,3	120
Akershus	506,0	80	511,2	80	12 308,4	105	2 655,4	105
Hedmark	229,6	40	66,4	60	7 323,6	120	3 469,3	110
Oppland	233,1	70	98,1	100	4 134,2	90	905,2	100
Buskerud	590,1	70	282,6	100	11 070,4	125	1 403,2	110
Vestfold	440,7	60	196,2	95	7 420,4	115	3 229,6	120
Telemark	145,6	80	95,8	95	2 340,2	105	1 393,6	105
Aust-Agder	276,5	100	83,0	90	2 169,6	120	977,8	120
Vest-Agder	75,6	80	48,6	90	1 196,1	110	1 533,9	130
Rogaland	187,1	95	78,0	85	8 065,2	120	9 413,8	130
Hordaland	133,9	95	178,1	105	1 549,1	100	1 071,3	105
Sogn og Fjordane	38,5	100	105,8	100	610,6	100	642,1	100
Møre og Romsdal	211,2	120	135,3	90	1 071,4	80	1 397,8	130
Sør-Trøndelag	526,1	90	63,9	70	1 592,2	70	1 345,2	90
Nord-Trøndelag	395,5	100	117,2	70	4 184,6	90	3 422,4	100
Nordland	42,0	80	1,8	10	1 571,3	110	1 394,7	100
Troms	12,4	75	2,4	75	755,4	110	635,1	110
Finnmark	-	-	-	-	336,0	105	50,4	90
Bygdene i alt	4 390,4	78,1	2 210,6	86,9	77 189,5	110,2	40 190,1	114,3
	Bønner		Hageerter		Matlauk		Purre	
Østfold	128,4	85	1 487,2	130	985,1	115	591,1	115
Akershus	53,4	90	27,4	100	282,9	105	341,2	100
Hedmark	16,2	80	70,9	120	311,1	110	32,2	110
Oppland	7,7	90	23,6	100	182,3	90	16,2	90
Buskerud	18,8	70	9,2	110	390,3	110	606,6	110
Vestfold	116,8	70	883,2	115	1 389,2	100	244,2	110
Telemark	22,7	80	773,4	100	337,1	105	51,4	105
Aust-Agder	181,9	100	513,2	130	282,9	110	47,6	110
Vest-Agder	4,9	60	7,5	100	449,5	120	14,5	100
Rogaland	-	-	44,6	100	548,1	120	186,2	110
Hordaland	-	-	5,3	100	117,0	95	57,0	100
Sogn og Fjordane	0,9	75	2,2	100	11,0	100	1,3	100
Møre og Romsdal	-	-	5,1	100	20,9	90	8,1	90
Sør-Trøndelag	-	-	2,0	90	46,0	100	22,3	100
Nord-Trøndelag	1,1	80	8,3	100	115,8	100	27,3	100
Nordland	-	-	1,5	90	46,6	100	1,1	90
Troms	-	-	0,1	105	8,4	100	1,0	100
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-
Bygdene i alt	552,8	84,4	3 864,7	118,0	5 524,2	107,5	2 249,3	108,6

Tabell IV (framh.). Avlinga i hagebruket 1956.

Fylka	Samla avl i 1956	Prosent av medels-år	Samla avl i 1956	Prosent av medels-år	Samla avl i 1956	Prosent av medels-år	Samla avl i 1956	Prosent av medels-år
	Tonn		Tonn		Tonn		Tonn	
	Selleri		Persillerot		Agurkar på friland		Tomatar på friland	
Østfold	106,3	110	105,1	120	256,8	50	21,3	40
Akershus	236,3	90	24,5	100	34,2	90	90,7	65
Hedmark	55,1	110	1,8	100	2,8	90	6,6	80
Oppland	11,6	80	0,5	100	2,0	90	7,0	80
Buskerud	97,9	100	19,7	100	4,3	25	10,9	30
Vestfold	120,9	110	51,1	105	56,8	40	14,1	50
Telemark	94,5	100	6,8	100	101,2	80	4,7	70
Aust-Agder	37,6	105	9,0	100	172,9	90	3,6	80
Vest-Agder	12,5	100	1,3	100	10,1	60	1,0	50
Rogaland	70,8	100	21,8	100	—	—	—	—
Hordaland	27,5	100	—	—	—	—	—	—
Sogn og Fjordane	0,9	100	0,1	100	—	25	0,2	25
Møre og Romsdal	1,4	80	—	100	—	—	—	—
Sør-Trøndelag	17,3	100	—	—	—	—	—	—
Nord-Trøndelag	25,2	90	1,0	90	—	—	—	—
Nordland	1,4	80	—	90	—	—	—	—
Troms	1,1	100	—	—	—	—	—	—
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Bygdene i alt	918,3	99,4	242,7	108,9	641,1	61,0	160,1	55,5
			Rabarbra		Agurkar under glas		Tomatar under glas	
Østfold			204,4	100	224,2	100	600,3	100
Akershus			369,6	100	449,4	100	532,0	100
Hedmark			68,8	100	117,2	100	195,1	100
Oppland			25,8	95	42,4	100	99,7	90
Buskerud			176,8	100	273,2	100	879,8	105
Vestfold			117,6	100	149,0	80	523,3	100
Telemark			33,6	100	57,8	100	120,6	100
Aust-Agder			93,7	110	71,2	110	133,5	110
Vest-Agder			71,6	100	54,0	100	145,7	90
Rogaland			245,6	100	798,8	115	4 289,6	115
Hordaland			215,2	100	119,2	100	202,1	95
Sogn og Fjordane			10,8	100	8,0	100	199,6	100
Møre og Romsdal			47,1	110	67,4	100	101,7	90
Sør-Trøndelag			102,8	100	25,8	95	238,8	95
Nord-Trøndelag			76,4	100	25,7	100	230,6	90
Nordland			105,6	100	4,2	100	46,5	100
Troms			64,0	100	—	—	—	—
Finnmark			48,0	100	—	—	8,1	67
Bygdene i alt			2 077,4	100,6	2 487,5	103,0	8 547,0	106,5

Tabell V. Utsæde, avl, innførsel, utførsel og utrekna forbruk

	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955
	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg
Kveite.							
Utsæde.....	6 751	6 924	5 314	4 497	3 787	4 400	3 807
Avl	66 991	66 218	40 126	39 586	38 876	41 191	31 758
Innførsel	273 770	349 883	292 010	339 607	305 070	402 700	351 831
Utførsel	26	29	19	173	1 525	1 247	1 768
Brukt til produksjon av brennevin og øl	—	—	—	—	—	—	—
Anna forbruk	333 984	409 148	326 803	374 523	338 634	438 244	378 014
Rug.							
Utsæde.....	168	196	109	89	105	117	121
Avl	2 062	2 471	1 184	1 119	1 362	1 510	1 279
Innførsel	147 121	78 258	65 243	70 101	87 108	62 673	62 582
Utførsel	6	18	10	7	216	244	305
Brukt til produksjon av brennevin og øl	—	—	—	—	—	—	—
Anna forbruk	149 009	80 515	66 308	71 124	88 149	63 822	63 435
Bygg².							
Utsæde.....	8 110	8 465	10 989	12 783	16 117	18 445	19 108
Avl	89 367	102 121	125 497	150 431	208 790	225 664	211 184
Innførsel	93 324	32 213	83 413	62 867	46 203	53 787	76 868
Utførsel	—	357	—	—	121	27	51
Brukt til produksjon av brennevin og øl	16 666	17 597	17 766	17 398	18 500	19 168	21 719
Anna forbruk	157 915	107 915	180 155	183 117	220 255	241 811	247 174
Havre².							
Utsæde.....	17 549	17 986	17 894	18 425	16 581	16 121	15 125
Avl	169 703	186 189	176 129	166 201	183 661	164 374	117 380
Innførsel	15 294	8 406	—	2 018	298	146	4 491
Utførsel	13	38	5	27	39	2 035	14
Brukt til produksjon av brennevin og øl	—	—	—	—	—	—	—
Anna forbruk	167 435	176 571	158 230	149 767	167 339	146 364	106 732
Anna forbruk i føreiningar ...	139 725	147 336	132 039	124 960	139 584	122 084	89 048
Erter, bønner, linser.							
Utsæde.....	103	112	111	75	60	55	97
Avl	973	1 007	957	693	547	471	701
Innførsel	11 080	5 947	5 632	6 825	6 459	10 027	8 255
Utførsel	5	6	273	1	28	1	7
Brukt til produksjon av brennevin og øl	—	—	—	—	—	—	—
Anna forbruk	11 945	6 836	6 205	7 442	6 918	10 442	8 852
Korn og skolmfrukter i alt.							
Utsæde.....	32 681	33 683	34 417	35 869	36 650	39 138	38 258
Avl	329 096	358 006	343 893	358 030	433 236	433 210	362 302
Innførsel	540 589	474 707	446 298	481 418	445 138	529 333	504 027
Utførsel	50	448	307	208	1 929	3 554	2 141

¹ Utrekninga gjeld forbruksår: 1/10 1949–30/9 1950 osv. Ved utrekning av forbruket (anna for bruk) er ikkje teki omsyn til lagerbrigde.

² Utsæde og avl av blandkorn er fordelt på bygg med 1/3 og havre med 2/3 av samla kvantum
Tala for bygg er retta.

av dei ymse kornslag og av poteter for åra¹ 1949–1955.

	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955
	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg
Brukt til produksjon av brennevin og øl	16 666	17 597	17 766	17 398	18 500	19 168	21 719
Anna forbruk	820 288	780 985	737 701	785 973	821 295	900 683	804 207
Anna forbruk i føreiningar ...	792 578	751 750	711 510	761 166	793 540	876 403	786 523
Poteter.							
Utsæde.....	137 391	139 088	138 041	136 698	132 454	128 646	151 344
Avl	1 098 718	1 115 685	1 015 023	1 187 491	1 249 013	1 129 670	980 648
Innførsel	181	—	555	—	290	2 026	264
Utførsel	208	765	3	31	4	5	16
Brukt til produksjon av brennevin og stivelse	87 419	52 019	52 059	89 896	75 216	67 993	57 228
Anna forbruk	873 881	923 813	825 475	960 866	1 041 629	935 052	772 324
Anna forbruk i føreiningar ...	194 197	205 293	183 438	213 527	231 473	207 789	171 628
Korn og poteter m.v. i føreiningar.							
Utsæde.....	60 287	61 593	62 111	63 175	63 321	65 039	69 369
Avl	545 168	575 098	540 280	594 370	680 321	656 966	560 765
Innførsel	538 080	473 306	446 421	481 082	445 152	529 759	503 338
Utførsel	94	612	307	210	1 924	3 216	2 147
Brukt til produksjon av brennevin, øl og stivelse	36 092	29 156	29 335	37 374	35 215	34 278	34 436
Anna forbruk (bortsett frå lagerbrigde)	986 775	957 043	894 948	974 693	1 025 013	1 084 192	958 151

Ved dei ymse utrekningar er nytta desse reduksjonstal:

1. For omrekning frå rommål til vekt: 1 hl kveite og erter = 77 kg, 1 hl rug = 72 kg, 1 hl bygg = 65 kg, 1 hl havre = 48 kg, 1 hl poteter = 70 kg.
2. For omrekning frå mjøl til heilt korn er for rug og kveite gjort eit tillegg på 25 prosent i 1949–1955. For bygg og kveitegryn er tillegget 100 prosent og for havregryn 89 prosent.
3. For omrekning til føreiningar: 1 føreining = 1 kg kveite, rug, bygg eller erter, 1,2 kg havre, 4,5 kg poteter.

Innførsel og utførsel gjeld, for dei mest vanlege vareslag, forbruksåret frå 1/10 i det året som står i tabellhovudet til 30/9 året etter. For sume mindre vanlege vareslag er nytta oppgåver for kalenderåret.

Oppgåvene over forbruket av korn og poteter til produksjon av brennevin og øl gjeld den produksjonstermin som fell nærast saman med tida frå 1/10 til 30/9. Oppgåvene over forbruket av poteter til produksjon av stivelse er frå og med 1927 henta frå industristatistikken. Desse oppgåvene gjeld kalenderåret. I dei einskilde år i tida 1949–1955 var forbruket, rekna i tonn: 87 419, 52 019, 52 059, 70 211, 55 847, 52 209 og 53 919.

Tabell VI. Jordskifte 1859–1955.

	Slutta jordskifte m. m.					Overjord- skifte. Talet på saker
	Talet på saker	Lott- eigarar	Skifta areal i km ² (i regelen oppmålt og kartlagt)			
			Innmark	Utmark	I alt	
Fylka 1859–1955.						
Østfold	243	1 301	42	57	99	38
Akershus	752	3 487	156	156	312	152
Hedmark	1 793	13 349	193	1 944	2 137	300
Oppland	1 316	9 536	126	1 922	2 048	326
Buskerud	1 789	12 314	152	2 842	2 994	432
Vestfold	1 117	5 122	81	186	267	140
Telemark	734	4 074	42	1 454	1 496	113
Aust-Agder	844	6 145	127	1 929	2 056	212
Vest-Agder	1 149	8 994	164	1 326	1 490	335
Rogaland	2 227	15 240	437	1 763	2 200	885
Hordaland	4 202	26 560	489	2 387	2 876	1 224
Sogn og Fjordane	2 989	20 551	471	2 054	2 525	1 097
Møre og Romsdal	3 355	25 072	619	2 618	3 237	712
Sør-Trøndelag	1 626	11 709	420	2 007	2 427	374
Nord-Trøndelag	946	3 848	181	2 132	2 313	189
Nordland	4 212	24 875	621	4 210	4 831	410
Troms	1 335	9 189	138	1 948	2 086	108
Finnmærk	118	1 410	14	29	43	4
Riket 1859–1864	967	6 453	275	1 108	1 383	145
» 1865–1869	1 279	8 028	338	1 149	1 487	299
» 1870–1874	1 055	5 641	239	1 257	1 496	258
» 1875–1879	1 313	7 545	312	1 345	1 657	355
» 1880–1884	1 290	7 717	329	1 199	1 528	372
» 1885–1889	1 489	9 662	321	1 693	2 014	371
» 1890–1894	1 554	9 827	321	1 541	1 862	446
» 1895–1899	1 649	9 859	316	1 364	1 680	465
» 1900–1904	1 614	10 555	287	1 478	1 765	457
» 1905–1909	1 538	10 107	257	1 395	1 652	536
» 1910–1914	1 593	10 342	240	1 661	1 901	497
» 1915–1919	1 376	8 784	179	1 633	1 812	438
» 1920–1924	1 269	9 002	181	1 803	1 984	400
» 1925–1929	1 263	9 053	171	2 333	2 504	381
» 1930–1934	1 187	8 501	153	2 233	2 386	282
» 1935–1939	1 987	14 023	122	2 090	2 212	263
» 1940–1944	2 133	13 703	104	1 583	1 687	312
» 1945	402	2 560	18	450	468	60
» 1946	501	3 548	24	426	450	67
» 1947	519	3 614	36	516	552	66
» 1948	511	3 289	32	259	291	65
» 1949	527	3 339	32	366	398	77
» 1950	553	3 756	43	260	303	72
» 1951	545	3 534	29	337	366	64
» 1952	538	4 549	36	395	431	78
» 1953	744	5 137	22	424	446	58
» 1954	702	6 127	38	458	496	74
» 1955	649	4 523	20	345	365	93
Riket 1859–1955	30 747	202 778	4 475	31 102	35 577	7 051

Tabell VII. Oppgaver frå fjøskontroll-laga 1938-1956.¹

	Talet på			Yting		Prosent av ymse forslag				
	lag	bu- ska- par	kyr	Kg mjølk pr. årsku	Pct. feitt i mjøl- ka	Tørt strå- fôr	Saftig fôr	Beite	Hjel- pe- fôr	Kraft- fôr
1955										
Østfold	..	1 143	13 308	3 257	3,99	29,3	15,7	30,3	1,0	23,7
Akershus	..	1 336	16 289	3 388	4,06	28,8	16,7	29,8	1,8	22,9
Hedmark	..	3 343	23 023	3 484	4,14	31,2	16,8	26,3	1,1	24,6
Oppland	..	2 595	21 451	2 946	4,02	33,1	13,6	27,4	0,4	25,5
Buskerud	..	1 106	7 733	3 207	4,01	33,2	15,0	27,8	1,1	22,9
Vestfold	..	843	6 620	3 410	3,98	26,6	17,0	31,5	1,1	23,8
Telemark	..	713	3 873	3 102	4,06	33,2	14,2	29,9	0,8	21,9
Aust-Agder	..	430	1 670	3 136	4,21	32,1	11,7	34,8	-	21,4
Vest-Agder	..	384	1 840	3 277	4,27	30,9	11,5	37,4	0,2	20,0
Rogaland	..	2 062	20 512	3 274	4,28	20,8	16,9	41,2	1,3	19,8
Hordaland	..	1 946	10 506	2 970	4,23	19,9	26,4	34,1	-	19,6
Sogn og Fjordane	..	1 447	7 781	2 557	4,16	29,4	22,5	30,9	0,1	17,1
Møre og Romsdal	..	3 148	16 033	2 637	4,17	33,2	16,1	33,4	-	17,3
Sør-Trøndelag	..	2 888	18 253	3 070	4,21	36,8	9,7	30,1	0,4	23,0
Nord-Trøndelag	..	3 037	19 496	3 225	4,17	32,8	11,8	32,9	0,4	22,2
Nordland	..	1 290	5 304	2 574	4,12	43,6	8,3	30,7	0,2	17,2
Troms	..	375	1 649	2 824	4,03	46,7	1,7	29,3	-	22,3
Finnmark	..	33	133	2 754	4,27	44,2	3,7	22,1	-	30,0
1956										
Østfold	..	1 018	11 274	3 538	4,04	27,0	11,8	33,3	0,8	27,1
Akershus	..	1 249	14 668	3 684	4,10	28,8	12,3	31,9	2,2	24,8
Hedmark	..	3 178	22 043	3 681	4,19	29,6	13,4	28,7	1,0	27,3
Oppland	..	2 436	19 920	3 167	4,08	31,1	9,3	29,9	0,5	29,4
Buskerud	..	1 072	7 016	3 393	4,07	31,5	10,9	30,4	1,2	26,0
Vestfold	..	799	6 001	3 724	4,06	26,3	12,7	34,3	0,2	26,5
Telemark	..	633	3 330	3 355	4,12	31,6	10,4	32,4	0,9	24,7
Aust-Agder	..	388	1 520	3 295	4,28	30,6	10,6	35,5	0,4	22,9
Vest-Agder	..	366	1 782	3 495	4,32	28,7	10,9	38,4	0,3	21,7
Rogaland	..	1 926	19 617	3 507	4,34	19,5	14,4	44,4	1,0	20,7
Hordaland	..	1 921	10 497	3 111	4,24	18,7	24,7	35,4	0,4	20,8
Sogn og Fjordane	..	1 562	8 331	2 604	4,10	27,8	20,8	32,1	0,2	19,1
Møre og Romsdal	..	3 089	15 661	2 702	4,20	30,2	14,4	36,8	-	18,6
Sør-Trøndelag	..	2 975	18 492	3 094	4,21	34,4	8,0	34,0	0,5	23,1
Nord-Trøndelag	..	3 145	19 959	3 224	4,19	31,0	10,6	36,9	0,2	21,3
Nordland	..	1 291	5 296	2 625	4,10	38,7	7,3	35,0	0,1	18,9
Troms	..	353	1 652	2 886	4,07	41,0	6,0	30,8	0,3	21,9
Finnmark	..	87	215	3 193	4,27	38,4	3,4	27,0	0,4	30,8
Riket 1938	721	14 328	149 515	2 622	3,88	37,2	12,4	29,8	-	20,6
» 1939	802	16 437	168 637	2 596	3,87	37,1	12,0	30,4	-	20,5
» 1940	678	13 686	147 570	2 469	3,89	38,9	11,6	32,5	-	17,0
» 1941	623	11 985	130 332	2 336	3,91	35,2	16,1	33,8	5,5	9,4
» 1942	497	9 067	101 989	2 113	3,95	34,1	16,6	34,3	9,8	5,2
» 1943	403	7 292	82 049	2 137	3,94	35,0	13,0	35,7	11,5	4,8
» 1944	421	7 717	83 578	2 096	3,93	37,3	12,8	35,1	10,4	4,4
» 1945	442	8 435	85 320	2 068	3,90	38,0	13,0	38,5	7,7	2,8
» 1946	570	11 739	111 802	2 476	3,99	36,2	11,6	36,6	1,7	13,9
» 1947	661	14 840	131 719	2 564	3,95	35,5	11,7	35,4	0,6	16,8
» 1948	711	16 571	139 724	2 764	3,94	32,4	11,2	37,5	0,7	18,2
» 1949	874	23 407	181 316	2 905	4,01	31,2	14,8	34,3	0,6	19,1
» 1950	1 063	31 610	227 165	2 932	4,05	32,4	12,8	35,9	0,5	18,4
» 1951	1 086	32 626	230 700	2 903	4,06	34,0	15,3	34,1	0,4	16,2
» 1952	1 037	30 427	211 784	2 982	4,07	30,3	14,1	36,9	0,3	18,4
» 1953	1 005	29 048	203 378	3 122	4,13	30,8	14,8	35,1	0,5	18,8
» 1954	975	28 609	200 538	3 072	4,11	29,8	16,6	34,2	0,5	18,9
» 1955	..	28 119	195 474	3 124	4,13	30,5	15,3	31,4	0,7	22,1
» 1956	..	27 488	187 274	3 274	4,17	28,7	12,6	34,2	0,7	23,8

¹ Mjølkevegingslag er ikkje med.

Tabell VIII. Lønene for

	Bygdene i alt		Bygdene i dei ein-					
	1955-56	1956-57	Østfold	Akershus	Hedmark	Oppland	Buskerud	
I. Månadsløn på arbeidsgjevars kost.								
Tenestgutar:								
I sumarhalvåret	398	434	460	482	469	487	482	
I vinterhalvåret	334	385	429	469	442	454	440	
Fjøsøktarar:								
I sumarhalvåret	462	517	518	568	564	552	558	
I vinterhalvåret	454	513	534	584	560	547	556	
II. Dagløn på arbeidsgjevars kost.								
I sumarhalvåret:								
I våronna	23,12	24,73	26,78	27,30	25,65	25,28	25,25	
I slåttonna	24,64	26,30	27,19	26,87	27,89	25,51	26,29	
I skurdonna	23,45	25,17	26,73	26,75	26,18	25,69	25,87	
Elles	22,20	23,90	26,32	25,48	24,16	24,36	24,41	
Grøfting	25,53	26,77	32,14	27,70	27,14	27,83	32,15	
Gråsteinsmuring	28,03	29,45	35,00	33,75	29,50	31,28	34,69	
Tømmermannsarbeid	29,01	30,43	33,83	34,58	31,69	32,64	34,13	
Skogsarbeid	26,51	28,14	33,17	27,86	28,44	29,27	30,33	
I vinterhalvåret:								
Vanleg gardsarbeid	20,84	22,62	23,50	25,04	22,00	22,35	26,25	
Grøfting	23,50	25,02	31,25	32,00	-	25,00	31,00	
Gråsteinsmuring	26,35	28,11	36,25	34,25	-	29,84	32,50	
Tømmermannsarbeid	27,66	29,36	34,15	33,90	29,38	31,09	32,50	
Skogsarbeid	25,29	27,26	33,80	29,36	28,93	28,35	28,86	
III. Dagløn på eigen kost.								
I sumarhalvåret:								
I våronna	27,89	29,91	31,93	32,87	29,54	29,37	31,25	
I slåttonna	28,87	31,08	32,29	32,56	30,38	30,27	32,14	
I skurdonna	28,19	30,34	32,01	32,70	29,68	30,27	31,09	
Elles	27,17	29,00	30,32	30,59	27,82	28,51	31,16	
Grøfting	30,74	32,38	36,92	36,55	32,89	32,45	36,89	
Gråsteinsmuring	32,59	34,80	40,29	40,92	37,19	36,25	41,96	
Tømmermannsarbeid	33,47	35,64	38,94	40,57	37,99	37,38	41,38	
Skogsarbeid	31,26	33,48	38,78	33,78	34,70	33,02	37,17	
Skogskøyring (mann + hest)	45,03	48,30	52,06	49,43	50,88	48,18	53,33	
I vinterhalvåret:								
Vanleg gardsarbeid	26,00	27,27	28,00	30,06	26,54	26,75	29,44	
Grøfting	28,78	30,27	35,00	35,25	33,75	30,20	35,67	
Gråsteinsmuring	31,62	33,55	40,00	38,43	35,38	35,38	39,00	
Tømmermannsarbeid	32,67	34,59	38,67	39,35	37,35	35,42	38,75	
Skogsarbeid	30,78	32,78	39,86	33,83	34,56	32,34	36,71	
Skogskøyring (mann + hest)	45,18	47,68	54,55	47,83	51,79	47,51	52,50	
IV. Hogstprisar.								
I sumarhalvåret	} pr. m ³ berkt	15,06	16,34	14,86	15,74	16,47	18,45	
I vinterhalvåret		15,20	16,45	15,25	15,33	17,84	17,10	18,87
I sumarhalvåret		10,14	11,31	9,28	9,87	10,78	11,83	12,83
I vinterhalvåret	} pr. m ³ uberkt	10,40	11,17	9,23	9,64	11,50	11,61	12,22
I sumarhalvåret		34,39	37,66	31,48	31,04	35,50	35,30	37,89
I vinterhalvåret		34,83	37,49	31,10	31,15	34,67	35,38	37,29
I sumarhalvåret	} pr. reis	2,90	3,15	2,98	3,07	3,03	3,08	3,38
I vinterhalvåret		2,90	3,18	3,05	3,13	3,01	3,09	3,40

menn i jordbruket. Kroner.

skilde fylke 1956—57

Vestfold	Telemark	Aust-Agder	Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør-Trendelag	Nord-Trendelag	Nordland	Troms	Finmark
464	512	454	467	488	391	426	365	415	431	372	381	381
425	469	418	411	402	333	374	315	357	384	319	292	320
534	558	442	—	565	420	494	446	513	486	467	436	—
535	558	421	—	530	415	461	435	507	471	451	438	—
27,32	28,43	27,23	27,25	26,15	22,91	22,58	23,30	21,75	23,37	25,05	24,19	25,23
27,91	29,13	28,73	28,72	26,67	23,94	23,83	25,42	26,50	25,60	26,13	26,31	26,60
27,09	28,81	27,78	28,22	26,35	22,32	23,65	24,06	22,38	23,22	25,25	25,25	—
27,35	28,05	27,18	26,31	25,82	22,63	22,69	22,81	20,39	21,83	23,63	23,23	24,09
30,00	32,50	26,83	28,90	27,09	25,08	24,71	24,82	25,73	28,09	27,12	25,28	27,72
32,50	35,83	32,33	29,03	31,42	27,12	27,11	27,24	27,79	29,03	29,53	31,13	25,70
32,67	35,50	31,86	32,12	32,50	27,82	28,13	28,30	28,34	29,26	30,10	30,86	31,81
28,75	32,91	31,38	29,25	27,10	25,13	24,91	25,56	28,35	29,85	28,11	23,96	30,00
25,60	27,68	27,14	25,87	23,64	21,45	21,20	22,40	19,64	21,19	21,82	20,75	20,06
25,00	30,00	27,00	27,93	25,00	23,82	22,63	23,76	23,75	26,39	25,46	—	—
—	35,00	29,88	29,34	29,19	25,44	25,64	26,15	27,05	29,46	28,41	27,33	27,33
30,75	36,20	31,00	30,56	30,13	26,50	27,00	26,83	28,10	28,35	29,73	30,04	30,08
28,33	33,20	30,79	29,83	25,16	23,61	23,35	24,74	28,26	28,55	26,63	21,22	—
32,62	33,42	31,90	31,55	30,56	28,41	27,67	28,12	26,51	28,64	29,86	29,71	31,50
32,48	34,02	32,93	32,52	31,07	29,26	28,77	29,53	30,83	30,95	30,57	31,58	33,42
32,57	33,42	32,32	32,61	31,07	27,60	28,84	28,35	27,62	28,91	29,94	30,50	—
32,07	33,27	31,46	30,65	30,16	28,16	27,69	27,50	24,62	27,32	28,26	29,42	28,70
38,79	37,91	32,93	33,28	31,73	29,80	29,22	29,40	30,58	33,82	31,42	31,09	34,39
38,33	41,90	37,86	35,33	35,14	31,46	31,04	31,85	32,40	33,75	34,05	34,36	35,42
40,22	41,03	37,93	35,68	36,21	32,98	32,06	32,42	32,79	34,15	34,70	34,51	37,17
34,59	36,45	34,77	34,62	31,32	29,41	28,70	31,21	32,52	34,75	32,39	28,42	35,00
46,30	57,87	53,30	48,62	44,83	43,46	41,00	39,78	46,89	48,11	42,64	42,63	43,33
28,43	32,33	31,88	30,04	28,04	26,34	25,85	26,72	24,05	25,44	25,65	25,25	25,13
30,00	38,67	32,44	33,57	29,85	28,77	27,36	27,47	28,33	30,17	29,39	—	—
30,00	42,00	36,79	35,75	33,79	30,20	29,93	30,78	31,56	34,23	32,38	33,00	36,33
37,20	41,13	36,94	35,24	34,25	31,62	31,12	31,38	31,94	33,86	33,66	32,77	37,42
34,00	36,78	34,42	34,49	30,74	29,53	27,73	29,86	32,25	33,51	31,75	24,79	—
44,42	54,96	51,23	48,22	44,10	43,94	42,92	41,70	46,94	45,74	42,75	37,50	40,00
16,40	18,78	15,85	15,17	13,80	—	—	12,45	15,32	16,43	20,40	—	—
16,97	18,59	16,30	15,28	13,60	—	11,00	12,09	15,30	16,66	18,14	—	—
10,75	13,30	11,86	10,29	11,60	10,00	8,42	9,70	11,20	12,82	15,67	—	8,00
11,56	13,78	12,17	10,88	12,00	—	9,71	9,49	10,87	12,11	11,72	12,00	—
36,70	37,62	39,72	37,95	45,09	44,00	47,50	39,64	33,98	38,57	38,13	34,07	31,33
36,22	38,54	40,13	37,98	44,35	47,40	50,83	39,76	32,91	36,28	39,58	32,88	—
2,89	3,30	3,06	—	—	—	—	—	3,42	3,06	3,70	—	—
2,88	3,31	3,08	—	—	—	—	—	3,34	3,06	3,70	—	—

Tabell IX. Lønene for

	Bygdene i alt		Bygdene i dei ein-				
	1955-56	1956-57	Østfold	Akershus	Hedmark	Oppland	Buskerud
I. Månadsløn på arbeidsgjevars kost.							
Tenestgjenter:							
I sumarhalvåret	250	266	317	321	292	303	296
I vinterhalvåret	217	242	312	316	282	291	286
Fjøsøktarar:							
I sumarhalvåret	303	330	368	427	410	398	364
I vinterhalvåret	287	325	364	431	418	406	349
II. Dagløn på arbeidsgjevars kost.							
I sumarhalvåret:							
I våronna	15,39	16,57	18,13	19,57	16,33	17,86	17,29
I slåttonna	16,35	17,49	19,00	19,32	17,02	17,84	17,08
I skurdonna	15,88	17,13	18,23	19,74	16,47	17,96	17,00
Elles	14,90	16,13	17,96	18,77	15,26	17,15	16,62
I vinterhalvåret:							
Vanleg gardsarbeid	13,94	15,19	17,38	18,83	15,11	15,29	15,68
III. Dagløn på eigen kost.							
I sumarhalvåret:							
I våronna	19,47	20,52	22,22	24,14	21,95	21,51	21,10
I slåttonna	20,14	21,21	23,33	23,75	21,12	21,59	21,10
I skurdonna	19,85	21,09	23,28	24,06	21,71	22,11	21,10
Elles	18,91	20,09	22,22	24,06	20,50	20,73	20,99
I vinterhalvåret:							
Vanleg gardsarbeid	18,02	19,13	21,75	22,20	20,31	19,82	20,44

kvinner i jordbruket. Kroner.

skilde fylke 1956-57

Vestfold	Telemark	Aast-Agder	Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark
267	295	292	283	302	270	292	252	244	255	196	193	217
256	281	278	256	266	233	251	224	221	230	172	162	191
-	341	311	-	-	275	330	290	297	314	272	224	273
-	344	298	-	-	266	281	267	295	301	262	226	249
18,92	18,46	16,81	15,51	18,46	15,43	14,99	15,75	15,28	15,36	16,32	16,98	16,52
19,20	18,96	17,60	16,21	18,59	15,69	15,86	17,04	19,18	16,88	16,51	18,70	17,80
18,70	19,28	17,18	16,47	18,40	15,12	15,64	16,81	16,35	16,07	16,87	18,41	-
20,89	18,48	16,75	16,24	18,25	15,35	14,76	16,10	14,28	14,72	15,09	15,61	15,94
18,80	18,80	15,81	15,61	16,31	13,59	14,42	15,75	12,88	14,20	14,27	14,33	14,31
23,88	23,00	20,13	19,02	22,32	19,57	19,12	19,05	18,53	19,36	20,09	20,82	21,31
23,71	23,36	20,82	19,94	22,31	19,60	20,12	20,50	22,03	20,89	20,16	22,06	23,72
23,71	23,62	20,71	19,65	22,04	19,20	19,95	20,22	20,24	20,07	20,49	22,60	-
24,06	22,79	20,20	18,67	22,02	18,89	19,32	19,72	17,41	18,70	18,75	19,39	20,50
23,29	22,86	19,96	18,65	19,80	16,63	18,59	18,96	17,17	18,40	17,24	17,33	18,50

Tabell X. Lønene i jordbruket 1956-57 jämförde med 1955-56 og 1948-49.

	Menn					Kvinner				
	Løn i kroner			Brigde i pct. frå		Løn i kroner			Brigde i pct. frå	
	1948 -49	1955 -56	1956 -57	1948 -49	1955 -56	1948 -49	1955 -56	1956 -57	1948 -49	1955 -56
I. Månadsløn på arbeids- gjevars kost.										
Tenestfolk:										
I sumarhalvåret	245	398	434	+ 77,1	+ 9,0	142	250	266	+ 87,3	+ 6,4
I vinterhalvåret	201	334	385	+ 91,5	+ 15,3	123	217	242	+ 96,7	+ 11,5
Fjøsroktarar:										
I sumarhalvåret	284	462	517	+ 82,0	+ 11,9	174	303	330	+ 89,7	+ 8,9
I vinterhalvåret	277	454	513	+ 85,2	+ 13,0	165	287	325	+ 97,0	+ 13,2
II. Dagløn på arbeidsgjevars kost.										
I sumarhalvåret:										
I våronna	13,84	23,12	24,73	+ 78,7	+ 7,0	8,97	15,39	16,57	+ 84,7	+ 7,7
I slåttonna	15,07	24,64	26,30	+ 74,5	+ 6,7	9,59	16,35	17,49	+ 82,4	+ 7,0
I skurdonna	13,98	23,45	25,17	+ 80,0	+ 7,3	9,20	15,88	17,13	+ 86,2	+ 7,9
Elles	13,24	22,20	23,90	+ 80,5	+ 7,7	8,57	14,90	16,13	+ 88,2	+ 8,3
Grøfting	15,34	25,53	26,77	+ 74,5	+ 4,9	-	-	-	-	-
Gråsteinsmuring	17,45	28,03	29,45	+ 68,8	+ 5,1	-	-	-	-	-
Tømmermannsarbeid ..	18,02	29,01	30,43	+ 68,9	+ 4,9	-	-	-	-	-
Skogsarbeid	15,65	26,51	28,14	+ 79,8	+ 6,1	-	-	-	-	-
I vinterhalvåret:										
Vanleg gardsarbeid ..	12,21	20,84	22,62	+ 85,3	+ 8,5	8,01	13,94	15,19	+ 89,6	+ 9,0
Grøfting	14,13	23,50	25,02	+ 77,1	+ 6,5	-	-	-	-	-
Gråsteinsmuring	16,38	26,35	28,11	+ 71,6	+ 6,7	-	-	-	-	-
Tømmermannsarbeid ..	17,13	27,66	29,36	+ 71,4	+ 6,1	-	-	-	-	-
Skogsarbeid	14,90	25,29	27,26	+ 83,0	+ 7,8	-	-	-	-	-
III. Dagløn på eigen kost.										
I sumarhalvåret:										
I våronna	17,44	27,89	29,91	+ 71,5	+ 7,2	11,49	19,47	20,52	+ 78,6	+ 5,4
I slåttonna	18,44	28,87	31,08	+ 68,5	+ 7,7	12,01	20,14	21,21	+ 76,6	+ 5,3
I skurdonna	17,53	28,19	30,34	+ 73,1	+ 7,6	11,72	19,85	21,09	+ 79,9	+ 6,2
Elles	16,79	27,17	29,00	+ 72,7	+ 6,7	11,14	18,91	20,09	+ 80,3	+ 6,2
Grøfting	19,23	30,74	32,38	+ 68,4	+ 5,3	-	-	-	-	-
Gråsteinsmuring	21,29	32,59	34,80	+ 63,5	+ 6,8	-	-	-	-	-
Tømmermannsarbeid ..	21,67	33,47	35,64	+ 64,5	+ 6,5	-	-	-	-	-
Skogsarbeid	19,56	31,26	33,48	+ 71,2	+ 7,1	-	-	-	-	-
Skogskøyring (mann + hest)	30,02	45,03	48,30	+ 60,9	+ 7,3	-	-	-	-	-
I vinterhalvåret:										
Vanleg gardsarbeid ..	15,69	26,00	27,27	+ 73,8	+ 4,9	10,46	18,02	19,13	+ 82,9	+ 6,2
Grøfting	17,77	28,78	30,27	+ 70,3	+ 5,2	-	-	-	-	-
Gråsteinsmuring	20,11	31,62	33,55	+ 66,8	+ 6,1	-	-	-	-	-
Tømmermannsarbeid ..	20,81	32,67	34,59	+ 66,2	+ 5,9	-	-	-	-	-
Skogsarbeid	19,10	30,78	32,78	+ 71,6	+ 6,5	-	-	-	-	-
Skogskøyring (mann + hest)	29,44	45,18	47,68	+ 62,0	+ 5,5	-	-	-	-	-
IV. Hogstprisar:										
I sumarhalvåret } pr. m ³	8,67	15,06	16,34	+ 88,5	+ 8,5	-	-	-	-	-
I vinterhalvåret } berkt	8,62	15,20	16,45	+ 90,8	+ 8,2	-	-	-	-	-
I sumarhalvåret } pr. m ³	6,26	10,14	11,31	+ 80,7	+ 11,5	-	-	-	-	-
I vinterhalvåret } uberkt	6,23	10,40	11,17	+ 79,3	+ 7,4	-	-	-	-	-
I sumarhalvåret } pr. famn	22,48	34,39	37,66	+ 67,5	+ 9,5	-	-	-	-	-
I vinterhalvåret } ved	22,48	34,83	37,49	+ 66,8	+ 7,6	-	-	-	-	-
I sumarhalvåret } pr. reis	1,80	2,90	3,15	+ 75,0	+ 8,6	-	-	-	-	-
I vinterhalvåret }	1,80	2,90	3,18	+ 76,7	+ 9,7	-	-	-	-	-

Representativ jordbruksteljing 1956.

Namnet på bruket g.nr., br.nr.
 i herad, fylke.
 Eigar adresse
 Brukar adresse

1. Arealet og bruken av det. Dekar (mål à 1000 m²).

	Korn og erter dyrka til mogning								Grøn- fôr	Potet	Fôr- nepe	Kål- rot	Fôr- bete	Fôr- merg- kål	Grøn- saker ¹⁾
	Kveite		Rug		Bygg	Havre	Bland- korn	Erter							
	Haut- bær	Vår- bær	Haut- bær	Vår- bær											
1956															

	Jord- bær	Bringe- bær	Andre vokstrar på åker og i hage ²⁾	Brakk (åker utan avling)	Eng til slått				Eng til beite		Kultarbeite		I alt jord- bruks- areal
					Eng på dyrka jord	Natur- eng på innmark	Sæter- lykkjer	Utslåtter som blir hausta årleg	på dyrka jord	på natur- eng	på dyrka jord	på overfla- dyrka jord	
1956													

1) Her set ein arealet av alle grønsaker.

2) Her set ein arealet av alle «andre vokstrar», også areal til fruktire og bærbuskar.

2. Husdyr 20. juni. (Ein må ta med husdyr som kårfolk, tenarar o. a. eig og som blir føra saman med dei andre dyra på garden. Ein tel alle dyr, jamvel nyfødde.)

	Hestar					Storfe					
	Føl (fødde i 1956)	1 og 2 år (fødde i 1955 og 1954)	3 og 4 år (fødde i 1953 og 1952)	5-16 år	over 16 år	under 1 år (kalvar)	Oksar		Kviger (som ikkje har hatt kalv)	Kyr (som har hatt kalv)	
1956							1	2	over 2 år		
	Sauer		Geiter		under 4 månader	Svin			Høns		
	under 1 år (lam)	over 1 år	under 1 år (kje)	over 1 år		over 4 månader			Vaksne	Kjuklingar	
						slaktesvin	alesvin				
1956							rånar	purker			

3. Brukaren og familien hans på teljingsdagen.

Brukaren var: Mann. Kvinne. Ugift, gift. enkjemann, enke, fråskild. (Strek under det som høver.)

Alder..... år.

Talet på heimeverande born under 15 år....., over 15 år: gutar....., gjenter.....

Kor mange andre familiemedlemer har sitt underhald på garden?.....

4. Er det å drive jordbruk for eiga rekning brukarens a) einaste yrke, b) hovudyrke, c) attåtyrke? (Strek under det som høver.)

Kor mange dagar har brukaren siste året vori i arbeid utanom garden? dagar.

5. Arbeidshjelpa ved bruket (husarbeid rekna med). Mann og kone tek ein ikkje med her.

	Familiemedlemer (born og skyldfolk over 15 år)				Framand arbeidshjelp (over 15 år)					
	som støtt er med i arbeidet		som berre er med i arbeidet stundimellom		Tenarar og andre faste arbeidsfolk				Tilfelleleg arbeidshjelp	
	Talet på personar		Talet på dagsverk		med kosten på garden		på eigen kost			
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Sumaren 1955 (¹⁴ / ₄ — ¹⁴ / ₁₀₋₅₅)										
Vinteren 1955—56 (¹⁴ / ₁₀₋₅₅ — ¹⁴ / ₄ , 56)										

6. Oppgaver over kor lang arbeidsdagen er og inndeling i økter.

a. Kor lang er nettoarbeidsdagen:

Om sumaren

Om vinteren

For brukaren

..... timar

..... timar

« ektemaken

..... «

..... «

« tenestgutar

..... «

..... «

« tenestgjenter

..... «

..... «

b. Arbeidsdagen delt på økter:

Om sumaren

Om vinteren

Første økt

frå kl. til kl.

frå kl. til kl.

Andre «

« « « «

« « « «

Tredje «

« « « «

« « « «

Fjerde «

« « « «

« « « «

Femte «

« « « «

« « « «

Vedlegg 2.**Statistisk Sentralbyrå**

OSLO

Til Jordstyret.

Det skal i år vera representativ jordbruksteljing, på same måte som i åra 1950–1955. Ein syner til rundskriv frå Landbruksdepartementet dagsett 25. februar 1929, side 2: «Jordstyret skal også hjelpa Statistisk Sentralbyrå med å samla inn oppgåvor vedkomande årsavlingane og dei årlege representative landbruksteljingar.»

Om kva bruk ein skal telja ved.

Teljinga skal i kvart herad gjelda ca. 10 prosent av bruका med over 5 dekar jordbruksareal, skifta på dei ymse storleiksklassane i samsvar med jordbruksteljinga i 1949.

Ei liste over dei bruk det skal teljast ved og dei skjema som trengst til teljinga er vedlagde. Av namnelista vil jordstyret sjå kva bruk det skal teljast ved. Lista byggjer på oppgåvene frå jordbruksteljinga i 1949. Ein må vera merksam på at sume bruk kan ha skift brukar sidan då. Det må leggjast vinn på å få med dei same *bruका* i teljinga frå år til år. Ingen av bruका må skiftast ut med andre bruk utan i serlege høve, der det er uråd å telja.

At eit bruk har uvanleg driftsmåte, gjev ikkje noko grunnlag for å ta det ut av teljinga. Det same gjeld bruk som ein reknar for å vera nedlagt. Når det gjeld slike bruk, skal ein på skjemaet gjera merksam på korleis tilhøva er: om jorda ligg heilt unytta, om ho blir nytta til beite, blir hausta av grannar o. l. At arealet er redusert ved tomtesal, gjev heller ikkje grunnlag for å halda bruket utanfor teljinga.

Om utfyllinga av skjemaet.*Side 1. Areal og husdyr 1956.*

Arealet skal ein gjeva opp i dekar (å 1000 m²). Dersom ein må bruका brøk, skal ein nytta desimalbrøk med ein desimal og tydeleg desimalteikn.

Ein må freista å få så rette oppgåvor som mogleg, men ein kan ikkje krevja at arealet skal målast opp.

Dersom arealet er endra på grunn av kjøp, sal, leige, nydyrking og endring i bruken av utslåtter o. l., eller dersom ein ved måling finn at det er avvik frå tidlegare oppgåvor, må ein gjera merknad om årsakene til slike endringar i jordbruksarealet.

Av haustsæde fører ein opp det arealet som ein skal hausta i 1956. Eventuelt sukkerbete- og førsukkerbeteareal fører ein saman med forbete. Rotvokstrar til frøavl tek ein med under «andre vokstrar på åker og i hage». Her tek ein også

med det arealet som er nytta til frukttre og bærbuskar minus det som eventuelt er ført opp til mellomkulturar av noko slag.

Av utslåtter tek ein berre med så stort areal som ein år om anna brukar å hausta, sjølv om ein har høve til å nytta større areal. Som kulturbeite reknar ein areal som er lagt ut til *varig* beite, og som blir gjødsla regelmessig. Engareal som er lagt ut til beite i 1956, utan at det er meininga at det skal bli nytta til varig beite, fører ein opp som «eng til beite». Vanlege hamnehagar må ein ikkje føra opp som «eng til beite». Rubrikken «i alt jordbruksareal» skal vera summen av alle rubrikkane framanfor.

Oppgåvene over buskapen skal gjelda pr. 20. juni. Sjå merknaden på skje-maet. Ein må hugsa på å få med dei dyra som er på sætra teljingsdagen. Dyr som er bortleigde, skal teljast med hjå eigaren, ikkje hjå leigaren.

Side 2. Oppgåver over arbeidshjelpa og arbeidsdagen.

Spørsmåla om arbeidshjelpa blir tekne med også ved denne teljinga, på same måten som i 1952 og 1954. Ein må be om at teljarane og oppgavegjevarane gjer det dei kan for å få desse oppgåvene så fullnøyande og rette som råd er.

I oppgåvene frå institusjonar, t. d. skular, sjukehus o. l., skal ein ikkje svara på spørsmåla under punkt 3 og 4. Før berre opp kva slags institusjon det er, og ta med gardstyrar o. l. under arbeidshjelpa i neste spørsmål (punkt 5). For alle andre bruk må ein svara på spørsmåla.

Oppgåvene over arbeidshjelpa (punkt 5) skal gjelda alle arbeidarar ved jordbruk, hagebruk og husdyrhald, også husarbeid og arbeid med ved og anna skogs-yrke til bruket. Derimot skal ein ikkje ta med arbeid med hogst og framdrift av skogsyrke til sal, heller ikkje hjelp ein serskild har til yrke utanom gardsdrifta.

For den faste arbeidshjelpa som stadig er i arbeid på garden, gjev ein opp talet på *personar*, for tilfelleleg arbeidshjelp talet på *dagsverk*. Dette gjeld både leighjelp og familiemedlemer. Ein gjev serskilte oppgåver for sumarhalvåret 1955 og vinterhalvåret 1955–56. Brukaren og eventuell ektemake tek ein ikkje med i oppgåvene over arbeidshjelpa, men ein må passa på å få med arbeidshjelpa frå alle andre familiemedlemer over 15 år som har arbeidd på garden i den tida ein skal ha oppgåve for.

Dersom det i tida 14/4 1955–13/4 1956 ikkje har vori onnor arbeidshjelp på bruket enn brukaren sjølv og ektemake, og eventuell hjelp av born under 15 år, skriv ein «Utan arbeidshjelp» over rubrikkane for arbeidshjelpa. Før ein skriv dette, må ein vera *heilt viss* på at det ikkje har vori andre i arbeid på bruket, korkje i fast arbeid eller i tilfelleleg arbeid som har vara i ein eller fleire dagar.

Spørsmål 6 gjeld oppgåver som skal syna kor lang arbeidsdagen er og korleis han er skift på økter.

Oppgåvene over kor lang arbeidsdagen er skal ein gjeva for brukaren, for ektemaken og for leigde tenestfolk (tenestgutar og tenestgjenter). Arbeidsdagen gjev ein opp i timar. Ein reknar med netto arbeidstid, dvs. tida frå arbeidet tek til om morgonen til det sluttar om kvelden, med frådrag av den tida som går med til måltida og kvilepausar i samband med desse. Den tida som går med for å koma til og frå arbeidet, tek ein med i nettoarbeidsdagen.

Oppgåvene over øktene som arbeidsdagen er skift i, skal gjelda netto arbeidstid i kvar økt. Døme: Første økt: kl. 7–9, andre økt kl. 10–13, tredje økt kl. 15–19.

Tid som går med til føring av hestar, fyring osb. før og etter den vanlege arbeidstida, skal ein ikkje rekna som økter, men ein tek denne tida med under punkt a, der det er spørsmål etter kor lang arbeidsdagen er.

Om arbeidet med teljinga m. m.

Det vil vera mest praktisk at medlemene av jordstyret tek på seg teljinga, kvar i sin krins, og syrgjer for utfyllinga av skjemaet ved nærvære på kvar stad. Dei utfylte skjema sender ein straks til formannen i jordstyret, som sender dei inn til Byrået så snart han har fått alle oppgåvene. Jordstyret skal ikkje gjera noko samandrag av oppgåvene, men ein må sjå etter at kvart skjema har fått med alle dei oppgåvene som skal vera der.

Arbeidet med teljinga skal godtgjerast på same måte som jordstyret sitt arbeid elles, og blir refundert saman med dette på vanleg måte. Teljingsutgiftene skal altså *ikkje* refunderast av Byrået. Sjå rundskriv dagsett i april 1946 og 2. mai 1949 frå Landbruksdepartementet.

Det er av største verd at teljinga blir gjennomført så fort som mogleg og at oppgåvene blir sende Byrået så snart teljinga er ferdig. Materialet må om mogleg bli innsendt så tidleg, at Byrået kan få det innan 1. august.

Oslo i mai 1956.

Petter Jakob Bjerve

Paul Barca

Noregs offisielle statistikk, rekkje XI

Norway's Official Statistics, series XI

Rekkje XI

Prenta 1957 (framh.)

- Nr. 266 Forsikringselskaper 1955 *Sociétés d'assurances*
— 267 Kriminalstatistikk 1955 *Criminal statistics*
— 268 Folkemengden i herreder og byer 1. januar 1956 *Population in rural districts and towns*
— 269 Norges jernbaner 1953—54 *Chemins de fer norvégiens*
— 270 Veterinærvesenet 1954 *Service vétérinaire*
— 271 Folketellingen 1. desember 1950 V Barnetallet i norske ekteskap *Population census December 1, 1950 V Fertility of marriages*
— 272 Sinnssykehusenes virksomhet 1955 *Hospitals for mental disease*
— 273 Norges elektrisitetsverker 1955 *Electricity plants*
— 274 Husholdningsregnskaper for jordbrukerfamilier 1954 *Family budgets for farmers' families*
— 275 Norges fiskerier 1955 *Fishery statistics of Norway*
— 276 Jordbruksstatistikk 1956 *Agricultural statistics*

Statistisk Sentralbyrå gjev dessutan ut skriftserien Samfunnsøkonomiske studier (SØS). I denne serien gjev ein ut resultatata av etterrøknader som ikkje er av reint statistisk karakter, m. a. historiske og analytiske studiar, utført ved Byråets forskningsavdeling. *The Central Bureau of Statistics also publishes the series «Samfunnsøkonomiske studier» (SØS). This series contains reports on investigations of not merely statistical character, such as historical and analytical studies, carried out at the Research Department of the Central Bureau of Statistics.*

Statistisk Sentralbyrå gjev ut desse månadshefta: *The Central Bureau of Statistics publishes the following monthly bulletins:*

Statistiske meldinger *Monthly bulletin of statistics.*

Månedsoppgaver over vareomsetningen med utlandet *Monthly bulletin of external trade.*

Ein kan teikna abonnement i Statistisk Sentralbyrå. Pris pr. år kr. 15,00, pr. nr. kr. 1,50. *For subscription of the bulletins please write to the Central Bureau of Statistics, Oslo.*

Publikasjonen kjem ut i kommisjon hjå
H. Aschehoug & Co., Oslo, og er til sals hjå alle bokhandlarar
Pris kr. 4,50.

Arbeidernes Aktietrykkeri